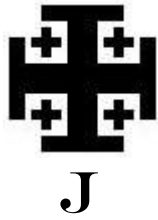

FREDERIK WESTPHALEN

ᲞᲚᲘᲗᲚ

FREDERIK WESTPHALEN

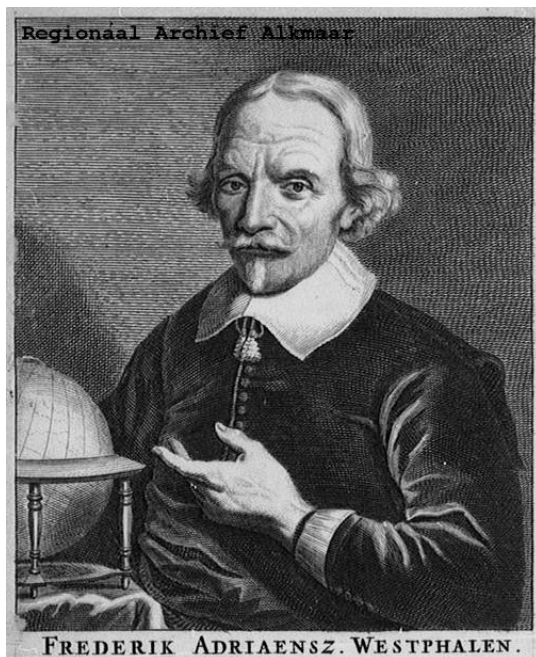
***Uit Enkhuizen,
Ridder van Jeruzalem en het Heilige Roomse Rijk,
Pelgrim naar het Heilige Land in 1620.***

ᲞᲚᲘᲗᲚᲞᲚᲘᲗᲚᲞᲚᲘᲗᲚᲞᲚᲘᲗᲚᲞᲚᲘᲗᲚ

Inhoud:

Levensverhaal	- 4.
Stamboom	- 12.
Noten	- 13.
Bronnen	- 15.
Genealogie	- 16.
Boeken abc	- 24.
Boektitels abc	- 44.
Leenakten	- 45.
Brieven aan Heinsius	- 46.

AEN DEN VERGETELHEYT ONTRUCKT.

Toen ik een jaar of twaalf geleden voorbereidingen trof voor mijn grote reis van Amsterdam naar Jeruzalem, kwam ik in een boek over pelgrimstochten een stadsgenoot tegen die dat al bijna vier eeuwen vóór mij had gedaan.¹⁾ En ondanks dat ik me zijdelings al enige tijd met oud Enkhuizen bezig hield, had ik nog nooit van Frederick Adrijansz. Westphalinck gehoord. Ik kende Mealson en Wagenaar wel, en Paludanus en Paulus Potter, maar deze naam was ik nog nooit eerder tegen gekomen. Mijn belangstelling was gewekt, maar helaas kon ik toen niets meer over hem vinden. Ik had in die dagen ook andere dingen aan mijn hoofd. Maar het fotokopietje had ik bewaard en toen ik pasgeleden op het internet naar een portret speurde kwam ik hem toevallig weer tegen. Deze keer liet ik niet meer los. En doordat zijn naam hier iets anders werd gespeld, begon het internet nu vruchten af te werpen.

Pelgrim naar Jeruzalem.

Er waren genoeg oude boeken die iets over hem hadden te melden, als ik maar goed zocht. Zo heeft de geschied-schrijver

Gerard Brandt in zijn *Historie der vermaerde Zee- en Koopstad Enkhuizen* uit 1666, ruim een pagina over hem vol geschreven en staat er in de *Beschryvinge van Dordrecht* van Matthijs Balen uit 1677, zelfs een hele stamboom van Frederik zijn voorgeslacht afgedrukt. (Het zijn de nummers 3 en 6 van boeken uit mijn geraadpleegde *boeken abc* volgend op dit globale levensverhaal.) En van het ene boek zwoegde ik voort naar de volgende. Deze man werd steeds interessanter.

Frederik Westphalen uit Enkhuizen had zijn studie rechten aan de Universiteit van Douai (in noord Frankrijk net onder de Belgische grens, toen in Vlaanderen gelegen) afgebroken en was in 1615 op reis gegaan. Hij kwam uit een fortuinlijk geslacht van oude adel. Of hij gelijk het idee had om naar Jeruzalem te trekken weet ik eigenlijk niet. Maar hij zwerft eerst een tijd door Europa en is in 1617 in Wenen tot Ridder geslagen. Hij blijft vaak lang genoeg in een land, streek of stad hangen om de mensen hun gewoontes en taal te leren kennen. In 1619 steekt hij vanuit Venetië de Middellandse Zee over naar het Midden-Oosten en komt op 22 december in Aleppo aan. Vandaar trekt hij met twee Vlamingen in een karavaan van pelgrims naar het zuiden om via Damascus, en over de Jordaanrivier, de Heilige Stad Jeruzalem te bereiken. Hij viert daar het grote Paasfeest mee en wordt nogmaals tot Ridder geslagen, nu in de Orde van Jeruzalem.²⁾ Toch verblijft hij er niet erg lang. Hij trekt verder naar het oude Egypte en steekt bij *Al-Qāhira* de Nijl over om de beroemde piramides te bezoeken. Daar maakt hij kennis met de lokale bedoeïenen die in de omgeving aan het schatgraven zijn. Eenmaal in Alexandrië neemt ridder Frederik op 14 juli 1620 de boot terug naar Europa. Na een ziektebed van zeven maanden in Venetië en nog wat omzwervingen door Europa, komt hij tegen het eind van 1621 weer terug in zijn woonplaats Enkhuizen. Hij had drie continenten bezocht in ongeveer zeven jaar tijd; Europa, Azië en Afrika, zoals bijna overal achter zijn naam vermeld werd, indien men over deze man van aanzien schreef.³⁾ Volgens mijn kopietje van het Pelgrimsboek althans, maar Gerard Brandt heeft het in zijn *Historie* over 12 of 13 jaren, en Matthijs Balen in zijn *Beschryvinge* zelfs over 17 jaar.

Ridder Fred.

Frederik Westphalen is dan een gevierd man van hoge achting en heeft een enorme kennis en ervaring opgedaan met zijn buitengewone en langdurige reis. Hij heeft contact met alle vooraanstaande notabelen en wetenschappers van zijn tijd. Omschreven als een oudheidkundige en geleerde. Hij woonde in het ouderlijke huis aan de noordzijde van de Westerstraat, ten westen van de Ooievaarsteeg, nu een bekende bakkerij op nummer 76. Het schijnt het oudste stenen huis boven het IJ te zijn. Het is ondertussen al 'n eeuw een monument in de verzameling van Ver. Hendrick de

Keyser, en stamt uit ca. 1537. Op oude kaarten is te zien dat het altijd vrij heeft gestaan vanwege de bijbehorende tuin aan de andere kant dan de steeg, wat vroeger eveneens een steeg is geweest. Het heeft een laat-gotische trapgevel met stervormig gebeeldhouwde pinakels, en is ook van binnen nog vrij origineel met zijn houtskelet van dikke eiken balken en spanten. Het huis is tot 1708 in bezit van de familie geweest, daarna is het wegens verpondingschuld verkocht en bracht het met zijn 54 gulden daar lang niet genoeg voor op.⁴⁾

Westerstraat 76.

Ruim een jaar na zijn thuiskomst is Frederik met Catharina Maria de Groot getrouwd, een dochter van Adriaen Boykesz Grootius uit Schagen, en voordat het jaar 1626 eindigt woont hij in Amsterdam en heeft hij twee zoons. Het noodlot slaat echter al snel toe in dit jonge gezin en zijn dan 22 jarige vrouw komt te overlijden. Ook Remundus, de oudste, sterft al op vierjarige leeftijd, en Frederik blijft met Adriaan van drie achter. Hij zal later met Adriaan naar Alkmaar verhuizen. Daar woont hij een aantal jaren in herberg *de Oude Blinde Werelt* waar op dat moment veel veilingen worden gehouden.⁶⁾ Zo krijgt hij een paar zeldzame manuscripten in handen en verzamelt hij oude kronieken, boeken, brieven en oorkonden. Zijn zoon Adriaan erft deze verzameling na zijn overlijden en vult hem aan met nog veel meer geschriften. Uit al deze boeken en papieren kan Gerard Brandt putten als hij zijn *Historie van Enkhuizen* schrijft, en bedankt Adriaan in zijn voorwoord voor deze.⁵⁾ Adriaan zijn zoon Frederik Arnulphus, zal na vaders overlijden in 1695, als hij voor een gewichtig ambt naar Brabant vertrekt, de hele collectie in pakken op een veiling voor scheurpapier van de hand doen. Simon Eikelenburg wist toen gelukkig nog voor enkele stuivers het *Rijmkroniek* van Melis Stoke te redden, met aantekeningen van Scriverius, het enige exemplaar wat er nog over was.⁷⁾ De rest is op een paar uitzonderingen na, verloren gegaan.

Graven uit het verleden.

Toen ik eenmaal op het internet aan het speuren was, kwam ik er achter dat er nog wel meer te zien was dan oude boeken alleen. Onder andere dat er in een aantal kerken grafstenen van deze familie zouden liggen. Ik toog er op uit om de dichtstbijzijnde op te zoeken. In het Zuiderkruis van de grote kerk van Alkmaar, tegen de westwand vond ik met ijverige hulp van Ebbo Voorhout, de dubbele grafsteen van Frederik Westphalen zelf.⁸⁾ Het is een rijk bewerkte voorstelling met al zijn wapens en kwartieren er op uitgehakt en zijn schild door ene leeuw en ene griffioen vastgehouden. Eronder staan in een brede cartouche zijn naam en reizen vermeld, hij overleed in 1653, 72 jaar oud. Van de wapenschilden is jammer genoeg niets meer over, die werden in de Franse tijd weggehakt. Brandt dicht het volgende na zijn verscheiden:

*Ik trok, uyt eyge lust, in's Aerdtrijks verdste Hoeken,
Den Donau, Tyber, Taeg, Jordaen, en Nijl bezoeken,
Maar wat Ik socht, of vondt, wat was het? Stof en Slijk:
Dies toog Ik FREDERIK naer 't Hemels Vrede-Rijck.*

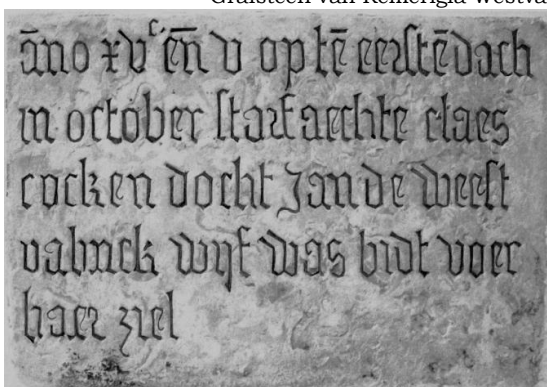
Grafsteen in de grote kerk, Alkmaar.

Twee andere grafstenen bevinden zich in de Westerkerk in Enkhuizen. De een is van een zekere Fred Westphalen die in 1629 is overleden, maar waarvan ik het familieverband nog niet heb kunnen vaststellen. Er bevond zich een familiewapen op in een tekstcirkel, die ook is weggehakt. De andere grafsteen is van Remerigia, de zuster van Frederik, en haar man Reineir Rudolphs Rycks, en hun kinderen en kinds-kinderen. Ook met een weggekapt wapen.⁹⁾

Grafsteen van Remerigia Westvalen en Reinier Rudolphs Rycks, Westerkerk Z.70, Enkhuizen.

Witte grafsteen in de grote kerk in Den Haag.

Tevens valt er in de grote kerk van Den Haag, dichtbij de Assendelftkapel, nog een ingemetselde grafsteen van de familie te bewonderen, de oudste daar aanwezig, met de vermelding van Aechte, Claes Rijcken dochter, Jan de Weestvalinck wijf, *bidt voer haer siel*, uit 1505 (via website en e-mail kreeg ik van de alleraardigste Chantal aldaar een foto toegezonden).

Zelfs in Geertruidenberg was nog eeuwenlang het graf met alle namen en wapenen te zien van Jan Westvalinc en Maria Botnia, een stel van rond 1350-1400, volgens een beschrijving uit 1598.¹⁰⁾

Voorgeschiedenis.

Voor de stamboom van de familie Westphalen heb ik de meeste gegevens uit voornoemd boek van Matthijs Balen; de *Beschryvinge van Dordrecht*. Het is in 1677 uitgegeven, elf jaar na de 'Historie' van Gerard Brandt, maar is gelukkig ook op internet te vinden. Helaas ontbreekt daar het laatste gedeelte over alle belangrijke geslachten. Die staat op microfiche in het Centraal Bureau voor Genealogie in Den Haag, en ik heb er de Westphalen-stamboom overgenomen (zie nr. 3 in boeken abc).

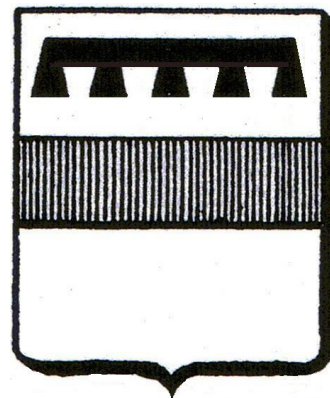
Hieruit blijkt dat Frederik zijn overgrootvader Adriaen al in Enkhuizen woonde en er Raad en doctor in de rechten was, en in 1533 zelfs burgemeester der Stad. Het kan goed zijn dat hij, of zijn zoon Frederijk, de woning Westerstraat 76, dat zeker al in 1579 in hun bezit is, hebben laten bouwen.¹¹⁾

Adriaen was met Eva Banjaert getrouwd, een dochter van Frederik Banyart, wiens vader Leenheer (Casteleyn) van Medemblik was,¹²⁾ en Maria van Wamel, wiens vader *Casteleyn* van Purmerend was, en ze kregen vier kinderen. Zijn enige dochter werd *Mater* (moeder-overste) in het Bethlehemklooster bij Hoorn. Ook zijn zuster was *Mater* geworden, zij stond als zodanig in 1550 ingeschreven in het rijke Ursulaklooster in Enkhuizen, op de plaats waar nu het weeshuis staat. Nog een van zijn kleinkinderen gaat het St. Claraklooster in Enkhuizen in. Ook steunde de familie de kloosters financieel via donaties en dergelijke.¹³⁾

Maar eigenlijk kwam de familie uit Dordrecht of omgeving, al zullen de verre voorvaders ook daadwerkelijk uit het gebied Westfalen in Duitsland gekomen zijn, een hertogdom tussen Münster, Keulen en de Nederlandse grens. Het kan geen toeval zijn dat oude wapenschilden van de Westphalens uit Westfalen dezelfde kleuren en tekens bevatten. Het zilveren schild met een rode dwarsbalk, en boven een zwarte of blauwe barensteel, komt in dat gebied ook voor. (Een barensteel werd vroeger ook wel toernooikraag genoemd en werd gebruikt om een breuk aan te geven waarmee de erfzoon zich onderscheidt van zijn vader. Deze familie gebruikte een barensteel met vijf hangers, terwijl drie of vier hangers ook veel voorkwamen. Volgens Rietstaps Handboek der wapenkunde uit 1857, is er een Westphalen uit Overstolz die een rood schild met drie gouden barenstelen had, met boven vijf, dan vier en onder drie hangers.¹⁴⁾

Tussen Dordrecht en Geertruidenberg had de familie land en andere bezittingen in de Grote of Zuid-Hollandse Waard voordat de Sint Elisabethsvloed van 1421 het hele gebied voor vele eeuwen onder water zette. De eerste Westvalinc die we vermeld zien is Rudolphus, Ridder en Heer van Welbeke. Hij is jarenlang een Veldoverste geweest onder Hertog Siegfried, en was zijn krijgsheer in de grote slag bij Woeringen van 1288.¹⁵⁾ Hij kreeg zijn titels, en de daarmee gepaard gaande bezittingen, waarschijnlijk in deze tijd. Hij huwde met Fokelia Wynia (of Unia) van een oud adellijk geslacht uit Friesland, en overleed in 1312. Zijn zoon Jan Westvalinc zet de stam voort en werd Heer van Almstein, Kastelein van Geertruidenberg, Poorter van Dordrecht en Leenheer van Gijsbrecht Botsambacht. Hij huwde in 1325 met Belie Kervinxs, wiens vader ridder Boudewijn, de Heer van Reimerswaal en Lodijk was, en haar moeder Badeloge van Stryen, de Vrouwe van Zevenbergen. Ze kregen vijf kinderen. Hun zoon heet ook weer Jan en zet de familie voort, terwijl broer Otto een zeer geleerd Kanunnik te Geertruidenberg werd, en zijn andere broer Frederik, na een aantal reizen, te Groningen met Bertha van Brunsveld trouwde. De enige dochter, Sara, huwde met een Friese edelman genaamd Everhard Hottinga (of Hettinga) die in 1398 nog leefde. Van zoon Joost is alleen bekend dat hij in 1368 Leenheer van Gijsbrecht Botsambacht werd en nog op een leenakte van 18 januari 1379 voorkomt.¹⁶⁾

Jan Westvalinc, zoon van Jan en Belie, huwde drie keer. Eerst met Maria Botnia, een dochter van de legendarische Odo Botnia,¹⁷⁾ die haar graf met wapens in Geertruidenberg kreeg, zie boven. Het tweede huwelijk was met Barbara van Bylandt, een dochter van Otto Bylandt en Ernagarda van Lyden. Het derde huwelijk is met Beatrix van Heeswijck, een jonkvrouwe en dochter van Heynrick van Heeswijck. Er werden zes kinderen geboren, al is niet duidelijk wie de moeder is.

wapenschild
Westphaling.

Dordrecht tijdens de storm op 19 november 1421.

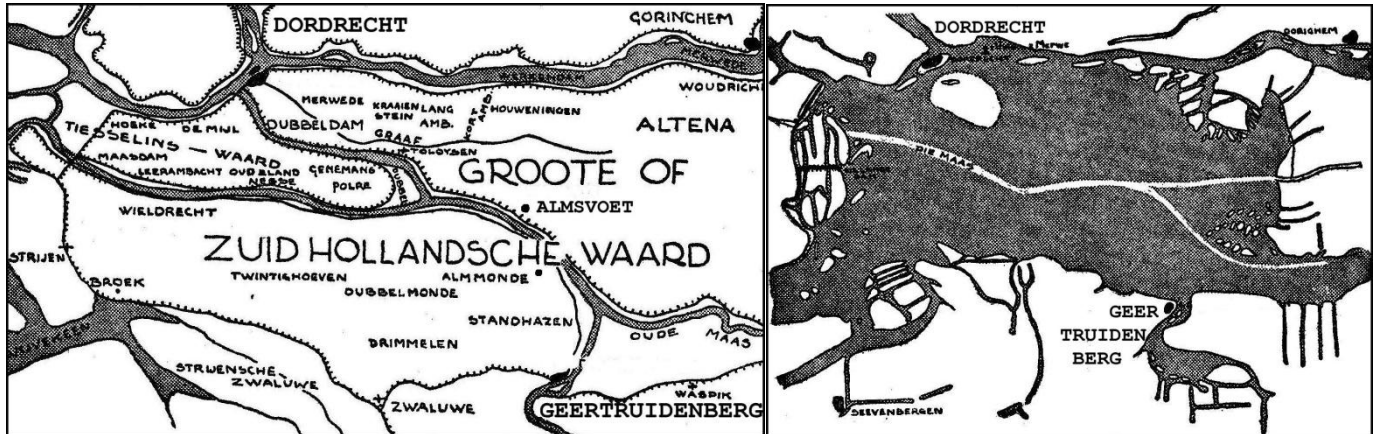
Een stormvloed op Sint Elisabeths naamdag.

Deze ramp is de geschiedenis ingegaan als de Sint-Elisabethsvloed van 18 op 19 november 1421, en was een van de ergste in de geschiedenis van Zuid-Holland. Een dijkdoorbraak bij Wiel-drecht en Werkendam, tijdens hoogwater en een woeste zuidwester storm, zette in één keer de hele Grote of Zuid-Hollandse Waard onder water. Duizenden mensen verdronken en volgens de legende verdwenen er 72 dorpen onder water. Veel land ging voorgoed verloren en werd prijs gegeven aan de overstrom van de rivieren de Oude Maas en de Merwede, en de getijden van eb en vloed van de Noordzee. Dordrecht was een klein eiland gewor-

den en lag opeens aan de overkant van een open watervlakte met Geertruidenberg. Er zou een gevecht van terugwinnen beginnen die eeuwen duurde en ons uiteindelijk het prachtige natuurgebied de Biesbos heeft opgeleverd. Maar dat land zag er voor de vloed heel anders uit.

De familie Westvalinc woonde in die tijd op kasteel en heerlijkheid Almstein, gelegen iets ten noorden van nu Geertruidenberg, aan het stroompje de Alm en bij de dorpen Almsvoet en Eemkerk in de buurt. En in dit gebied lag ook de Gijsbrecht Botsambacht, waarvan zij Leenheren waren. Het is allemaal verloren gegaan. De zee geeft, de zee neemt.

Pas in 1993 werden de fundamenten van kasteel Almstein teruggevonden bij grondwerkzaamheden aan de Nieuwe dijk bij Werkendam. Het is te vinden in de Boerenverdrietpolder bij boerderij Windewaait.¹⁸⁾

Links een kaartje van de Zuid-Hollanse Waard van voor de Sint-Elisabethsvloed van 1421, rechts een kaartje van dezelfde 'Verdronken' Waard in 1560, beide uit *Tussen Merwede en Amer*, HA. Schönhage en CJ. Verhey, 1952.

TLANDT ENWATER DAT MEN HIER SIETWARË 7Z PROCHËNNA CHRONICKX BEDIET
GEINONDEERT DEVR TWATERCRACHTICH INT IAER 1421 WAERACHTICH

Gewelsteen in Dordrecht, uit *Kroniek der stad Dordrecht*, JJ. Beyerman, 1937.

Schout of schavuit op het schavot?

Adriaen Janszoon Westvalinc, de oudste zoon, raakte verwickeld in de Hoekse en Kabeljauwse twisten over de erfenis van de drie rechthebbende koningen op het graafschap Holland. Door de huwelijken van Willem III zijn kinderen konden de koningen van Frankrijk en Engeland, plus de keizer van Duitsland, aanspraak maken op de opvolging. Deze strijd duurde met tussenpozen meer dan 100 jaar en speelde zich voornamelijk in Zuid-Holland, Zeeland en West-Friesland af tussen de voor- (Kabeljauwen) en tegenstanders (Hoeken) van het huis van Bourgondië, de hertogen van Vlaanderen en Holland, al werden de rollen ook wel eens omgekeerd. In de tijd van de hieronder beschreven Adriaen, was Maria van Bourgondië gehuwd met Maximiliaan I van Oostenrijk waardoor het bestuur over deze regio, bij haar overlijden in 1482, in Habsburgse handen kwam. Hun zoon Filips, de rechtmatige opvolger, was pas 4 jaar oud. Wederom een golf van opstanden en verzet brak los in deze toch al roerige tijden.

Adriaen was in 1470, 1477 en 1480 Schout van Dordrecht geworden (al werd hij volgens een notitie in 1440 veroordeeld omdat hij de *vrouwtegens die zitten int wilde leven* had bedreigd en hun huis had uitgegoid¹⁹⁾), en behoorde tot de Hoekse partij, die de stad op de Kabeljauwen terug hadden gewonnen. *Lange Adriaen*, zoals hij genoemd werd, daagde de tegenstander uit door hun leider te beledigen en ook *schandelicke woorden tot sijne nadeel gesproken hadde*.²⁰⁾ De aanvoerder van de Kabeljauwen, de bekende stadhouder *manke* Jan van Egmond, liet het er niet bij zitten en bemande in Gorinchem twee rijtschepen met zo'n 150 Engelse huurlingen, die op 6 april het kleine eiland Dordrecht ongehinderd binnen konden varen om de markt te bezoeken. Daarna overmeesterden ze met geweld de stad en sloegen verschillende mensen op straat dood, waaronder de Burgemeester Gilles Adriaensz. die zich nog met een koperen pot op zijn hoofd probeerde te beschermen.²¹⁾

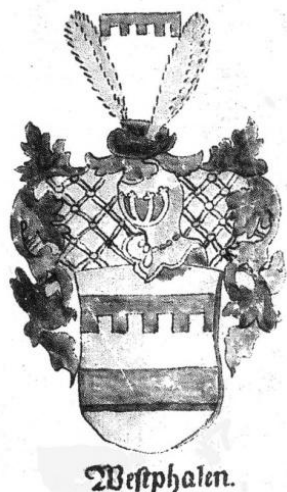
Schout Adriaen Jansz. werd samen met oud-burgemeester Dirk van Beaumont gevangen genomen en met zo'n 200 andere gevangenen naar Den Haag gevoerd voor hun berechting. De schone weduwe van Karel de Stoute (Bourgondisch hertog die in 1477 bij Nancy was gesneuveld), de Hoeksgezinde Margaretha van York, kwam speciaal naar Den Haag om verder bloedvergieten te voorkomen en deed een goed woordje voor de eerbare mannen. Daarop werd van iedereen de bezittingen verbeurd verklaard en moesten zij het gebied verlaten om voorgoed uit Holland te worden verbannen. Alleen Adriaen Jansz.

Beaumont (Van)
Dordrecht, Middelbourg

Westvalinc en Dirk van Beaumont (*verbeurt te hebben zijn lijf, ende dat hij gerecht sal wesen metten swaerde*) werden wegens hun partijdigheid op 2 augustus van 1481 door een wraakzuchtige Hof van Holland ter dood veroordeeld en binnen een paar dagen met het zwaard onthoofd.²²⁾

Niet iedereen is het met deze versie eens omdat er in de oude boeken steeds sprake is van Adriaen Jansz. bij deze gebeurtenissen, zonder dat zijn achternaam 'Westvalinc' genoemd wordt.²³⁾ Ook Matthijs Balen maakt in zijn *Beschryvinge van Dordrecht* uit 1677 bij zijn Westvalinc-stamboom geen melding van deze gevangenneming en onthoofding bij Adriaen Jansz. Zijn vergissing, zoals hij achter in zijn boek toegeeft, die hij in zijn beschrijving van de Dordtse inname maakt op blz. 122 en 236, door hem een keer Adriaen [Westphalinc] Janszoon te noemen, werd door vele andere geschiedschrijvers moeiteloos overgenomen. Of het werkelijk Adriaen Westvalinc is geweest, of een andere persoon, die ook toevallig Adriaen Jansz. heette, blijft onduidelijk.²⁴⁾

Wortels en takken.

Olevier Jansz. Westvaling was de tweede zoon en werd Raad en Kamerheer van Frederik II, Keurvorst van Saksen, en huwde met zijn *natuerlijke* dochter Agnes, Vrouwe van Bleseaux, en zij kregen twee kinderen en kleinkinderen die allen in zeer goede doen huwen en zich blijvend buiten Nederland vestigen.²⁵⁾

Dan komt Jan Westvaling, of Westphalen, die de stamboom hier verder voortzet. Zijn jongere broer Heynrick raakt in Egmond aan de Hoef in groot aanzien bij Jan III van Egmond (dezelfde als de hierboven beschreven Jan van Egmond die in 1481 Dordrecht zo sluw zou veroveren, hij werd in 1483 eerste Graaf van Egmond en in hetzelfde jaar benoemde Maximiliaan van Oostenrijk hem tot Stadhouder van Holland) en werd in 1444 zijn Raad. De twee jongere zussen, Sophia en Elisabeth Westvaling, trouwen allebei vooraanstaande mannen. Sophia bijvoorbeeld met Ridder Jan van Broeckhuysen, overleden in 1465, Heer van Lisweert, Baljuw en Schout van Bergen op Zoom, en zoon van Gerrit Broeckhuysen en Walravia de Brederoede.

Maar Jan werd Veldoverste onder Keizer Maximiliaan, de Regent-gemaal over Holland van 1482 t/m 1494. Hij was er persoonlijk bij aanwezig toen de hertog zijn zoon, Filips de Schone, in Geertruidenberg in 1494 volwassen werd verklaard en het bewind over Holland in handen nam. Daarna huwde Jan in Delft met Agatha Rietwijk (Claes Cockensdr.) en ze zouden vijf kinderen krijgen, terwijl ze ook rond die tijd in Den Haag zouden gaan wonen. Daar is hun grafsteen nog in de grote Kerk te zien, zie foto op blz 4.

Hun oudste zoon, Adriaen Westvaling, zal na zijn huwelijk in Enkhuizen met Eva Banjaert, zich daar ook blijvend vestigen. Dit is de overgrootvader van Frederik de pelgrim, die hiervoor al is beschreven. De broer van Adriaen, Willem, stond in 1517 ingeschreven als monnik van het Sint-Laurensklooster even buiten Utrecht.²⁶⁾ Maar rond 1553 is hij Rentmeester van de rijke en vermaarde abdij van Rijnsburg geworden. Broer Leo is een bekende Commandeur ter zee geweest die in 1558 komt te overlijden. En jongste zus Renette was, zoals boven reeds geschreven, *Mater* in het Ursulaklooster in Enkhuizen in 1550.

Vier generaties in Enkhuizen.

Geschiedschrijvers zitten er ook wel eens naast. Het komt regelmatig voor dat namen en datums in de verschillende historische werken niet met elkaar overeenkomen. Een fout van een gerespecteerd historicus wordt soms generaties lang klakkeloos overgenomen omdat men denkt dat het autoriteit bezit. Het is verdraaid lastig om naderhand vast te stellen wie er nou gelijk heeft over gegevens die nu voorgoed verloren zijn gegaan. En alles drie- of vierdubbel checken is ook vaak ondoenlijk. Zo nemen ook wij uit alle aanbod van gegevens de informatie die we kunnen gebruiken om een goed beeld van de geschiedenis neer te zetten. Daarnaast ben ik natuurlijk niet meer dan een amateur op dit gebied. Desalniettemin...

Adriaen en Eva zouden in Enkhuizen vier kinderen krijgen. Het moet een druk bestaan zijn geweest met al de functies die hij bekleedde. Hij was doctor in de rechten geworden en nam later plaats in de Raad van Enkhuizen. De jaren 1525 en 1529 was hij er Schepen en in 1533 werd hij tot Burgemeester van de stad gekozen. Daarna klimt hij nog verder op en brengt het tot Raadsheer aan 't Hof van Holland. Hiermee moet hij toch de mogelijkheden hebben gehad om een statig huis te laten bouwen. Het jaar van burgemeesterschap in 1533, uit de stamboom van Matthijs Balen's *Beschryvinge van Dordrecht*, vergeleken met de vaststelling van het bouwjaar in 1536/37 via dendrochronologisch onderzoek van de Vereniging van Hendrick de Keyser, komt toevallig aardig overeen voor het pand Westerstraat 76.²⁷⁾

Hun oudste zoon heet Frederijck en is de opa van de reiziger. Zus Rijcla is *Mater* in het Bethlehemklooster bij Hoorn, zoals vermeld. Arnulphus is als een oude vrijer overleden. Jan, als jongste, gaat ook al uit reizen, al is er over de duur en zijn bestemmingen niets bekend. Na thuiskomst raakt hij echter gewond tijdens een jacht in de omgeving en sterft aan de koorts. Hij wordt in Enkhuizen begraven. Vader Adriaen zelf komt in 1559 te overlijden.

Frederijck Westvaling huwt in 1555 met Remerigia Luijtjes (van Adelen), dochter van Luijtje Matthysz, kleindochter van Thijs Luitjes.²⁸⁾ Ze krijgen drie kinderen in Enkhuizen. Een zoon en twee dochters, waarvan Adriaen als oudste de naam weer voortzet. Eduarda (of Dieuwer) overlijdt in het St. Claraklooster

van de stad in 1571, en Aelbrechta huwt met Jonker Otto Herama uit Friesland en zij laten ook kinderen na.²⁹⁾

Over Adriaen is niet zo veel bekend, behalve de datums van geboorte, huwelijk en overlijden, 1558, 1578 en 1585, en dat hij bij zijn ouders is begraven. Waarschijnlijk zijn dit de graven 151 en 152 in de Zuiderkerk van Enkhuizen.³⁰⁾ Maar zijn beroep en nevenfuncties blijven onduidelijk, wellicht had hij er geen. Hij huwde op 16 januari van genoemd jaar met Catrina Rycholt Rijcksdre (ook Catrijn Remmets of Trijn Rems genoemd), een dochter van Cornelia van Wijdenesse wiens adellijke wapenschilden in veel kerken waren opgehangen. Ze kregen vier kinderen. Remerigia werd in 1579 te Enkhuizen geboren en huwde in september van 1598 met Reinier Rudolphsz. Rycks (of Riccen). Zij overlijdt op 21 september 1659 en hij op 21 januari van 1644 en ze zijn beiden in de Westerkerk begraven, zie foto boven. Hun dochter Susanna Riccen huwde met een mij onbekende meneer De Groot en zij lieten een geleerd man na; Adriaen de Groot, doctor in de medicijnen en praktiserend arts in Enkhuizen die nog op 11 juni 1652 een besluit van plaatselijke geneesheren ondertekent.³¹⁾

Vergeten held.

Frederik of Frederijck Adriaensz. Westphalen werd op 23 oktober van het jaar 1582 in Enkhuizen geboren, als derde kind van Adriaen en Catrina.³²⁾ Waarschijnlijk was hij voorbestemd voor een hoge bestuursfunctie en zijn ouders hadden geld genoeg om hem in Douai aan de tweede universiteit van Nederland – na die van Leuven – rechten te laten studeren. Het zou anders lopen. Nog voor hij zijn studie heeft afgemaakt gaat hij op zijn 19de of 20ste op reis. Hij trekt in de zomer eerst als volonteer met onze legers mee. Later in 1609 reist hij naar Frankrijk en is er op 14 mei van 1610 in Parijs bij, als Koning Hendrik IV met een mes vermoord wordt door François Ravilliac.³³⁾ Rond 1612 reist hij dan door Denemarken, Zweden, Noorwegen en Duitsland. Onderweg in Paderborn ontmoet hij aldaar wonende Westphalens. Hij komt in augustus van 1614 weer thuis maar vertrekt alweer op 25 maart van het volgende jaar. Is hij aangestoken door zijn reizende voorvaderen? Of door verhalen over pelgrims zoals pastoor Blauhulk in 1530, en later Meynerdt Pilgromsz, die in

de jaren 1555 en 1663 op bedevaart naar Rome en Jeruzalem was getrokken, en met luid klokkengelui in Enkhuizen was onthaald bij terugkomst.³⁴⁾ Het blijft gissen naar de reden. Frederik trekt er op uit zonder ooit een kapitaal te hebben opgebouwd. Connecties en familiebanden moeten voor hem de weg vrij hebben gebaad. Want toen hij in 1617 in Wenen was, werd hij er tot Ridder van het Heilige Roomse Rijk geslagen, en dat was voor de meeste pelgrims uit die tijd vrij ongewoon. Daar moest je hooggeplaatste connecties en geloofsbrieven voor hebben. En die had Frederik ondertussen wel, kan men stellen.

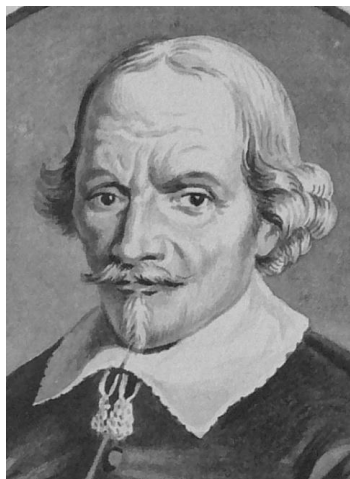
Hij bracht de hele winter in Wenen door en trekt in het voorjaar van 1618 naar Rome. Ook daar blijft hij weer een maand of acht verpozen. Dan doet hij Napels (7 weken) en Sicilië aan, en keert terug naar Rome en later Venetië. Ook in Venetië heeft hij geld voor een dure boottocht over de Middellandse Zee, via Cyprus, naar Iskendrun. Hij komt dan tegen de kerst van 1619 in Aleppo aan, een grote stad in het noordwesten van Syrië. De plaats is een zeer oude karavanserai met een levendige markt in het centrum, waar vele culturen uit alle windstreken samenkomen. In die drukke stad vol vreemdelingen ontmoet hij twee mannen uit Antwerpen, pater Nicolay Hubrechts en Adriaen de Vos, en met hen reist hij in een karavaan van Paaspelgrims naar Jeruzalem, de Heilige Stad. Met veel devotie brengt hij een bezoek aan al de heilige plaatsen in de stad en laat de vijf kruizen op zijn pols tatoëren. Mogelijk heeft ook Frederik zich, volgens het vaste gebruik voor bezoekende pelgrims, driemaal in de grafbasiliek laten opsluiten om er in meditatie, zang en gebed de nacht door te brengen. Dit ritueel stond onder het gezag van de sandjak van Jeruzalem die de toestroom van bedevaartgangers controleerde en begeleidde, en de nodige toegangs-gelden opstreek voor de sultan in Istanbul. Als het hele reisgezelschap rond 5 uur binnen was liet de sandjak de deuren afsluiten en begon het ritueel met een kaarsprocessie langs al de belangrijke plekken in het gebouw onder leiding van een gardiaan. Tegen 11 uur de volgende morgen gingen de deuren dan weer open. Tijdens, of vlak na de viering van Pasen en de Wederopstanding van het

Gravure van de grafkerk in het reisverslag van C de Bruyn.

jaar 1620, wordt Frederik bij zo'n bezoek in de spelonk van het Heilige Graf nogmaals tot Ridder geslagen. Hij mag het Wapen van Jeruzalem op zijn schild dragen, het Grootkruis. Maar voor Frederik is het nog niet genoeg en hij reist weer verder om de piramides in Egypte te gaan zien. In een karavaan van 3000 pelgrims trekt hij door Palestina naar het zuiden. Hij zeilt met een *feloeka* de Nijl op en aanschouwt de gigantische bouwwerken uit de oudheid in de desolate woestijn. Van de daar rondzwervende 'Arabieren' heeft hij een vergulde hand en voet van een mummie gekocht voor zijn verzameling curiositeiten (welke hij in 1643 aan de Leidse Academie schenkt en die daar met enige trots werden tentoongesteld in hun beroemde Ontleedkamer³⁵⁾).

Nog hetzelfde jaar in juli gaat hij in Alexandrië aan boord van een boot naar Corfu en dan Venetië. Is hij al ziek als hij aan boord gaat, moet hij zozegegd repatriëren naar het "beschaafde" Europa? In ieder geval wordt hij bij aankomst in Venetië in het Lazaret opgenomen om te herstellen. Hij moet het flink te pakken hebben gehad want dat duurt ruim een half jaar. Dan is hij weer in staat om te reizen en trekt nog bijna 'n

Frederik door J. de Bruijn.

jaar door Europa voor hij eindelijk op 22 november van 1621 in Enkhuizen terugkeert. Zijn moeder heeft zo lang over de afwezigheid van haar zoon getreurd, dat de blijdschap om zijn terugkeer haar teveel werd en zij stierf in januari. Een goed jaar later is hij hals over kop getrouwd met de schone Catrina Adriaens de Groot en ze krijgen twee zoons op de Kalverstraat in Amsterdam.

Helaas sterft zijn jonge vrouw al op 19 april van 1627, en zijn oudste zontje Remundus een jaar later. Aldaar in de Oude Kerk begraven.³⁶⁾ Hij is dan bijna 45 jaar oud en zal binnen een paar jaar naar Alkmaar verhuizen voor een mij onbekende functie. In 1634 vinden we hem terug in herberg de *Oude Blinde Werelt* van Willem Jansz. Benning, alias Ketel, waar toen veel veilingen werden gehouden. Later woont hij in een eigen huis op de Langestraat tegenover het raadhuis. Hij sterft daar op 2 oktober 1653 en krijgt een plaatsje in de grote kerk in het centrum van de stad. Op zijn laatste rustplaats komt een dubbele grafsteen met zijn namen en wapenen en kwartieren.

Excentrieke Adriaan, de verzamelende advocaat van Alkmaar.

Frederiks enig overgebleven zoon Adriaan is in 1625 geboren en groeit op in Amsterdam en later Alkmaar. In 1644 gaat hij in Franeker rechten studeren. Ook bezoekt hij de hogescholen van Leuven en Keulen en laat zich op 9 februari 1649 als 23-jarige student in de rechten te Leiden inschrijven, om reeds de volgende dag te promoveren tot licentiaat (academische graad die onderwijs-bevoegdheid geeft) in beide rechten.³⁷⁾ Daarnaast was hij tijdens de vredesonderhandelingen van 1648 met zijn vader in Münster. Volgens Adriaan zelf om met Bernard van Galen te spreken, een van de belangrijke diplomaten bij de onderhandelingen, die een gerelateerd familielid zou zijn³⁸⁾ en twee jaar later bisschop van Münster werd (naderhand zou hij bekendheid genieten als *Bommen Berend* omdat hij de steden Coevorden, Groenlo, Bredevoort en Groningen belegerde). In hetzelfde jaar 1649 trouwde hij op 16 mei te Alkmaar met de dochter van wijlen Reinier van Coetenburg, voorheen Schepen van Alkmaar; Margaretha Caecilia Coetenburg, en ze krijgen vijf kinderen die mij bekend zijn. Frederik Adriaanszoon, geboren in 1650, sterft op 26 mei 1657. Adriana Theresia is van 1654 en komt in 1702 te overlijden. Dan volgt Frederik Arnulphus, in 1658 te Alkmaar geboren, en Catrina in 1661, die slechts een paar weken leeft. En Catharina Maria als laatste in 1664, die in 1706 nog het huis Westerstraat 76 bewoonde,³⁹⁾ en op 24 november 1722 in de grote kerk van Alkmaar werd begraven.

Adriaan was net als zijn voorvaderen geïnteresseerd in de geschiedenis en besteedde daar bijna al zijn tijd aan. Als advocaat komt hij zelden of nooit in de processtukken voor. Hij deed veel onderzoek en maakte daar overal aantekeningen over. Al in 1660 liet hij als een van de eersten in Nederland een gericht archeologische opgraving doen tussen de ruïnes van de abdij van Egmond, om het graf van de 20ste abt, Werner van Uyttenwaerde (†1308), op te sporen.⁴¹⁾ Men komt hem in tal van historische en letterkundige werken tegen als bron of bezitter van het beschrevene.

Hij was dan ook een verwoed verzamelaar van allerlei documenten die een eigen *boekerye* tot zijn beschikking had. In zijn collectie bevonden zich vele bijzondere geschriften en zeer oude boeken. Hij nam onder andere een aantal zeldzame kronieken uit de verwoeste abdij van Egmond van Petrus Scriverius over, die later van enorme waarde bleken te zijn voor historici. De naderhand teruggevonden *Kroniek van Willem Procurator* is een paar jaar geleden opnieuw uit het Latijn vertaald en in modern Nederlands uitgegeven.⁴⁰⁾ De monnik Willem Procurator schreef de kroniek tussen 1325 en 1332 in het klooster van Egmond en handelde over de geschiedenis van Holland tussen 1168 en Willems overlijden, als aanvulling op het nog oudere *Annales Egmundani*. Toen Adriaan de prachtig – met gotische letters – geschreven kroniek in handen kreeg had het boek zelf al een hele geschiedenis meegemaakt. En net als Scriverius voor hem, kon Adriaan het niet laten om hier en daar opmerkingen in de kantlijn neer te pennen. Hij voegde zelfs herschreven bladen aan het werk toe, en deed het later weer van de hand. Zijn pogingen om het opnieuw uit te geven waren op niets uitgelopen. Ook het handschrift van de *Spiegel Historiaal* was in zijn bezit en het *Oude Goudsche Chronyckje*, naast het *Chronyck van de Sype* van Dirck Adriaensz.

Valcooch. Zo ook de beroemde *Rijmkroniek* van Melis Stoke, die na Adriaan zijn overlijden in 1695, voor een grijpstuiver werd behoed van het lot om als scheurpapier te eindigen.⁴²⁾

Toen ik in het Regionaal Archief van Alkmaar het een en ander over de familie uitzocht, stuitte ik op een onderzoek uit de jaren 1980 van stadsarchivaris W. A. Fasel, die deze Adriaan zijn collectie kronieken probeerde te achterhalen.⁴³⁾ Volgens de heer Fasel heeft Adriaan veel valse gegevens over zijn stamboom aan de verschillende geschiedschrijvers verstrekt. De meesten daarvan verwijzen sowieso naar Gerard Brandt's *Historie* en Matthijs Balen's *Beschrijvinge*, juist de geschiedschrijvers die hun informatie van Adriaan hadden ontvangen. En er zijn meer letterkundigen en historici die zijn fantasievolle notities zeer sceptisch benaderen. Daarom kan niet met zekerheid gezegd worden dat alle informatie over functie, geboorte, huwelijk en overlijden geheel correct zijn. Ook bleek het handschrift van zowel Adriaan zelf, als dat van meneer Fasel, voor veel ontcijfer- als interpretatieproblemen te zorgen. Dit vereiste opnieuw een tijdrovende studie. Toch blijkt veel informatie wel te kloppen met de gegevens uit andere bronnen. De grafsteen in de grote kerk van Den Haag bewijst dat.

Laatste telg.

Met de verkoop van Westerstraat 76 en het overlijden van Catharina in 1722 verdween de familie Westphalen spoorloos uit de verdere geschiedenis van Enkhuizen. Haar broer Frederik Arnulphus was de laatste telg uit dit roemrijke geslacht en vertoefde al sinds 1708 in Brussel, wat toen in Brabant lag. Op 6 juni van dat jaar was hij er benoemd tot Auditeur Extraordinaris op de burelen van de Keizerlijke Rekenkamer. Hij was aldaar op 14 juli 1710 met Catharine de Cotereau gehuwd, de weduwe van Adrien-Charles de Glymes, Heer van Saint-Martin, en dochter van Guillaume de Cotereau, 1^e markies van Asse in België (eveneens in

Brabant, net als Westmalle waar hun kasteel stond), die met zijn 16 jarige nicht Catherine de Cotereau was getrouwd in 1645.⁴⁴⁾ Frederik werkte daar nog steeds in 1723 volgens sommigen, maar dan loopt het spoor dood en zwijgen de boeken in alle talen over het eventuele vervolg. Volgens meneer Gomez zijn stamboom op *Geneanet.org*, is Frederik Arnulphus rond 1728 overleden. Zijn weduwe komt in ieder geval in november van 1727 naar Alkmaar om de erfenis op te nemen en om land, goederen en boedel te verkopen. Daaronder twee landgoederen die door vader Adriaan waren omgedoopt tot 'Westphalen'; een onder Bergen aan de Voert, en een in Sint Maartensvlotbrug.⁴⁵⁾

Het laatste bericht kwam evenwel nog uit 2009, toen werd er in een artikel in *Steevast* (van Oud Enkhuizen) over Jacob Mossel uit Enkhuizen geschreven dat Sophie Westphalen in 1761, 5000 gulden uit Jacobs erfenis was toebedeeld. Ik heb haar nog niet aan deze familie kunnen linken, maar de naam Sophia is al eerder voorgekomen. Dan duikt er rond 1800 weer een geheel nieuwe tak van Westphalens in de Burgerlijke Stand van Enkhuizen op met een zekere Hendrik Westphalen, die met Antonia Sabinus was getrouwd. Hun drie zonen van rond die eeuwwisseling zorgen weer voor nieuw nageslacht. Maar of ze van de hierboven beschreven ridder afstammen blijft nog even de vraag. Enfin; ook zij verdwijnen weer uit de registers, of in ieder geval uit mijn zicht, en daarmee houdt het verhaal over Ridder Fred hier op. Hopende hiermee een redelijk interessant en belangrijk Enkhuizer aan de vergetelheid te hebben ontrukkt.

Thijs Postma, Grootebroek, mei 2010.

Arnulphus Westvalinc, Ridder, Heer v Welbeeke
ca1260. †1312. (zn. Everardus-Maria v Galen)
Fokelia **Wynia**, dr. Aucho, adel uit huis te Wirdum, Fr.
(stam-stins in 1350 opnieuw opgemaakt)

Boudewijn Kervinx, Ridder,
Heer v Reimersw. en Lodijk
x Badeloge v Stryen
Vrouwe v Zevenbergen

Jan Westvalinc, Heer v Almstein, Kast.Gtberg, Poortr.Dord. x 1325 Belie **Kervinx**, jonkvrouw, zus v Claes Almsteinheer 1347, Leenheer alle Uytlanden in Gijsbrecht Botsambacht 1327, etc.

Frederik Heer Almstein x Bertha v Brunsveld Groningen	Jan Leenvolger, Schpn.Dord. x Maria Botnia dr. Odo uit Fr. zon.kin. x Barbara v Bylandt dr. Otto-Ernagarda van Lynden x Beatrix v Heeswijk dr. Heynrick v heeswijk	Otto Kannunik Gtberg	Sara x Everhard Hettinga, Fr. Edelman 1398 consul Engl. + kinderen	Joost Leenheer Uytlanden in 1368 †na 1380
Westvaling of Westphalen				

Adriaen Schout Dord. Baljuw Z-H. †1481 dHaag?	Olevier, +1484 Kamerh. Frederik II v Saxen x Agnes dr. Frederik II	Jan , Veldoverste 1494 in Gtberg x Agatha Rietwyk +1505dH.gr.kerk dr Nicolaas-T.v Zanen Den Haag	Heynrick 1444 Raad J v Egmond E. ad Hoef	Sophia x Jan v Broekhuysen Scht B.op Zoom †1465	Elisabeth, jonkvrouw x William zn. Aernout
--	---	---	---	---	---

Adriaen , Mr.Rechten Burgm.Enkh. 1533 Raadh.HofvHoll. †1559 x Eva Banjaert , Medemb. dr. Frederik-M.vWamel Enkhuizen	Willem, jonker 1517 kl. bij Utrecht Opperrtentm. kl. v Rijnsburg 1553	Elisabeth x Cuno v Coeverden Edelman v Overijssel + kinderen	Leo, Zee- Commandeur †1558	Renette Mater in 1550 S. Ursulakl. Enkhuizen
---	--	---	----------------------------------	---

Frederijck Westphalen 1527-1561 of 66En x Remerigia Luijtjes dr. Lucas-Rijckla Albout Westerstr. 76?, Enkh.	Rijcla Mater in Bethlehemkl. Hoorn	Arnulphus ongeh. overl.	Jan reiziger, overl. koorts, Enkhuizen
--	---	-------------------------------	---

Adriaen Westphalen 1558-1585En x 16-1-1578En Catrina Rychoolt (Rijcksdr) dr. Rijcke-Corn.vWijdenes 1556-1622 Westerstr. 76, Enkh. -kind: Remundus, *29-9-1580, †18-10-1604, en IJsbrandus, *3-5-1584, †10-5-1585.	Eduarda Westvaling overl. 1571-72 Clarakl. Enkhuizen	Aelbrechta Westphalen, †1572En? x Otto Herama, jonker zn. Gerolt uit Fr. + kinderen
---	---	--

Remerigia Westphalen 1579-1659En x sep. 1598En Reinier Rycks (Riccen?) 1578-1644En enig zn. Rudolphus Rycks	Frederik Westphalen , 1617 Ridder v H.R.R, 1620 Ridder v Jeruzalem *23-10-1582En, vermaard reiziger v Europa, Azië, Afrika, †2-10-1653Al x 12-2-1623 Catharina Maria de Groot , 1604-1627Ad. dr. Adriaen B. Grootius, Schagen. Westerstr. 76, Enkh. A'dam, later Alkmaar.
--	--

Susanna Riccen (Rycks?) *1599En, x ? de Groot Adriaan de Groot arts te Enkhuizen	Remundus Westphalen 1624-1628A'dam	Adriaan Westphalen, advocaat, verzamelaar 1625Ad-1695 grkerk Alkm. x 16-5-1649Al Margaretha Caecilia Coetenburg 1631Al-1704 grkerk Alkm. dr. Reinier Coetenburg, Schepen v Alkmaar
---	---------------------------------------	---

Frederik Adriaansz. 1650-1657Al	Adriana Theresia 1654-1702Keulen	Frederik Arnulphus 1658, †1727Br x 14-7-1710Brussel, waar Fr. Raad v Keiz.Rekenkamer Catharine de Cotereau uit Westmalle, België, wed. v Adrien-Charles de Glymes, Heer van Saint-Martin dr. William de Cotereau en Catharine de Cotereau, zijn nicht.	Catrina *-†1661Al	Catharina Maria 1664-1722Al
------------------------------------	-------------------------------------	---	----------------------	--------------------------------

Westerstr. 76 in 1708 verkocht, f.54,-

Noten:

(de tussen haakjes geplaatste nummers zijn de genoemde boeken onder boeken abc op blz 22)

1. Pelgrimstochten naar het Heilige Land door de eeuwen heen. Auteur, uitgever en jaar van uitgave onbekend en is sindsdien onvindbaar, (24).
2. Zie voor een uitvoerig verslag van een soortgelijke bedevaart met ridderslag te Jeruzalem, het artikel van R.J. Kolman in de Kamper Almanak van 1987-88, blz 155 ev.
3. Naast genoemde boeken van Balen en Brandt (3, 6) zie ook;
 - A.J. van der Aa: Biogr. Woordenb. der Ned., deel 20, 1877, blz 152, (2).
 - D. Brouwer: Aantekeningen, deel 1, 1946, blz 193, (7).
 - N.G. van Kampen: Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, deel 3, 1826, blz 121, (14).
 - J. Kok: Vaderl. Woordenb. over Enkhuizen, deel 13, 1785, blz 302-316, (15).
 - J. Kok: Vaderl. Woordenb, deel 31, 1794, blz 80-83, (16).
 - P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, deel 3, 1914, blz 1413, (22).
4. D. Brouwer: Aantekeningen, deel 1, 1946, blz 99, (7).
 - Ver. Hendrick de Keyser: Huizen in Nederland, deel 1, 1993, blz 228, (19).
 - S. Messchaert-Heering: Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, blz 269, (20).
5. Zie ook P.J. de Vries: De bronnen van Gerard Brandt, in Steevast 2002, blz 51-52, (28).
 - S.B.J. Zilverberg: Gerard Brand en zijn Historie, in West-Frieslands Oud en Nieuw, blz 62, (30).
6. Alkmaarsche Courant, 11-9-1933, blz 10:
 - Een te weinig bekend Alkmaarder. Willem Jansz. Benning, alias Ketel.
 - ... Op 22 sept. 1626 maakt hij "sieckelijck te bedde leggende", voor notaris J.C. van der Gheest, zijn testament. Hij benoemt tot universele erfgenamen zijn beide zonen, Augustijn en Jan Willemsz. En tot executeurs den laatstgenoemde en Cornelis Jacobsz. Ketel, "zijn testateurs broeders zoon". Z'n trouwe compagnon Adriaen Olbrantsz. Caescooper fungeert als getuige.
 - Gelukkig echter krabbelt hij er weer bovenop. De herberg "De Oude Blinde Werelt" floreerde blijkbaar: er werden daar heel veel veilingen gehouden.
 - Bij hem in woont de bekende Frederik Adriaensz. Westphalen, ridder van Jeruzalem, groot verzamelaar, die drie werelddeelen bereisd had. Deze is getuige wanneer de herbergier op 7 juni 1634 nogmaals een testament maakt voor denzelfden notaris.
 - Het laatste testament van Willem Jansz. Benning dateert van 23 febr. 1636 en is op zijn sterfbed gemaakt. Hij is begraven in de Groote Kerk te Alkmaar op 29-2-1636.
7. C.W. Bruinvis: Het Witte Hof, in Bijdr. Bisdom Haarlem, deel 18, 1893, noot op blz 162 ev, (8).
 - B. Huydecooper: Proeve van taal- en dichtkunde, 1794, blz 563, (13).
 - P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, deel 3, 1914, blz 1412, (22).
8. Bloys/Belonje: Gen. en Her. gedenk. der kerken in N-H, deel 1, 1928, blz 32, nr. 44, blz 161, nr. 573.
9. Idem, deel 3, 1929, blz 35, nr. 33, blz 50, nr. 147, blz 54, nr. 192 (met gedeeltelijke wapenbeschrijving).
10. Volgens M. Balen op blz 1289 beschreven door Heer Steven in zijn boek: Beschrijvinge der Oude, en Adellijcke Sepulturen van Nederland, uit 1598, welke nog niet door mij is gevonden om in te zien (zie ook noot 24; Navorscher (17) op blz 206).
11. Vereniging Hendrick de Keyser: Huizen in Nederland, deel 1, blz 228, (19).
 - S. Messchaert-Heering: Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, blz 271, (20).
12. J. Wagenaar: Vaderlandse Historie, deel 4, 1750, blz 22, (29).
13. W.H. de Boer: Sint Gommer en Sint Pancras, 1988, blz 12-13, (5).
14. J.B. Rietstap: Handboek der wapenkunde, 1857, blz 135, (27).
15. B. Huydecooper: Proeve van taal- en dichtkunde, 1794, blz 513, (13).
 - K.B. Brussel, Catalogue de Manuscripts nr 8498, ms 19219, f 30.
16. CBG Den Haag, dossier Westvaling, zie ook de drie leenakten volgend op boeken abc.
17. Zie voor een uitgebreide beschrijving van deze Odo en zijn familie: De genealogie van de Friese Adel, volgens Upcke van Burmania op <http://depot.knaw.nl/5203/1/Botnia.pdf>.
18. H.W.G. van Blokland-Visser: Papendrecht, dorp aan de rivier anno 1105, heeft meer over Botsambacht en Almstein, zie: http://d-compu.dyndns.org/genbook/blokland/papendrecht_deel1b.htm.
19. W. Frijhoff/J. van Herwaarden: Geschiedenis van Dordrecht, 1996, blz 134, (9).
20. J. van Beverwijk: T'Begin van Hollant in Dordrecht. Mitsgaders, 1640, blz 319, (4).
 - J. van Oudenhove: Oud ende Nieuw Dordrecht, 1666, blz 519, (25).
21. Idem.
22. als noot 19 en 20, plus; A.J. van der Aa: Biogr. Woordenb. der Ned, deel 2, 1854, blz 217, (1), deel 20, 1877, blz 158, (2).
 - M. Balen: Beschryvinge van Dordrecht, 1677, blz 8, 122, 236, (met de zelf toegegeven drukfout die veelvuldig werd gekopieerd door andere geschiedschrijvers), (3).
 - W. van Gouthoeven: d'Oude Chronycke, 1636, blz 76-77, (10).
 - J. van Heemskerk: Batavische Arcadia, druk 6, 1708, blz 246, (12).
 - P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, deel 1, 1911, blz 261, (22), deel 4, 1918, blz 1448, (21).
 - J. Wagenaar: De Vaderlandsche Historie, verkort, deel 2, 1794, blz 145, deel 4, 1750, blz 195 ev, (29).
 - V. van der Plaats: Beknopte historie van 't vaderland, deel 1, 1776, blz 161, (26).
 - W. Bilderdij: Geschiedenis des Vaderlands, deel 4, 1833, blz 235.

- K. Dekker: Nederlandse historische bronnen 2, edit 1980, noot 3 en 7 op blz 74.
23. Gouthoeven in 1636, (10), Beverwijk in 1640, (4), Oudenhoven in 1666, (25).
 24. Navorscher, Algemeen register op ..., P.Leendertz-J.Ansfapach, vol. 13, 1863, blz 228, (17).
 25. Over deze tak heb ik verder nog niets kunnen vinden. Ook onder de kinderen van keurvorst Frederik II komt volgens wikipedia geen Agnes voor.
 26. Utrechts Archief, Coll. Handschr.: Monumenta van Buchel, blz 291, zie hun website.
 27. M. Balen: Beschrijvinge van Dordrecht, 1677, blz 1290, (3).
G. Brandt: Historie van Enkhuizen, 1666, naamlijsten blz 45.
Vereniging Hendrick de Keyser: Huizen in Nederland, deel 1, 1993, blz 228, (19).
 28. Westfries Archief Hoorn, Coll. Handschr. 446: Geslagt Register van Cornelis Gallis, 6 G. Zie ook het Fonds Teet Luitjes, beschreven door P. Boon in Steevast 1998 van Oud Enkhuizen. Onduidelijk is de relatie met Van Adelen, al kan het zijn dat Luijtje Matthysz met een Van Adelen was gehuwd, of dat het zijn moeder was die deze naam aan de familie meegaf. Lucas van Adelen en Rijckla Albout komen in andere bronnen niet voor. Wellicht is het latere opsmuk van advocaat Adriaan.
 29. K.B. Brussel, Catalogue de Manuscripts nr 8498, ms 19219, f 45, waarin staat dat de twee zussen in 1572 in Enkhuizen aan de pest zijn overleden.
 30. N-H Archief Haarlem, Semeijns de Vries van Doesburg, tnr. 142, inv.nr. 7, op blz 58 staat dat Adriaen Fredericksz Westphalen de eigenaar van dit graf was, waar in 1891 op de gele grafsteen nog de naam 'Westphalen' stond.
Bloys/Belonje: Gen. en Her. gedenk. der kerken in N-H, deel 3, 1929, blz 111, nr. 94a.
 31. A.G. Zwart-Kramer en P.A.M. Zwart: Van Pest tot Pokken, Mealsonreeks, deel 6, 1993, blz 82.
 32. Aangezien er een doopschrijving is van Vreeck, zoon van Ariaen Vreecksz en Trijn Remmets op 1 november 1582 in Enkhuizen, die als enige in aanmerking komt voor Frederik, lijkt het vaak vermelde 1581 als geboortjaar uitgesloten. Dat maakt dat de leeftijd van 72 jaar zoals op zijn grafsteen staat vermeld ook onjuist is. 23 Oktober 1582, plus 72 jaar, maakt 23 oktober 1654! Dat kan dus alleen als hij in 1581 geboren is, en er drie weken, bij zijn dood op 2 oktober 1653, bijgeteld wordt.
 33. Veel van deze gegevens komen uit de twee in kalfsleer gebonden manuscripten, die door advocaat Adriaan Westphalen zijn nagelaten, en in 1843 door leraar M. Serrure in Gent zijn gekocht voor 36 franc: K.B. Brussel, Catalogue de Manuscripts nr. 8498 (ms 19219), en nr. 7382 (ms 19220-21).
 34. Brandt: Historie van Enkhuizen, 1666, blz 295, (6).
 35. A.J. van der Aa: Biogr. Woordenb. der Ned, deel 20, 1877, blz 152, (2).
M. Balen: Beschrijvinge van Dordrecht, 1677, blz 1291, (3).
G. Brandt: Historie van Enkhuizen, 1666, blz 295, (6).
N.G. van Kampen: Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, deel 3, 1826, blz 121, (14).
J. Kok: Vaderlandsch Woordenboek, deel 31, 1794, blz 80-83, (16).
P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, deel 3, 1914, blz 1414, (22).
 36. Al is er in de doop of begraafboeken van Amsterdam niets gevonden wat dit zou kunnen bevestigen.
 37. C.W. Bruinvis: Het Witte Hof, in Bijdr. Bisdom Haarlem, deel 18, 1893, blz 162, noot over Adriaan Westphalen, (8).
P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordeb, deel 3, 1914, blz 1413, (22).
 38. K.B. Brussel, Catalogue de Manuscripts nr 8498, ms 19219, f 30, waar staat dat voorvader Arnulphus een zoon was van Everardus Westvalinc en Maria van Galen.
 39. S. Messchaert-Heering, Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, blz 269, (20).
 40. M. Gumbert-Hepp en J.P. Gumbert: Kroniek Willem Procurator, Uitgeverij Verloren Hilversum, 2001.
 41. E.H.P. Cordfunke: Opgravingen in Egmond, 1984, blz 3.
 42. Idem als noot 7.
 43. Regionaal Archief Alkmaar, Invent. Coll. Aanwinsten, nr. 452.
Zie ook W.A. Fasel: Alkmaar en zijn geschiedschrijvers, in Alkmaar Jaarboekje, 1969, blz 22 ev.
W.A. Fasel: Adriaen Westfalen en Simon Eikelenberg, in Oud Alkmaar, 1992, nr. 2, blz 4-17, nr. 3, blz 3-15.
 44. Zie voor een uitvoerige beschrijving over dit geslacht; <http://www.ascania.be/ascaniacotereau6.html>.
 45. P. Dekker: Oude boerderijen, deel 1, blz 90 ev, deel 2, blz 473 ev.

(Naderhand kwam ik erachter dat er ook een familie Westvaling in Haarlem woonachtig was, brouwers op het Spaarne en twee maal aangetrouwd aan de patriciersfamilie Schatter. Maar of ze ook familie van de hier beschreven Westphalen waren weet ik niet. Zie voor deze tak Schatter-Westvaling op deze site).

BRONNENBibliotheek/Archief:

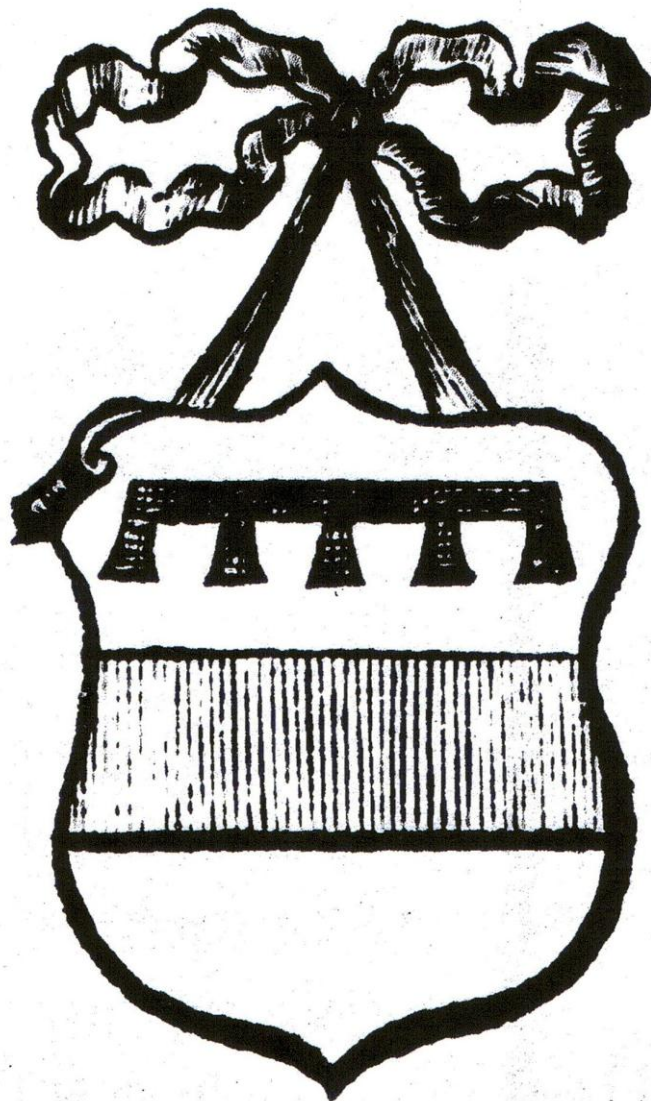
Westfries Archief, Blauwe Berg, Hoorn: Coll. Handschr. nr. 446: Geslagt Register van Cornelis Gallis. Regionaal Archief, Hertog Aalbrechtweg, Alkmaar: Coll. Aanw. nr 8 en 452.
 Noord-Hollands Archief, Kleine Houtweg, Haarlem: nr 142; Semeijns de Vries van Doesburg, nr, 7.
 Centraal Bureau voor Genealogie, Prins Willem Alexanderhof, Den Haag: Familiedossier Westvaling.
 Koninklijke Bibliotheek, Keizerlaan, Brussel, België: ms 19220-21, ms 19219.

Literatuur:

A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 2, 1854, (1).
 A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 20, 1877, (2).
 M. Balen: Beschryvinge van Dordrecht, 1677, met stamboom, (3).
 J. van Beverwijk: t'Begin van Hollant in Dordrecht, 1640, (4).
 W. Bilderdij: Geschiedenis des Vaderlands, deel 4, 1833.
 P.C. Bloys van Treslong Prins/J. Belonje: Genealogische en Heraldische gedenkwaardigheden in en uit de kerken der Provincie Noord-Holland, deel 1 en 3, 1928-29.
 W.H. de Boer Sint Gommer en Sint Pancras, 1988, (5).
 P. Boon: Tot behoef van haer naeste armste bloet, in Steevast 1998.
 G. Brandt: Historie der vermaerde Zee- en Koopstad Enkhuizen, 1666, met gravure, (6).
 D. Brouwer: Enkhuizen, Aantekeningen uit het verleden, deel 1, 1946, (7).
 C.W. Bruinvis: Het Witte Hof van Alkmaar, in Bijdragen vd.gesch. Bisdome Haarlem, XVIII, 1893, (8).
 E.H.P. Cordfunke: Opgravingen in Egmond, 1984, blz 3.
 K. Dekker: Nederlandse historische bronnen 2, edit 1980.
 P. Dekker: Oude boerderijen en buitenverblijven langs de Zijper Grotesloot, 3 delen, 1986.
 S. Duys/H. s'Jacob: Van de Wierdijk via Nagapattinam naar Batavia, in Steevast 2009.
 W.A. Fasel: Alkmaar en zijn geschiedschrijvers tot aan het jaar 1800, in Alkmaar Jaarboekje, 1969.
 W.A. Fasel: Adriaen Westfalen en Simon Eikelenberg, in Oud Alkmaar, 1992, nr. 2 en 3.
 W. Frijhoff/J. van Herwaarden: Geschiedenis van Dordrecht, 1996, (9).
 W. van Gouthoeven: d'Oude Chronycke, 1636, (10).
 M. Gumbert-Hepp/J.P. Gumbert: Kroniek Willem Procurator, 2001, (11).
 M. de Haan-Hettema: Stamboek van de Friesche vroegeren en latere Adel, deel II, 1846.
 J. van Heemskerk: Batavische Arcadia, druk 6, 1708, (12).
 B. Huydecoper: Proeve van taal en letterkunde, 1794, (13).
 N.G. van Kampen: Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, deel 3, 1826, (14).
 J. Kok: Vaderlandsch Woordenboek, deel 13, 1785, (15).
 J. Kok: Vaderlandsch Woordenboek, deel 31, 1794, met gravure, (16).
 R.J. Kolman: de Pelgrims van Jeruzalem, in Kamper Almanak, 1987-88.
 P. Leendertz/J. Anspach: Navorscher, Algemeen reg., vol. 13, 1863, (17).
 H.S.V. Leeuwen: Batavia Illustrata ofte Hollandse Chronyck, 1685, met stamboom kort, (18).
 R. Meischke/H.J. Zantkuijl/W. Raue/P.T.E.E. Rosenberg: Huizen in Nederland, Ver. Hendrick de Keyser, deel 1, 1993, (19).
 S. Messchaert-Heering: Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, (20).
 P.C. Molhuysen: Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek, deel 1, 1911, (21).
 P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, deel 3, 1914, (22).
 P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, deel 4, 1918, (23).
 S. Muller Fz.: Lijst van Noord- Nederlansche Kronijken, 1880.
 N.N.: Pelgrimstochten naar het beloofde land door de eeuwen heen, (24).
 J. van Oudenhove: Oud ende Nieuw Dordrecht, 1666, (25).
 V. van der Plaats: Beknopte historie van 't vaderland, tot 1767, deel 1, 1776, (26).
 J.B. Rietstap: Handboek der wapenkunde, 1857, (27).
 J.B. Rietstap: Illustrations to the Armorial Général, deel 1 en 2, 1967.
 H.A. Schönhage/C.J. Verhey, Tussen Merwede en Amer, 1952.
 P.J. de Vries: de bronnen van Brandt, in Steevast 2002, (28).
 J. Wagenaar: Vaderlandsche historie, deel 4, 1750, (29).
 J. Wagenaar: Vaderlandsche historie, (verkort) deel 2, 1794, (29),
 H. van Wijn: Huiszittend leeven, 1807-1812.
 S.B.J. Zilverberg: Brandt zijn Historie van Enkhuizen, West-Frieslands Oud en Nieuw, 1968, (30).
 A.G. Zwart-Kramer/P.A.M. Zwart: Van Pest tot Pokken, Mealsonreeks, deel 6, 1993.

GENEALOGIE

Deze genealogie is gebaseerd op de stamboom uit *Beschrijvinge van Dordrecht* van Matthijs Balen en aangevuld, verbeterd en uitgebreid met gegevens uit eigen onderzoek. Doordat verzamelaar/advocaat Adriaan Westphalen zich intensief met het opvijzelen van zijn familiestamboom heeft bezig gehouden en veel fabels onder geschiedschrijvers heeft verspreid, is het zeer de vraag of alle gegevens kloppen. Nader onderzoek blijkt steeds meer vragen op te roepen. De heer W. A. Fasel schrijft in zijn artikel over Adriaen Westfalen en Simon Eikelenberg in *Oud Alkmaar* (1992, nr. 2: blz. 4-17, nr. 3: blz. 3-15), dat de hele stamboom een verzinzel is. Dat ben ik dan niet met hem eens omdat er wel degelijk dingen in staan die wél kloppen. Omdat er veel van de collectie van Adriaan verloren is gegaan na zijn overlijden, is het mogelijk dat Adriaan over veel meer gegevens beschikte en de familieverhoudingen beter verstond dan drie eeuwen later meneer Fasel kon bevroeden. Meer onderzoek zal nodig zijn om duidelijkheid te scheppen.

W E S T V A L I N C .

1

Arnulphus Westvalinc, *rond 1260, †1312, Ridder, Heer van Welbeeke, uit een oud Adellijk stam-huis, vele jaren Veldoverste van Syfridus (Siegfried van Westenburg, Hertog van Westfalen, en Aartsbisschop van Keulen van 1275 tot 1297). Had in de grote slag van Woeringen, van 5 juni 1288, meegevochten als krijgsoverste aan de zijde van Siegfried, die het van Hertog Jan I van Brabant verloor en zich over moest geven. Hij was een zoon van Everardus en Maria van Galen, van welk geslacht later bisschop van Keulen Bernard van Galen (Bommen Berend) zou stammen. Hij overleed in 1312 als heer van Welbeeke, een landgoed of heerlijkheid in de directe omgeving van Dordrecht.

Getrouwd met

Fokelia Wynia, of Unia, Auckes dochter, uit Friesland (wiens Adellijke stam-stins in 1350 opnieuw werd opgemaakt en de nazaten 't huis te Wirdum bezaten)

kinderen: o.a.

1. **Jan** Westvalinc, **volg 2**

2

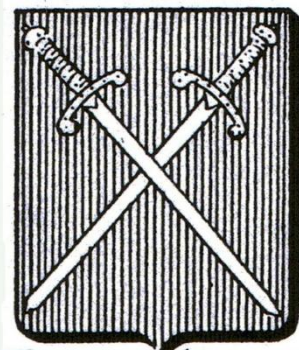
Jan Westvalinc, of Westphalen, Heer van Almstein in 1347, Kastelein van Geertruidenberg, Leenheer van Gijsbrecht Botsambacht, Poorter van Dordrecht in de Leenkamer voor Willem III in 1316, rijk Hollands Edelman.

Getrouwd in 1325 met

Belie Kervinx, jonkvrouw, zuster van Claes, dochter van Banduyn/Boudewijn Kervinx, Ridder, Heer van Reimerswaal, Heer op het slot van Goes in 1301, en Badeloge van Stryen, Vrouwe van Zevenbergen.

kinderen:

1. Frederick Westvalinc, Heer van Almstein, na vele reizen in vreemde rijken trouwde hij te Groningen met **Bertha van Brunsveld**, zonder oorkonden.
2. **Jan** Westvalinc, vaders Leenvolger. **volg 3**
3. Otto Westvalinc, zeer geleerd Kanunnik te Geertruidenberg, aldaar begraven.
4. Sara Westvalinc, trouwde met **Everhard Hottinga**, Hero zoon, die in 1398 leefde, Fries edelman, werd consul in Engeland. Lieten kinderen na.
5. Joost Westvalinc, Jansz, ontving van Graaf Aalbrecht van Holland, in 1368 het recht op de Uitlanden en Gijsbrecht Botsambacht zoals zijn vader placht te houden, en bezat hij ook Goeden en Lijfrenten op de stad Dordrecht. In 1380 leeft hij nog volgens een overdrachtsakte uit Den Haag.

Kervinx (Kervinx)
de Reimerswaal

Leen:
nd

• Wi Willem Graaf van Henegouwe, van Holland, enz.
maken cond allez Liden, dat wi om Bede ende verfocke
van Janne Westvalinc verliet hebben, ende verliest jonghe
Janne Westvalinc sijnen zone, ende hem ghesamen des haged
sten rechten. Liemt van ons te houden alle die uto Lande,
ende alle die vervallen dike, die ghesaghen sijn in ghesch:
• brachts Bots ambocht, also grote ende alsoe klajne, also
hij meten rechte van ons selt, ende sijnen brieve houden,
• die hi dair of hevet, in manieren, dat jonghe Jan Westva-
ling, die brijeware van alle desen ghesch. v. s. v. v.
hebben sel, alsoe langhe als hi levet, ende na sijnen doot,
zo selt comen op sijnen outen wittachtighen zone,
• so selt hi oec sijnen zone, ende man sijn vader levade, zo
soud comen op sijnen vader, ende die sijn van ons houden,
• alsoe v. s. v. v. in circonde etc. Ghagheven tota
• gante ghesch. des Zaterdaghes na beloken Pa-
sken, int jaer ons Heren M. CCC. Reven ende twintich.
Per Dominium Comitum et Willelmium Comesind

Den 25. April 1327.

Leenakte van 25 april 1327 voor het land van Gijsbrecht Botsambacht van Graaf Willem III van Holland, aan Jan Westvalinc of zijn zoon Jonge Janne, bij vaders overlijden.

3

Jan Westvalinc, †15-8-1397, Leenvolger van Almstein, Schepen in 1368 en 1369 van Dordrecht, Kastelijn en Schout van Geertruidenberg, op het sterke kasteel aldaar residerende. Op 14-11-1394 sluiten de Heer van Zevenbergen en de Vrouwe van Breda op verzoek van Hertog Aalbert van Beieren en Hertogin van Brabant een Akkoord dat hem recht geeft op de Tienden van Almonde en Geertruidenberg. In 1396 ontvangt hij van de Graaf van Holland de helft van de Leen de Uytlanden met alle wegen en dijken in de Gijsbrecht Botsambacht.

Gehuwd met

Maria Botnia, †17-10-1391, dochter van Odo Botnya en NN Jepma, (Odo was in 1397 hoofd en Veldoverste der Vetkopersfactie tegen de Schieringers), begraven te Geertruidenberg onder dubbele grafsteen met wapens en opschrift die in 1598 nog steeds te zien waren. Zonder kinderen.

Huwt opnieuw met

Barbara van Bylandt, dochter van Otto van Bylant en Ernagarda van Lynden, zonder oorkonden.

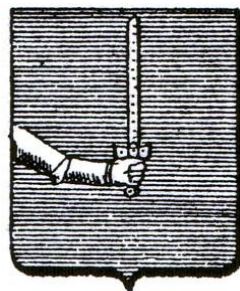
Huwt nogmaals met

Beatrix van Heeswijk, Jonkvrouw, dochter van Heynrick van Heeswijk.

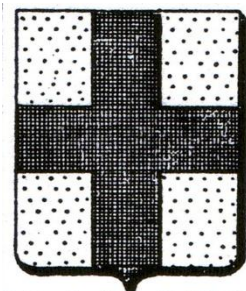
kinderen: (door de Elisabethsvloed van 18 op 19 november 1421 zijn de kinderen verstrooid geraakt, ook omdat veel van de landen en goederen, waaronder het kasteel Almstein, daarbij verloren zijn gegaan).

1. Adriaen Jansz. Westvaling, †2-8-1481Dh, Baljuw van Zuid-Holland, Schout van Dordrecht in 1470, 1477 en 1480, voor de Hoekse partij. Toen de Kabeljauwsen onder Jan van Egmond de stad op 6 april 1481 veroverden door met 2 rijtschepen vol soldaten de stad binnen te dringen en de Hoeksen met veel geweld en doodslag te overmeesteren, werd Adriaen samen met de Burgemeester Dirk van Beaumont, gevangen genomen en naar Den Haag overgebracht voor hun berechting. In augustus van het jaar 1481 werden zij daar onthoofd door het zwaard en hun goederen verbeurd verklaard. Een persoonlijke wraakactie volgens geschiedschrijvers, volgens anderen niet waar.
2. Olevier Jansz. Westvaling, †1484, werd Raad en Kamerheer van Frederik II, Keurvorst van Saxon, en huwt zijn *natuerlijke* (=buitenechtelijke?) dochter **Agnes**, Vrouwe van Bleseaux. Kinderen:
 1. François Westvaling.
 2. Olivier Westvaling, Heer van Hillecraisser, liet na:
 1. Jan Westvaling, Ridder der Duitse Orde.
 2. François Westvaling, die huwt met **Emilia**, Baandervrouwe van Lichtenstein, dochter van Willem en Magdalena van Stetten, lieten na:
 1. Adriaen Westvaling.
 2. Olevier Westvaling.
 3. Jan Westvaling, Ridder.
 4. Adriaen Westvaling, Overste der Garden van Philips, Hertog van Pommeren, huwde **Beatrix van Stralendorff**, dochter van Casimirs des Marichaux en Dorothea van Lippe, lieten na:
 1. Sophia Westvaling, zij huwde eerst met **Ernst van Treba**, Ridder, Heer van Renssen, en later met **Christiaan**, Grave van Ransau, Ridder der Olyfants van Denemarken en Koningsgezant in Saxon, sterft 1595, lieten na:
 1. Hogerus, Grave van Ransau, huwde Cunegunda, Baandervrouwe van Coningsmark, dochter van Adolff en Cunegunda, Gravin van Mecklenberg, lieten na: aanzienlijke posteriteiten.
3. **Jan Westvaling. volg 4**
4. Heynrick Westvaling, raakte in Egmond aan de Hoef bij Jan van Egmond in groot aanzien, naderhand in 1444 zijn Raad.
5. Sophia Westvaling, huwde met **Jan van Broekhuysen**, †1465Bergen op Zoom, Ridder, Heer van Lisweert in Gelderland, Baljuw en later Schout van Bergen op Zoom, zoon van Gerrit Broeckhuysen en Walravia de Brederoede,
6. Elisabeth Westvaling, Jonkvrouw, huwt met **Willam**, Aernouts zoon.

Graf Botnia-Westphalen-Bylandt in Geertruidenberg. Afbeelding in Handschrift van Adriaan Westphalen (KB-Brussel, België: ms 19219, blz 94).

Botnia
Frise, Louvain

Bylandt et Bylandt-Halt/ly
Holl., Gueldre

4

Jan Westvaling, of Westphalen, Veldoverste onder Hertog Maximiliaan (regent-gemaal over Ned. van 1482 t/m 1494), was in 1494 bij de machtsovername van Maximiliaan op zijn zoon Filips II in Geertruidenberg, met welke hij het goed kon vinden.

Gehuwd te Delft met

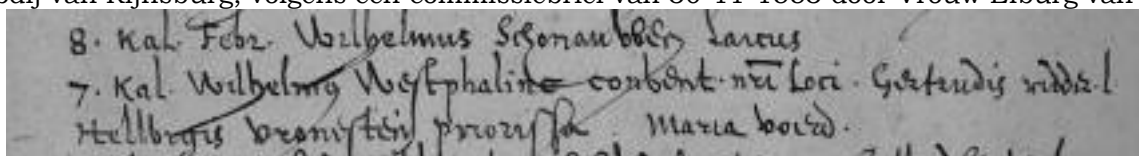
Agatha Rietwijk, †1-10-1505DenHaag, dochter van Nicolaas Rietwyk (een zoon van Jan en Gena van Paelenburg) en Theodorica van Zanen, (te zien op een schilderij genealogie van Rietwijk?).

Woonden in 's Gravenhage, en in de grote Kerk aldaar begraven, en waar hun Namen en Wapens aan een pilaar in het Koor zijn uitgehouwen, (de grafsteen uit de kloosterkerk is nog steeds in 2010 aanwezig en volgens de tekst ligt daar begraven Aechte, Claes Cocken's dochter, echtgenote van Jan Weestvalinck, 'bidt voer haer ziel' staat er op te lezen.)

kinderen:

1. **Adriaen Westvaling. volg 5**

2. Willem Westvaling, of Westphalen, Jonker, stond in januari van 1517 ingeschreven als kloosterling van sint Laurens in Oostbroek, buiten Utrecht, later Opper-rentmeester van de rijke en vermaarde abdij van Rijnsburg, volgens een commissiebrief van 30-11-1553 door Vrouw Elburg van Langerack.

Bladzijde 192 uit het boek de *Monumenta van Buchel* met de vermelding van Wilhelm Westphalinc.

3. Elisabeth Westvaling, huwde met **Cuno van Coeverden**, Edelman uit Overijssel,

lieten na: aanzienlijke descendentes.

4. Leo Westphalen, †1558, vermaard Zee-commandeur, sterft zonder oorkond.

5. Renette Westphalen, Mater in het Sint Ursulaklooster te Enkhuizen in 1550.

5

Adriaen Jansz. Westphalen, of Westvaling, †11-2-1559En, doctor in de Rechten, Schepen in 1525 en 1529, Raad en in 1533 Burge-meester van Enkhuizen, verkozen Raadsheer van 't Hof van Holland. Adriaen is begraven onder een witte dubbele grafsteen met kwartieren en zijn wapen; een leeuw en griffioen zijn schild houdende, Zuiderkerk nr. 151-152.

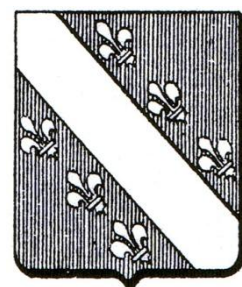
Gehuwd in 1516 te Enkhuizen, in bijzijn van de graaf Floris van Egmond en vele andere groten, met

Eva of Aeff Fredericks Banjaert, †3-8-1564En, dochter van Frederik Banyaert (wiens vader Kastelein van Medemblik was, en zijn moeder Maria Lucas van Teylingen) en Maria van Wamel (wiens vader Castelein van Purmerend was).

Woonden in hun eigen zelfgetimmerde huis aan de noordzijde van de Westerstraat tussen twee stegen.

kinderen:

1. **Frederijk** Adriaensz. Westvaling. **volg 6**
2. Rijcla Westphalen, Mater in het vermaarde klooster van Bethlehem bij Hoorn.
3. Arnulphus Westphalen, als oud vrijer overleden.
4. Jan Westvaling, na zijn reizen aan een koorts, opgelopen tijdens de jacht, in Enkhuizen overleden en aldaar begraven 1558?, zonder oorkonden.

Banjaert
Holl.

Coeverden (Holl)
P. d'Overijssel

6

Frederijk Adriaensz. Westvaling, *11-10-1527En, †1561En (of nov. 1566), bij zijn vader begraven, had veel gereisd en was ervaren in de Historiën.

Gehuwd in 1555 met

Remerigia Luijtjes van Adelen, †na 1580?, dochter van Luytje Matthijsz. (of van Lucas van Adélen en Rijckla Albout, oorspronkelijk uit Friesland. Volgens M. de Haan-Hettema: *Stamboek van de Friesche vroegeren en latere Adel*, deel II, 1846, blz 150; is haar over-overgrootvader Frederik van Adelen; de schrijver van een *Kronijk van Friesland* en was in 1396 nog in leven en beroemd, "zegt een aantekening liggende in een HS van een afschrift van een *Kronijk van Friesland* in de Kon.Bib van Den Haag, door J.G. Ottema". (Volgens het *Geslagts register van Cornelis Gallis* uit de Handschriftencollectie in het Westfries Archief, was Remerig Luijtjes opnieuw gehuwd en werd in 1570 met

Adélen

haar man Dirck Pouwelsz voorgoed uit Enkhuizen gebannen omdat zij hun kind in Emden hadden laten dopen en niet in Enkhuizen. Zie ook G. Brandt: Historie, blz 140). De boedeldeling volgt op 20-4-1567.

Woonden Westerstraat noordzijde, tussen twee stegen, Enkhuizen.

kinderen:

1. **Adriaen** Fredericksz. Westphalen. **volg 7**
2. Eduarda of Dieuwer Westvaling, †1571 of 1572, overleden in het vermaarde Klooster der rijke Clarissen (St. Claraklooster) in Enkhuizen in 1571, alwaar haar ouders fraaie fundaties hadden gedaan.
3. Aelbrechta Westphalen, †1572?, huwde met Otto Herama, Jonker, Gerolts zoon, oud-adel uit Friesland, lieten kinderen na. (Volgens een notitie in 1572 aan de gevolgen van pest in Enkhuizen bezweken, net als haar zus Eduarda.)

(In 1548, 1550 en 1553 is er een Adriaen Fredericksz. Westphalen Schepen van Enkhuizen, en in 1552 is hij Voogd van het Oude Armenweeshuis ten oosten van het St. Ursulaklooster. Maar ik zie niet hoe dit mogelijk is als de volgende Adriaen Fredericksz. Westphalen pas in 1558 geboren is. Was er soms een familie Westphalen uit Edam waar steeds verwarring mee is?)

7

Adriaen Fredericksz. Westphalen, *3-2-1558En, †..-2-1585En, overleden aan de tering en begraven in de Westerkerk te Enkhuizen, zuidkap nr. 68-69.

Gehuwd op 16-1-1578 te Enkhuizen met

Catrina Maria Rycholt Rijcks, (heet ook wel Catrijn Rems of Trijn Remmets), *25-11-1556, †16-1-1622En, dochter van Rijke Rycholt en Cornelia van Wijdenesse, wiens adellijke wapens in veel kerken zijn opgehangen. Zij sterft door een grote droefenis over de lange afwezigheid van haar enige zoon Frederik, en een te grote blijdschap bij zijn thuiskomst, waarna zij bij haar man begraven wordt. Woonden in het voorouderlijk huis in de Westerstraat, ten westen van de Ooievaarsteeg, nu nr. 76.

kinderen:

1. Remerigia Westphalen, *2-1-1579En, †21-9-1659En, huwde op 4-9-1598 met Reinier Rudolphsz. Ryxs of Riccen, *..-4-1578, †21-1-1644En, enige zoon van Rudolphus Rycks, zeer geleerd in Latijn, geschiedenis, fortificaties en dijkages. Beide in de Westerkerk te Enkhuizen begraven onder een vloersteen met hun namen en wapens (weggebeiteld) die er nu nog liggen onder Z 70, samen met hun kinderen en kinds-kinderen. Daaronder:
 1. Susanna Riccen, *1599, liet na:
 1. Adriaen de Groot, een zeer geleerd Heer, doctor in de medicijnen, practiserend arts in Enkhuizen die op 11-6-1652 een vergaderbesluit ondertekend van het Medicijnse Collegie.
 2. Rudolphus Riccen, *..-8-1614En, zat op de Latijnse school, †1640En.
 3. Adrianus Riccen, ?
 4. Cornelia Riccen, ?
2. Remundus, *29-9-1580En, †18-10-1604En.
3. **Frederijk** Adriaenszoon Westphalen. **volg 8**
4. IJsbrandus, *3-5-1584En, †10-5-1585En.

8

Gravure uit 1794 van Frederik Westphalen door R. Vinckles in

Frederik Adriaensz. Westphalen, *23-10-1582En, †2-10-1653Alkmaar, student in de Rechten op de universiteit van Dowai, Ridder van het Heilige Roomse Rijk, Ridder van Jeruzalem, Paas-pelgrim naar Jeruzalem en bezoeker aan de piramiden, geleerde. Zwierf tussen 1600 en 1622 door Noord en Zuid Europa, Afrika en het Midden-Oosten. Leerde vele talen, geschiedenissen en culturen kennen. Wordt in 1617 te Wenen en in 1620 te Jeruzalem tot Ridder geslagen. Kwam met een schat aan kennis en merkwaardige souvenirs terug. Een van de 'Arabieren' gekochte vergulde hand en voet van een mummie schonk hij bijvoorbeeld in 1643 aan de Leidse Ontleed-kamer der Universiteit, die deze tentoonstelde in de grote kast van die kamer. In de grote Kerk van Alkmaar Alkmaar begraven onder een dubbele grafsteen met zijn namen en wapens; 8 kwartieren, reizen etc. het schild vastgehouden door een leeuw en griffoen.

Gehuwd op 12-2-1623 te Enkhuizen met **Catharina Maria de Groot**, (ook wel Catrijn Adriaens), *29-10-1604Sch?, †19-

Wapen van Frederik volgens CBG.

Vaderlands Woordenboek , van 4-1627Singel, begr. 24 mei Oude kerk A'dam, dochter van Adriaen Boyckesz J. Kok, deel 3. (R.A.A.) Grootius uit Schagen, na-nicht van de Heer van Heemstede, Koudekerck en Westerschou. Geschoold in Frans en muziek te Haarlem en Den Bosch.

Volgens zoon Adriaan was zij een jonge schoonheid die als een blok viel voor de toen 39 jarige avonturier en trouwde op haar achiende met hem.

Woonden o.a. in het eigen huis W76 te Enkhuizen in 1630, maar ook in Amsterdam (Kalverstraat en Singel), en later aan de Langestraat in Alkmaar (van ca. 1634 tot 1640 woonde Frederik met Adriaan in herberg *De Oude Blinde Wereld* van Willem Jansz. Benning of Ketel).

kinderen:

1. Remundus, *20-1-1624Kalverstr, †22-4-1628, in A'dam in de Oude kerk begraven.

2. **Adriaan Frederiksz** Westphalen. **volg 9**

9

Adriaan Frederiksz. Westphalen, *6-2-1625Kalv.Ad, †12-5-1695Al, Rechtsgeleerde, studeerde in 1644 te Franeker en bezocht de hoogeschoolen te Leuven en Keulen, was met zijn vader tijdens de Vredehandelingen te Munster, waar zij Bernard van Galen bezochten die daar een belangrijk bemiddelaar was en van een gerelateerd voorgeslacht; zie nr. 1: Arnulphus zijn moeder Maria van Galen. Adriaan deed zich 9-2-1649 te Leiden als 23-jarig student in de rechten inschrijven en promoveerde den volgende dag. Hij was een verwoed verzamelaar van oude kronieken, oorkonden, akten enz. waaruit Gerard Brandt kon putten tijdens het schrijven van zijn Enkhuizer Historiën.

Gehuwd op 16-5-1649 te Alkmaar met

Margaretha Caecilia Coetenburg, *1-10-1631, †20-3-1704, dochter van Reinier Coetenburg, †1633Al, Schepen van Alkmaar, en Adriana de Graef, die in 1640 nog in leven was.

Woonden te Alkmaar, en in de grote Kerk aldaar begraven, zuiderkruis steen 51 (niet te vinden, of het is hetzelfde graf als Frederik; nr. 573). (Via de familie Coetenburg kwamen enkele buitenverblijven, landgoederen en boomgaarden in bezit van Adriaan, en later zijn zoon Frederik Arnulphus. Twee boerderijen hebben zijn familienaam gekregen; *Westphalen* in Sint Maartenvlotbrug vlakbij de kruising Ruigeweg en Sint Maartensweg, en een *Westphalen* bij het Woud, onder Bergen. Lees het een en ander over deze bezittingen in P. Dekker: *Oude boerderijen en buitenverblijven langs de Zijper Grotessloot.*)

kinderen:

1. Frederik Westphalen, Adriaans zoon, *1650, †26-5-1657.

2. Adriana-Theresia Westphalen, *15-10-1654Keulen?, sinds 1700 in klooster St. Auguste in Keulen, alwaar zij wel twee keer 40 dagen vastte en op 9-4-1702 overleed. Toen haar moeder en zuster 48 dagen te laat op de begrafenis kwamen hebben ze de kist weer opgegraven om te ontdekken dat zij er nog even fris en gezond uitzag als bij haar korte leven. De aanwezige pastoor, de notaris en alle andere ooggetuigen spraken van een wonder. Haar moeder heeft het graf voor haar gekocht

3, **Frederik Arnulphus** Westphalen. **volg 10**

4. Catharina-Maria Westphalen, *1664Al, †24-11-1722, eigenaar in 1706 van W76, het pand werd in 1708 bij executie verkocht wegens belastingachterstand en bracht met 54 gulden zelfs daar te weinig voor op. Het behoorde later tot de Vereniging van Hendrick de Keyser. (Volgens Stamboek Friesche Adel is Catharina nog getrouwd met Christoffel Kruithof.)

10

Frederik Arnulphus Westphalen, *26-3-1658Al (zijn peter was de zus van opa Frederik; Remerigia die toen bijna 80 jaar was), †1727Brussel, studeerde (filosofie?) bij de Jezuïten te Antwerpen, Leuven en Leiden, en slaagde in 1686 te Leuven. Raad vd Keizerlijke Rekenkamer te Brussel in 1708.

Gehuwd op 14-7-1710 te Brussel met

Catharine de Cotereau, weduwe van Adrien-Charles de Glymes, Heer van Saint-Martin, dochter van Guillaume de Cotereau, *1615, †1689Westmalle, eerste Markies van Asse, en Catharine de Cotereau, *10-11-1629Antw, †1692Wm, zijn nicht die in 1645 waren getrouwd.

Frederik vertrekt na de dood van zijn vader in 1695 naar Brabant, en verkoopt de verzameling oude boeken en kronieken van zijn vader en opa op een veiling voor pak en scheurpapier. Kaas en groente ging toen een tijdje in zeldzaam monnikenwerk over de toonbank.

Na Frederik zijn dood verkoopt Catharine op 21 november 1727 de boerderij *Westphalen* in Sint Maartensvlotbrug voor 3.500 guldens contant. En op 4 augustus 1728 koopt Theodorus Heijmenberg eveneens het landgoed *Westphalen* onder Bergen van haar. In 1933 gekocht door Meindert Honig, directeur van Honigsoepen, het land met boerderij en liet er later vakantiehuis *Wilgenburg* bouwen. De boerderij, zelf ook in gebruik bij de familie als vakantieverblijf, brandde in 1943 volledig af en bleef nog lang een ruïne, tot er na 2000 een soortgelijke woonstolp is neergezet waar familie Bontje tegenwoordig verblijft (zie artikel Alkmaarse Courant, 8-1-1994, rubriek *Nooitgedacht*, onderaan dit stuk).

Kaartje uit *Grote Hist. Topogr. Atlas, N-H*, 2006, met links boerderij Westphalen onder Bergen.

De familie Brakenhoff, huidige bewoners van boerderij Westphalen in Sint Maartensvlotbrug.

Een nieuwe en onbekende tak in Enkhuizen.**Hendrik Westphalen**, *1753, †7-10-1812En,

Gehuwd met

Antonia Sabinius, *ca 1776, dochter van Pieter Sabinius en Gregje Krudelink, huwt II 25-2-1816En met Jan Keller, weduwnaar van Cornelia Arends.

Woonden in de Molenstraat.

kinderen:

1. **Willem**, *1790En, zie **1**
2. **Pieter**, *18-1-1792En, zie **2**
3. **Nicolaas**, *1795En, zie **3**
4. Naatje, *1799En, †17-7-1815En
5. Gerritje, *...-1801En, †30-9-1839En, werkster, huwt 6-4-1823En met Theunis Buis, *1794En, visser, zoon van Cornelis Job Buis en Maria Venhuizen. Kinderen: Jub, *ca 1838, huwt Aaltje van Beek.

1**Willem Westphalen**, *1790En, landbouwer, arbeider,

Gehuwd op 27-2-1814 te Enkhuizen met

Elisabeth Zweep, *1791En, dochter van Cornelis Sweep en Diewtje Jacobs.

Woonden op het Exterpad en Venuslaan

kinderen:

1. Hendrik, *25-12-1814En, †17-5-1818En.
2. **Cornelis**, *25-2-1817En, zie **4**
3. Antonia, *7-5-1819En, werkster, huwt 4-12-1837 met Joseph Belier, *1812En, baander, zoon van NN en Neeltje Wiel. Kinderen: Willem, *1840En, arbeider, huwt 16-8-1866En met Aaltje Steenhoven, *1840En, dochter van Jacob Steenhoven en Aafje Best. Jan, *1842En, arbeider, huwt 23-8-1866En met Jansje Bijl Pool, *1834En, dochter van Louwrens Pool en Elisabeth Bijl, huwt II 10-2-1876En met Cornelia Blok, *1850En, dochter van NN en Geertrui Blok, huwt III 1-6-1893En met Marijtje van Dok, *1844En, weduwe van Jan Loots, dochter van Willem van Dok en Anna Schenk.
4. Diewtje, *10-1-1824En, tweelingnichte van Grietje, de dochter van Nicolaas en Antje Lub, huwt 14-1-1844En met Jochem Schenk, *1822Urk, visser, zoon van Jacob Schenk, visser, en Femmitje Jochems de Vries. Kinderen: Elisabeth, *1844En, huwt 2-6-1864En met Jacob Witlam, *1839En, zoon van Gerbrand Witlam en Geertje de Beer. Jacob, *1847En, visser, huwt 14-10-1875En met Trijntje Blok, *1852En, dochter van Rieuwert Blok en Jantje Bijl, huwt II 24-5-1900En met Grietje de Graaff, *1855En, dochter van Harme de Graaff en Maria Louisa Karseboom.. Jan, *1856En, visser, huwt 7-2-1878En met Dikje Romkes, *1854Urk, dochter van Albert Romkes en Jacobje de Boer, huwt II 1-3-1894En met Maretje Brouwer, *1846En, dochter van Arien Brouwer en Janke Peereboom. Albert, *1862En, visser, huwt 25-9-1884En met Alida Horsman, *1859En, dochter van Michiel Horsman en Sientje Visser.
5. Hendrikje, *23-5-1826En, †1-9-1827En.
6. Hendrik, *24-10-1828En, †22-1-1829En
7. Hendrik, *18-3-1831En, †25-4-1831En.

2**Pieter Westphalen**, *18-1-1792En, arbeider,

Gehuwd op 25-8-1822 te Enkhuizen met

Antje Lub, *6-1-1798En, werkster, dochter van Pieter Lub en Grietje Tonneboeijer, †15-12-1819En.

Woonden op de Wortelmarkt.

kinderen:

1. Grietje, *10-1-1824En.
2. Hendrik, *24-5-1826n.
3. Antonia, *25-8-1828En, †27-8-1829En.

3**Nicolaas Westphalen**, 29-4-1795En, †30-12-1876Norg-Drente, arbeider.

Gehuwd op 31-12-1820 te Enkhuizen met

Geesje Hendriks of Teunis, *1792En, dienstbode, dochter van Hendrik Teunisz en Sanna Meerin.

Woonden op de Zuiderboerenvaart.

kinderen:

1. Antonia, *21-7-1823En, huwt 1-9-1853En met Jasper Schouw, *1820En, arbeider, stratenmaker, zoon van Dirk Schouw en Maritje Harlaar, erkennen 1 kind. Hun zoon Dirk, *1852En, smid, huwt 18-8-1881En met Trijntje Brouwer, *1857En, dochter van Jan Brouwer en Aaltje Kofman.
2. Hendrik, *14-10-1825En, †20-6-1832En

4**Cornells Westphalen**, *25-2-1817En, arbeider,

Gehuwd op 13-6-1841 te Enkhuizen met

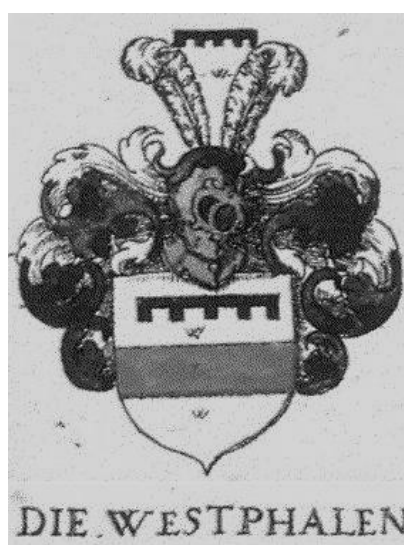
IJfen van Doornik, *1818En, dochter van Pieter van Doornik, metselaar, en Antje over de Linden.

Woonden op de Venuslaan.

Kinderen onbekend.

boeken abc (op auteur)

1. A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 2, 1854, zie blz 23.
2. A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 20, 1877, zie blz 23.
3. M. Balen: Beschryvinge van Dordrecht, 1677, zie blz 24.
4. J. van Beverwijk: t'Begin van Hollant in Dordrecht, 1640, zie blz 27.
5. W.H. de Boer Sint Gommer en Sint Pancras, 1988, zie blz 29.
6. G. Brandt: Historie der vermaerde Zee- en Koopstad Enkhuizen, 1666, zie blz 29.
7. D. Brouwer: Enkhuizen, Aantekeningen uit het verleden, deel 1, 1946, zie blz 30.
8. C.W. Bruinvis: Het Witte Hof v Alkmaar, in Bijdragen vd. gesch. Bisdom Haarlem, XVIII, 1893, blz 30.
9. W. Frijhoff/J. van Herwaarden Geschiedenis van Dordrecht, 1996, zie blz 31.
10. W. van Gouthoeven: d'Oude Chronycke, 1636, zie blz 32.
11. M. Gumbert-Hepp/J.P. Gumbert: Kroniek Willem Procurator, 2001, zie blz 32.
12. J. van Heemskerck: Batavische Arcadia, druk 6, 1708, zie blz 32.
13. B. Huydecoper: Proeve van taal en letterkunde, 1794, zie blz 33.
14. N.G. van Kampen: Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, deel 3, 1826, zie blz 33.
15. J. Kok: Vaderlandsch Woordenboek over Enkhuizen, deel 13, 1785, zie blz 34.
16. J. Kok: Vaderlandsch Woordenboek, deel 31, 1794, zie blz 34.
17. P. Leendertz/J. Anspach: Navorscher, Algemeen reg., vol. 13, 1863, zie blz 34.
18. H.S.V. Leeuwen: Batavia Illustrata ofte Hollandse Chronyck, 1685, zie blz 35.
19. R. Meischke/H.J. Zantkuijl/W. Raue/P.T.E.E. Rosenberg: Huizen in Nederland, deel 1, 1993, blz 36.
20. S. Messchaert-Heering: Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, zie blz 36.
21. P.C. Molhuysen: Nieuw Nederlandsch Biographisch Woordenboek, deel 1, 1911, zie blz 37.
22. P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, deel 3, 1914, zie blz 37.
23. P.C. Molhuysen: Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, deel 4, 1918, zie blz 38.
24. N.N.: Pelgrimstochten naar het beloofde land door de eeuwen heen, zie blz 38.
25. J. van Oudenhove: Oud ende Nieuw Dordrecht, 1666, zie blz 38.
26. V. van der Plaats: Beknopte historie van 't vaderland, tot 1767, deel 1, 1776, zie blz 39.
27. J.B. Rietstap: Handboek der wapenkunde, 1857, zie blz 39:
28. P.J. de Vries: de bronnen van Brandt, in Steevast 2002, zie blz 39.
29. J. Wagenaar: Vaderlandsche historie, (verkort) deel 2, 1794, deel 4, 1750, zie blz 39.
30. S.B.J. Zilverberg: Brandt zijn Historie van Enkhuizen, West-Frieslands Oud en Nieuw, 1968, blz 41.

Twee wapenschilden van Westphalen uit Siebmachers verzameling.

boeken abc met extracten (en internetadres):

1. A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 2, 1854, blz 217:

BEAUMONT (DIRK VAN), de zoon van Govert van Beaumont en Maria van Starrenburg, werd in het jaar 1477 Burgemeester in zijne geboortestad Dordrecht, welk ambt hij, die der Hoeksche partij was toegedaan, daarna nog tweemaal bekleedde.

In het jaar 1481, toen hij weder Burgemeester was, werd Dordrecht door de Kabeljauwschen, onder aanvoering van Heer Jan van Egmond, verrast, door middel van een schip, waarin hij zijn volk verborgen had, en nog van een tweede, van boven met rijs beladen, waarmede hij op klaren dag de oude haven invoer. Bij het binnenkomen vroeg de Schout **Adriaan Jansz. Westfaling** den Schipper wat hij geladen had, waarop deze antwoordde: 'rijs en allerlei goed dat ik haast lossen zal.' Binnen zijnde werd de leus gegeven, die was: *Vierjarig rijs, rijs op in Gods naam*. Hierop kwamen de verborgen krijgsknechten te voorschijn, liepen haastig de stad in, hebbende elk tot onderkenningsteeken, eenen witten doek om den arm, en overvielen de Hoekschen op het onverwachts. Onderscheidenen werden vechtenderhand dood geslagen, doch anderen, en onder dezen de Burgemeester **Beaumont**, werden gevankelijk naar 's Gravenhage gevoerd. Velen werden op voorbede van de Hertogin weduwe, Margaretha van Jork, de genade bewezen, dat zij slechts gebannen werden; doch de Schout **Adriaan Janszoon Westfaling** en de Burgemeester **Beaumont** konden deze genade niet verwerven, maar werden in het begin van Augustus 1481 te 's Gravenhage onthalsd.

Zijn geslachtswapen bestond in een gedeeld veld, het bovenste van goud met eenen loopende leeuw van sabel, het onderste van azuur met een valk van goud.

Zie Gouthoeven, *d' Oude Chronijcke*, bl. 523 en 524; Balen, *Beschrijv. van Dordrecht*, bl. 792, 793 en 929; Wagenaar, *Vaderl. Hist.*, bl. 195-199; Kok, *Vaderl. Woordenb.*; Chalmot, *Biogr. Woordenb.*; Scheltema, *Staatk. Nederl.* D. 1, bl. 65 en 66, D. 2, bl. 561.

(http://www.inghist.nl/retroboeken/vdaa/#aa__001biog02_01.xml:218)

--

2. A.J. van der Aa: Biographisch Woordenboek der Nederlanden, deel 20, 1877, blz 152, 153, 158:
blz 152:

WESTPHALEN (FREDERIK ADRIAANSZ.), zoon van Adriaen van Westphalen en Catharina Rycholt Rijcks, den 23 Oct. 1582 te Enkhuizen geboren, studeerde te Douay. Hij was een man van aanzien, die grooten lust had vreemde gewesten te bezoeken. Hij bezocht op eigen kosten de merkwaardigste landen en steden in Europa, Azië en Afrika, vertoefde in sommige lang genoeg om zich de taal, in zooverre eigen te maken, dat hij met de landzaten kon verkeerden. Dit baande hem den weg tot de kennis van vele dingen, die andere reizigers niet vermeld hebben. Dertien jaren besteedde **Westphalen** met reizen. In 1617 werd hij te Weenen tot ridder geslagen, welke eer hem drie jaren later ook te Jeruzalem wedervoer. In het laatstgemelde jaar bezocht hij Egypte om de piramiden te bezichtigen. Van de Arabieren, die zich aldaar onthielden, kocht hij een hand en een voet van een mummie, die hij ten geschenke gaf aan de ontleedkamer der hoogeschool te Leiden. De herkomst van deze merkwaardigheden bewaarde de hoogleeraar Otto Heurnius in een opschrift, daar nevens geplaatst, in de groote kast van natuurlijke en andere zeldzaamheden in de gemelde ontleedkamer. Hij trouwde Catharina Maria de Groot en overleed te Alkmaar den 2 October 1653, en liet een zoon na **Adriaan Fredericksz. Westphalen** genaamd, dr. in de regten, die op het vaderlijk graf in de groote kerk dit opschrift liet plaatsn:

Ossa hic exspectant resurrectionem.

Fredericus Westphalen,

Euchusanus,

Sacr. Rom. Imp. Eques Auratus,

Nec non Hierosolymitanus,

Post peragratam Europam, Asiam,

atque Africam,

Diem extremam clausit Alimariae

Anno aetatis LXXII

A Christo nato MDCLIII

Die Mens. Octob.

Hij liet na:

Mr. **Adriaen Westphalen** (die volgt), en **Remundus Westphalen**, jong overleden. Brandt, Vondel, Kools, Neuhusius, Bruno en andere dichters hebben lofdichten op hem vervaardigd.

Zie Brandt en Centen, *Beschrijv. van Enkhuizen*; Balen, *Beschrijv. v. Dordr.*, bl. 1290, 1291, 1292; Chron. van Hongarijen bij Ortel, fol. 570; Kok; Verwoert; Kobus en de Rivecourt; Muller, *Cat. v. portr.*

(http://www.dbnl.org/tekst/aa__001biog24_01/aa__001biog24_01_0395.php#w0394)

blz 153:

WESTPHALEN (mr. ADRIAEN), zoon van den vorige, studeerde te Leiden, en werd 10 Julij licentiaat in de beide rechten, na verdediging eener dissertatie de successionibus quae ab intestato deferuntur etc. Hij bezocht ook de hoogeschoolen te Leuven, Keulen, was bij de vredehandelingen te Munster, huwde te Alkmaar Margaretha Caecilia Koetenburg. Hij liet 4 kinderen na.

Zie Chr. v. Enkhuisen, voorr. en bl. 18 enz.; Handiesten van W. Friesland, 1667; N. Witsen, Scheepsbou, fol. 45; Appendix, fol. 21; Balen, bl. 2292.

blz 158: (moet Adriaen zijn)

WESTVALINC (JAN), zoon van **Jan Westvaline**, schepen van Dordrecht, kastelein van Geertruidenberg en vrouwe Maria Botnya Odo, dochter, was in 1477 schout van Dordrecht. Nadat Dordrecht, onder het beleid van Jan van Egmond, door de kabeljaauwschen met twee rijsschepen was ingenomen, werd hij gevangen genomen, naar den Haag vervoerd en benevens **Diederik van Beaumont** onthoofd.

Zie Balen, bl. 8 en 1288, waar ook zijn geslachtregister voorkomt; Scheltema, *Staatk. Nederl.* (http://www.inghist.nl/retroboeken/vdaa/#aa__001biog24_01.xml:160)

--

3. M. Balen: Beschrijvinge van Dordrecht, 1677, blz 8, 122, 236, 246, 792, 929, stamboom blz 1287 ev: blz 8:

1470. **Adriaen Jansz.** schout van Dordrecht, 1477, en 1480, gevangen genomen, na den Haghe gevoerd, en aldear op 2 Oogstmaand, neffens **Dirck van Beaumont** door wangunstigen, onthoofd.

blz 122:

Want als hertog Karel opten 5de van Loumaand 1476 voor Nancy was verslagen, stonden, soo wel de Hoexse als de Kabbeljausche tegen de Overheyd op. In Oogstmaand des zelve Jaers, werd, uyt de Hoexse, Gekozen tot Burgemeester, **Dirk van Beaumont**, Govartszoon: Die namaels Beschuldigd wier, dat hy 1480, toen zijnde Scepen, ten Minnebroederen, by de Dekenen van de Gemeente, had Voirgeslagen, en Toegestaen: Dat die van Leyden te Dordrecht Leef-tocht zoude mogen Kopen; dat men Schuldig was, by der Sterker hand, 't Vremde Volk, dat gekomen was om Haar tot onderdanigheyd te brengen, uyt den Lande te doen. Na dat Hy 't eerst boven op 'et Stede-Huys hadde voirgeslagen, en Stemme daer toe gegeven. Welk, en meer andere Beschuldigingen, Hem 't leven koste, werdende opten 2de van Oogstmaand, in 't Jaer Ons Heeren 1481 met **Adriaen [Westphalinc] Janszoon**, Scout van Dordrecht, en Bailjouw van Zuyd-Holland, inden Hage Onthoofd.

blz 236:

1477. **Adriaen [Westphalinc] Jansz.** werde Scout, na dat d'Oude Regeerders uyt de Stad waren geweken. Maer na dat opten 6 april 1480 die stad, onder 't beleyd Heren Jans van Egmond, uyt 's Graven last, door de Kabbeljausche, met twee Rijs-Scepen was ingenomen, Burgermeester Gilles Adriaensz. en den Onder-Scout, onder 't woeden, op straet dood geslagen, en gemelde Scout **Adriaen Jansz.** neffens **Dirck van Beaumont**, Govertsz, Oud-Burgermeester, na den Haghe, in hechtenis, waren gevoerd, is Scout geworden. (Achter in het boek meld MB. dat de naam 'Westphalinc' hierboven foutief is.)

(<http://books.google.nl/books?id=clJbAAAAQAAJ&pg=PR15&dq=beschrijvinge+van+dordrecht&lr=&cd=1#v=onepage&q=beaumont&f=false>)

blz.1287, 1288, 1289, 1290, 1291, 1292: Stamboom, (niet op internet):

DORDRECHT,
WESTVALINC.

Het wapen van dit Geslachte is een Veld van Zilver, doorsneden met een
a Rode b Balk, en hebbnde in 't c Hoofd des Schilds een d Zwarte e Barenstel.
a Keel. b Fasce. c En Chef. d Sable. e Lambeau.

Kort Extract van het Aal-oud, en Adelijk Stam-Huys WESTVALINC, off WESTPHALEN, bewezen by publijke Leen- en Register-Kameren van Holland, Gedrukte, en Geschreven Boeken, Originele Bezegelde Brieven, Graffschriften, vele Conterfeysels, &c.

ARNULPHUS WESTVALINC, Ridder, Heer van Welbicke, &c. lange jaren Veld-Overste van Syfridus, Eerst-Biscop van Colen, tegen den Hertog van Gulick, sterft Anno 1312. hadde Getroude *Fokelia Wynia Auche dochter*, uyt Friesland, (wiens Adelijke Stam-Stins Anno 1350. weder wierde opgemaakt, en de Nazaten 't Huys te Wirdum ook bezaten; *Winsemii Cronijk van Frieslant, fol. 205. en 358.&c.*) lieten na, onder andere Kinderen, *Jan Westvalinc*, (of *Westphalen*.)

Jan Westvalinc, Knape, (of *Esch*.) (*Cronijk van Gorkum, fol. 68.*) was Heer van Almstein 1347. by orginele Brieven; en Casteleyn van S. Geerdenberg, &c. Noch bezat hij ten rechten Leene, van den Grave van Holland, alle de Uytlanden in Gijsbrecht Bots Ambacht: Oock was dese *Jan*, ten eygen versoecke van Willem Grave van Holland, Anno 1342. Borch voor den Heer van Asperen, Broeder van Jan van Arckel, Biscop van Utrecht, beneffens Otto van Haefften, Arnolt van Iselsteyn, en Niclaes van der Duffen, Ridderen, &c. Bezegelde 1326. t'Oosterhout een Attestatie voor den Grave van Holland: Werd mede in de Versameling van Francoys Vincent, Priester, gedrukt Anno 1589. fol. 420. &c. Dese *Jan Westvalinc*, genaemt een Rijck Hollands Edelman, oock by *Merula, Professor Leide. Bockenbergh, Duyts Wapen Boeck, eerste Deel, fol. 133. 170.* en andere Oude M.S. hy Troude 1325. Joncvrou Belie, zoo genoemt in de Leen-Registers, (Suster van Claes,) Dochter van *Banduyn Kervinx*s, Ridder, Heer van Reymerswael, Lodewijck, &c. *ex Badelix* van Stryen, Vrouwe van Zevenbergen, &c. *Chronijk van Zeeland, fol. 166. 413. 452. van Boxhorn.* Dese *Jan* wierd Poorter te Dordrecht, van Graeff Willem van

Holland, 1316. In de Leenkamer, mocht buyten op sijn Goed woonen, lieten na, *Frederick, Jan, Otto, Sara*, en *Joost Westvalinc*.

I. *Frederick Westvalinc*, Heer tot Almstein, &c. na lange Reysen in vremde Rijcken, Troude tot Groeningen, *Bertha van Bruusveld*, zonder Oir.

II. **Jan Westvalinc**, zyn Leenvolger, volgd.

III. *Otto Westvalinc*, zeer geleerd Canonik te S. Geerdenberg, aldaer begraven, &c.

IV. *Sara Westvalinc*, Troude *Everhard Hottinga*, Fries Edelman, en *Hero zone*, die leefde 1398. *Winsemii Cron. fol. 216*. Wier Wierd Consul in Engeland, lieten Kinderen na.

V. *Joost Westvalinc*, *Jans zone*, ontving van den Grave van Holland, Anno 1368. ten Rechten Leene de Uytlanden, als sijn Vader die plag te houden, en Brieven daer off zyn, *lib. 4. fol. 253*. in de Leen-Kamer. Dese *Joost* had oock onder andere Goeden, Lijff-Renten opte Stad Dordrecht 1367. by Stads Rekeningen, *Goudhouwen*, en *M.S. &c.*

Jan Westvalinc, Leenvolger in Almstein; Scepen 1368. 1369. in Dordrecht, daer noch 1369. een Bode van Dort expres na toe wierde gesonden, om wigtige affaires an *Jan* voorfz, breder by des Stads Reeckeningen, &c. hy was mede Casteleyn, en Scout van S. Geerdenberg, op 'et starck Kasteel aldaer residerende, (werdende, daer na Kasteleyn Heer Dierick van der Merwede, Ridder, Heere van Eethen, Meeuwen en Baerdwijck, *J. van Beverwijck, Beschrijvinge van Dordrecht, fol. 109.*) Ontfangt te Leen, Anno 1366. Van den Grave van Holland, de helft van alle de Uytlanden, Mette vervallen Wegen, en Dijcken, in Heer Gijsbrecht Bots Ambacht; Noch binnen S. Geertrudenberg ontfangt hy, van den Grave selfs, de groote Tienden van Almonde; Present aldaer als Leen-mannen, Heer Reynout van Brederoede; Heer Philips van Polanen, Heer Daniel van der Merwede, &c. *lib. 4. fol. 195*. Noch Anno 1394. Den 14. November, is gesloten een groot accoort tot Bergen in Henegou, (tusschen den Heer van Zevenbergen, en de Vrouwe van Breda,) ten versoecke van Hartog Aelbert van Beyeren, en oock de Hartogin van Braband, mede door dese *Jan* voorfz. &c. Hy Troude Vrou *Maria Botnya, Odo dochter*, die 1397. Hoofd, en Veld-Overste der Vet-copers factie, tegen de Scieringers, was; *Winsemii Chron. Van Friesland, fol 215. 219 en 225. &c.* Als mede by de Dubbelde Uytgehouden Graff-Steen, met hare Personen, en Wapenen, tot S. Geerdenberg voorfz gelegen; (en by Heer *Steven, in sijn Beschrijvinge der Oude, en Adellijcke Sepulturen van Nederland, gemaect 1598.*) te lesen is (zie de afbeelding bij *Jan* in de Genealogie hierboven). Hy Hertroude aen *Barbara van Bylant, Otto dochter, ex Ermgarda van Lynden*, sonder Oir. Noch Troude *Jan* voorfz, Joncvrou *Beatrix van Heeswijck, Heynricks dochter*, by Leen-Registers van Holland; lieten na zes Kinderen, die, soo door het Verdrencken der 72. Dorpen 1421. Geschied, het Innemen van Dord met een Rijs-Scip, en Factien van Hocx en Cabbeljaus, veel van hare vaste Goeden daer omtrent zyn quijt geworden, en alsoo van malkanderen verstroyd, breder by Boecken, Brieven, &c.

I. *Adriaen Jansz Westvaling*, bezat mede Leenen in Holland, conform de Leen-Registers, &c.

II. *Olevier Jansz Westvaling*, wierde raed, en Kamer-Heer van *Frederick den 2. Kuervorst van Saxen*, wiens Natuerlijcke Dochter, *Agnes, Vrouwe van Bleseaux*, hy Troude, en sterff 1484. Lieten na, *Francoys*, en

Olevier, Heer van Hillecraiffer, &c. als in de *Histor. Van Meklenburg, by Curtius &c.* liet na, *Jan*, Ridder der Duytse ordere, &c.

Francoys, of *Frambeck Westvaling*, Troude *Emilia*, Baender-Vrouwe van Lichtenstein, *Willems dochter, ex Magdalena van Stetten*, &c. lieten na,

Adriaen, en

Olevier, dese wan,

Jan, Ridder, &c. en vordere Deseendenten.

Adriaen, Overste des Gardes van Philips, Hertog van Pomeran, Troude *Beatrix van Stralendorff, Casimirs des Marichaix dochter, ex Dorothea van Lippe*; liet na,

Sophia Westvaling, zy Troude eerst, *Ernst van Treba*, Ridder, Heer van Renssen, &c. Ten tweeden, *Christiaen*, Grave van Ransau, Ridder des Olyfants van Denemarcken, en des Konincks Gesant in Saxen, &c. sterff 1595, liet na,

Hogerus, Grave van Rensau, &c. hy Troude *Cunegunda*, Baender-Vrouwe van Conings-Marck, *Adolffs dochter, ex Cunegunda*, Gravin van Mecklenberg, lieten na, aensienlijcke Posteriteyten, &c.

III. **Jan Westvaling**, volgd.

IV. *Heynrick Westvaling*, raeckte tot Egmond opte Hoeff, in grooten aensien, by *Jan*, Heer van Egmond, naderhand den eersten Grave, en Anno 1444. sijn Raed, en seer behulpsaem tegen den Rijcken Abt aldaer; breder te lesen in de *Annales Egmond, Cap. 182. Bockenbergh; Gedruckte Chron. vol. 102. &c.*

V. *Sophia Westvaling*, Troude *Jan van Broeckhuysen, Gerits zone, ex Walravia de Brederoede*, Ridder, Heere van Lisweert, in Gelderland, &c. Na Bailliou, en Scout van Bergen opten Zoom, alwaer zy sterff; Uytwijsende zyn Genealogie, en Bezegelde Brieven 1465. &c.

VI. Jonckvrou *Lisette Westvaling*, Getroud aen *Willem Aernoutszone, (puto Alblas)*, breder by Extracten uytte Leen-camer, en vordere bewijsen.

Jan Westvaling, of Westphalen, wierde Veld-Overste onder Hertog Maximilliaen; Troude daer na te Delft, *Agatha Rietwijck, geseyd Rijck, Niklaes dochter*, (Zone van *Jan*, en *Gena van Paelenburg*), ex

Theodorica van Zanen, by geschildert Tafereel, Genealogie van *Rietwijck*, &c. gingen 's Gravenhage metterwoon, (hy was groot by Philips, Grave van Holland, &c. die in sijn bywesen 1494. te S. Geerdenberg, van de Grooten des Lands, als Graeff wierd aengenomen, &c.) zy aldaer overleden Anno 1505. Den eesten October, en in de Groote-Kerk begraven; alwaer haer beyder Namen, en Wapens, aen een pilaer in 't Choor uytgehouden zijn geweest; by Brieven, Conterfaitsels, &c. lieten na vijf Kinderen.

I. **Adriaen Westvaling**, volgd.

II. *Joncker Willem Westvaling*, off *Westphalen*, wierde Opper-Rentmeester van die Vermaerde, en Rijke Adellijcke Abdye van Rijsenburg, by orginele Commissie-Brief, door Vrou Elburg van Langerack, Abdis, Anno 1553, den 30. November selffs aldus gegeven, en Bezegeld, in plaets van Heer Willem van Alcmade, Ridder, &c.

III. *Elisabeth Westvaling*, Troude *Cuno* van *Coeverden*, Edelman van Over-Yssel; lieten na aldaer aensienlijkcke Descendenten, &c.

IV. *Leo Westphalen*, een Vermaerd Zee-Commanduer 1558. By Contrefaitsel, Brieven, &c. zonder Oir.

V. *Renette Westphalen*, Mater van 't Rijke S. Urselen Clooster t'Enckhuysen, &c.

Adriaen Westvalinc, off **Westphalen**, *Jans zone*, Licentiaet in de Rechten, Troude tot Enckhuysen *Eva*, off *Aeff Banyaert*, *Frederix* (wiens Vader Casteleyn van Medenblick, &c. was; en moeder, *Maria Lucas* van *Teylingen*, op 'et sterck Kasteel aldaer woonende, als by *Pontus Heuter*, &c.) *dochter*, ex *Maria* van *Wamel*, *Heynrix dochter*, Kasteleyn van Purmerend, &c. als by eygen Commissie-Brieff, de Anno 1501. &c. en selffs van den Grave van Egmond Bezegeld. *Adriaen* wierd Raed, en Burgermeester aldaer 1533. &c. *Chron. Van Enchus. vol. 105.* &c. Oock wierd hy verkosen Raeds-Heer van 't Hof van Holland, toch sterff 1559. en begraven onder een dubbelde Witte Graff-Steen, met Quartieren, sijn Wapen, een Leeu en Griffioen 't Schild houdende, uytgehouden; lieten na vier Kinderen.

I. **Frederijck Westphalen**, volgd.

II. *Rijcla Westphalen*, Mater des Vermaerden Kloosters van Bethlehem, by Hoorn, in de Banjaert; door haer, en haer Moeders seer Adellijcke Voor-Ouders meest Gefundeert, &c.

III. *Arnulphus Westphalen*, Oud Vryer overleden, &c.

IV. *Jan Westvaling*, na sijn reysen, is t'Enckhuysen overleden, aen een Koorts opte Jacht gekregen, zonder Oir. &c. en aldaer begraven.

Frederijck Westvaling, geboren tot Enckhuysen Anno 1527. Den 11 October en J.U.L. sterff aldaer 1561. en by sijn Vader begraven: hy Troude *Remerigia* van *Adelen*, *Lucas dochter*, (uyt Friesland oorspronckelijck, &c.) ex *Rijcla Albout*, &c. breder by de Deelinghe der vaste Goederen, voor Scepenen aldaer 1567. Den 20 April gedaen, &c. had veel gereyst, in Historien ervaren, &c. lieten na drie Kinderen.

I. **Adriaen Westphalen**, volgd.

II. *Euarda Westvaling*, is in 't Vermaerde Klooster der rijke Clarissen, tot Enckhuysen, 1571. Overleden; alwaer haer Ouders, &c. fraye Fundatien deden: by Brieven, &c.

III. *Aelbrechta Westvaling*, Troude *Joncker Otto Herama*, *Gerolts zone*, Oud-Adel in Friesland, *Winsemii Cron. Fol 482. 630.* &c. lieten na Kinderen, &c.

Adriaen Westphalen, en *Westvaling*, schrijvende, is binnen Enckhuysen geboren 1558, den 3 Februarij, sterft aldaer 1585. En by sijn Ouders begraven; Troude aldaer 1578, den 16 Januarij *Catrina Rijcholt*, *Rijcks*, ex *Cornelia* van *Wijdenesse*; wiens byede Adellijcke Wapenen in veel Kercken zijn opgehangen; zy sterft 1622. den 19 Januarij, en by haer Man begraven: breder by sijn Testament van 1584. Brieven, &c. lieten na twee Kinderen, *Remerigia*, en *Frederijck*, &c.

I. *Remerigia Westphalen*, Troude tot Enckhuysen aen *Rodulphus Riccen*, *Reineri eenigen zone* 1599 in Januarij, breder by de Huwelijxe Voorwaerde, en Gedrukte Latijns Bruylofs-Gedicht, met haer Namen, en Wapens te zien; hy was seer geleerd in 't Latijn, Historien, Fortificatien, Dijckagien, &c. beyde binnen Enckhuysen begraven, met alle haer Kinderen, en Kinds-Kinderen. Daer onder,

Susanna Riccen, liet na, een seer geleerd Heer,

Adriaen de Groot, Doctor Medicine, &c. breder te lesen opte Uygehouden Graff-Steenen, met haer Namen, en Wapens, en vordere Brieven, &c.

II. **Frederijck Westphalen**, volgd.

Heer **Frederijck Westphalen**, Ridder des H. Roomschen Rijxs, en van Jerusalem, &c. mede tot Enckhuysen geboren 1582. den 23. October, en heeft uyt enkele lust, (sijn Studie in de Rechten, op de Academie van Doway, niet volbrengende,) op sijn eygen Patrimonie, sonder oyt in yemands Dienst geweest te zijn, doogereyst te Lande, meest Europa, Asia, en Africa, den tijt ruym van seventien Jaren; vele Wetenschappen, en Talen bekomen; oock Rariteyten mede gebracht, de selve, soo op de Academie van Leyden, als anderen, vereert, en behouden; breder te lesen in de gedrukte *Chronijcken van Hongaryen*, by *Ortel. vol. 570. Van Enckhusen, fol. 12.* &c. *Van Jerusalem, ter Goude gedrukt, fol. 9. 30.* &c. *Duyts Wapen-Boek, Vijfde Deel, fol. 129.* &c. en veel andere Orginele, en Bezegelde Brieven; behalven sijn eygen Memoriale Aentekeningen, &c. Hy Troude *Catharina-Maria de Groot*, &c. Na-Nichte van d'Heer van Haemstede, Koudekerck, Westerschou, &c. sterff 1653. Tot Alckmaer woonende, en

begraven in S. Laurens Parochi-Kerck, met zijn Wapenen, en Quartieren opgehangen; te zien op de dubbele Uytgehouden Graff-Steen, met zijn Acht Quartieren, Reysen, &c. en 't Wapen een Leeu, en Griffioen 't Schild houdende; oock by fraye gedruckte, als geschreven Loff-Gedichten, der bekende Poëten, Vondel, Lools, Brandt, *Nieuhusius*, *Bruno*, van welke drie laatste de volgende:

*Ik trok, uyt eyge lust, in's Aerdtrijs verdste Hoeken,
Den Donau, Tyber, Taeg, Jordaen, en Nijl besøeken,
Maar wat Ik socht, of vindt, wat was het? Stof en Slijk:
Dies toog Ik FREDERIK naer 't Hemels Vrede-Rijk.
G. BRANDT.*

*Quando Omnes Mundi partes sub sole jacentes
Viderat, illustri marcte oculoque parens.
NIEUHUSIUS.*

*WESTPHALIUS, quo cive potens Enchusa superbit,
Vagijt auspicijs ubi non vulgaribus infans
Europamque, Asiam, teque Africa vaste trueri,
Cum Phæbo partita vias nil liquit in Austrum,
Egregio peregrinandi percussus amore,
Cæsarcoque Auratus Eques fuit ore creates
Gestijd hic Equitum Solimæ sacer ordo receipt
In numerum tam grande Caput, &c.
Alcmariae tandem post tot discrimina rerum,
Vixit & Herculeas dedit illa quita Columnas, &
BRUNO.*

lieten na, *Adriaen*, en *Remundus Westphalen*.

I. Mr. **Adriaen Westphalen**, volgd.

II. *Remundus Westphalen*, jong overleden, en tot Amsterdam 1628. begraven, &c.

Mr. **Adriaen Westphalen**, *Frederiks zone*, geboren t'Enckhuysen, werd den 10. Van Sulle 1649. verklaard, by de Hooge-Schole van Leyden, der beyden Rechten Licentiaet, na dat hy ten zelve dage openlijk beweerd, en staende gehouden hadde het Geschil, *De Successiombus Que ab inte stato deferuntur*, &c. Als mede op de Academia van Loven, Colen, en Generale Vredehandeling tot Munster lange geweest, by Boeken, Paspoorten, &c. tot Alckmaer Getroud aen *Margarina Cecilia Koetenburg*, hebben vier Kinderen, de rest jong overleden; zie de *Cron. Van Enckhusen, in de Voor-reden, en fol. 18. &c. De gedruckte Handvesten van West Vriesland, &c. 1667. Niclaes Witsen, in zijne Sceep-bou, fol. 451. en Appendix, fol 21. en Anderen, &c.*

I. *Frederik Westphalen, Adriaens zoon*, geboren 1650. zijn Moeder geen 18. Jaren oud zijnde, sterft oud zijnde 7. Jaren.

II. *Adriana-Theresia Westphalen*, geboren 1654. &c.

III. **Fredericus-Armulphus Westphalen**, geboren 1658.

IV. *Catharina-Maria Westphalen*.

(hier eindigt het boek van Dordrecht over Westphalen.)

--

4. J. van Beverwijk: t'Begin van Hollant in Dordrecht, 1640, blz 175, 319-322:

blz 175:

Adriaen Jansz. wert Schout destelt, nadat de Houcsen de Stad hadden vermeestert, ende d'oude Regeerders uyt-geweken waren: maer in't jaer 1481. de Stad wederom door de Cabbeliausche (gelijk hierna breeder sal verhaelt werden) ingenomen zijnde, is hy op de straet doot geslagen.

blz 319-322:

... maer 't gebeurde in dit selfde jaer dat beyde de Hoecsche Leyden in-namen, en de Cabbeljausche Dordrecht, Als op dese tijt Heer Ian van Egmont, daerna d'eerste Grave, (die men uyt smaet Manck Ian noemde) tegen den aenloop der Geldeschen als casteleyn te Gorrichom lagh, ende by hem de Cabbeljausche ballingen van Dordrecht onthield: soo werden hem aengebracht, dat **Adriaen Iansz.** Schout van Dordrecht, eenige schandelicke woorden tot sijne nadeel gesproken hadde. Waer op de Heere van Egmont ontboodt, dat hy sijne Stede wel bewaren zoude: alsoo hy van meeninge was tot Dordrecht te komen, by schoonen dage, ende niet by nacht, ende doen hem reden geven, van 't gene hy hem nae-gesey hadde. Dan de Schout dat inde wint slaande, werde de Stad Qualicken bewaert. Heer Ian van Egmont dede heymelick toemaken twee lange Maes-schepen, geladen met Rijs, daer onder in lagen ontrent 150. Engelse, onder capiteyn Sir Thomas Aurits, ende voorts eenighe andere knechte. Hadde noch by hem Jonchr. Anthonis, b. sone van wijlen Philips, Hertoge van Brabant, Jonchr. Michiel, heeren Jans jonger broeder van Bergen op Zoom, Otto van Egmont, namaels heere van Kenenburg, ende vele ballingen van Cabbeljausche parthye, die sedert het jaer 77. uyt der Stede geweken ware, onder andere Saris van

Slingelant, Sariffz. Gingen 's svonts den 5. April 1481. Schepe, ende quamen 's morgens ten zeven uyren te Dordrecht voor 't groot hooft, gelijk ofse de oude haven hadde willen in-varen. Den eene schipper Ian Matthijssen was te Dordrecht wel bekent, ende gevraegt zijnde van **den Schout**, die daer doen op 't hooft was, wat hy geladen hadde, gaf tot antwoord Rijs, ende allerley goet, dat ick haest sal lossen. De Schout in de Stad gegaen zijnde, werde de lose gegeven, die was Vierjarigh rijs, Rijst op in Godes naem: ende daer mede de verborgene oprijsende, zijn snellick wel gewapent de Stad ingelooopen, hebbende elck eene witten neusdoeck om de armen, ende quamen al voor het Stadhuys, dat toen op de Tollebrugh stont, eer sy wederstant vonden. De Overste van de Stadt dit vernemende, brachten de borgers terstont in wapenen, ende trocken haer vyanden regen, om de selfde wederom uyt te slaen. De Borgemeester *Gillis Adriaensz.* hadde uyt haestigheyt in plaetsch van een helmet, een koperen pot op sijn hooft geset, ende komende gelooopen tegen Heer *Jan van Egmont*, seyde hem: *Manck Ian wat maect ghy in mijn stad? Dan werde daer op, met den Onder-Schout verslagen; het welck de moedt dede verliesen, foo dat elck vluchte, ende om een goet heen-komen sagh.* De Stadt aldus vermeestert zijnde sant Heer *Jan van Egmont*, terstont een bode aen Heer *Philips b. van Brabant*, capiteyn van Rotterdam, om drie ofte vier hondert knechten, die over den geluckige aenslagh verwondert zijnde, hem by-na al de knechten bestelden, die hy hadde, van welckers komslc Heer *Jan* zeer verblijt was, ende nu gesterckt zijnde, dede hy gevangen fetten meer als twee hondert van de Hoecksche parthye, beneffens **Adriaen Iansz.** Schout **Dierck, Govertsz. van Beaumont.**

Op het in-neme van Dordrecht is dit jaerschrift gemaect:

egMont CLarVs VI & VbtLLs,

CoepIt dordreCht sexta AprilLs.

De Eerts-hertoge ondertusschen van Breda te Dordrecht komende, veranderde den 28. April de Wet, ende koos ander negen Schepenen, ende vijf Raden te zien fol. 202. hoewel den tijdt niet om en was, ende eerft den 29. Septemb. behoorde geschiet te zijn, volgende de nieuwe hant-vest, gegeven in' t jaer 1477. Saris van Slingelant, werde doen vereert met het Schout-ampt, Iacob Damassz. van Minnebeeck, die mede ballingh was geweest, ende hem soo lange te Heusden onthouden hadde, werde Borgemeester. Den gevangen Schout ende Borgemeester zijn in den Hage gevoert, ende aldaer by haer partijdige Rechters ter doot verwesen, ende op den *. Augusti onthalst. Alle d'andere Hoecksche, foo van Dordrecht, als van andere Steden, zijn uyt den Lande gebannen. Het vonnisse van **Dierck van Beaumont**, eertijds Borgemeester, een eerbaer out man, seyt de Chronijck, sal niet ondienstigh zijn om hier by te vouge, op dat uyt de selve gesien magh werden, hoe de saken doen ter tijt stonden.

Alsoo **Dirrick van Beaumont**, voor den Hove van Hollant, Zeelant, ende Vrieslant, buyten pijn, ende banden van yser bekent heeft t, hoe dat in de maent Ianuarius indien jare van 77. Den voo...

blz 322:

1480.

(hieronder naar het echte boek op internet verbeterd)

Ende daer-en-boven heeft den selven noch sijn consent gedragen, stemme ende opinie daer toe gegeven, eerst boven of het Stedehuys tot Dordrecht, ende naer ten Minnebroederen, voornoemden Deken van de Gemeente aldaer, dat aengaende die assistentie by den voorfz. van Leyden begeert, dat hy van sinne was, dat men het vremde volck, alhier in den lande gekomen, het welke waren die ruyteren ende mannen van wapenen van mijnen voornoemden genadigen Heere by hem alhier in den lande gesonden om sijn stede van Leyden in onderdanigheyt te reduceren, ende te brengen, by der stercker hant schuldigh waren uyt den lande te doen, ende dat onder het deksel van Privilegiën: ende om dat alsoo te doen, soo heeft den voorfz.

Dirrick bekent, *fijn consent gedragen te hebben, dat men daarom tot Dordrecht voor noemt beschrijven soude, als gedaen was, een dagh-vaert van de gemeene Steden van Hollant ende Vrieslant, omme daer op verder met henluyden te spreken: met meer andere overboorigheden, excessen ende misdaden, by hem ende andere van Dordrecht bedreven, ende waerom dat den voornoemden Dirrick gevangen gemaect is geweest mijns genadigen Heere ende Vrouwe. Soo ist dat 't voorfz. Hof met rijpe deliberatie over-gewogen hebbende alle 't gunt dat tot dese materie dienende, ende behoorde, in den naem ende van wegen mijn genadigen Heer ende Vrouwe van Oostenrijck ende Bourgongien, Grave en Gravinne van Hollant, gecondemneert heeft, en condemneert mits desen den voornoemden Dirrick van Beaumont, doende ende perpetrerende de voorfz. excessen ende misdaden, verbeurt te hebben sijn lijf, ende dat hy gerecht sal wesen metten swaerde, ende verklaert alle sijne goederen verbeurt tegens mijnen genadigen Heere ende Vrouwe, Actum des anderen daeghs in Augusta 1481. Present den Stede-houder, Sevenbergen, Assendelft, Werve, Almonde, Tonge, Berendrecht, Abeele, Noortwijck, Schoonhoven, ende Pieter Jansz.*

Was van een oudt, ende eerlick geslacht, dan sijn nakomelingen zijn al over lange uytgestorven, gelijk blijkt uyt het volgende;

Govert van Beaumont, vermeldt in de Tresoriers rekening, 1421. wan

I. Dirck van Beaumont, Govertsz, Borgemeester, 1477. van den welcken nu verhael gedaen is. Liet na Ioris van Beaumont, Dircksz. Thesorier, 1480. Had ghetrouwt Isabelle N. ende wan Dirck van Beaumont, vermeldt 1525.

II. Adriaen van Beaumont, Govertsz. Sterf in de fleur sijns levens, nalatende Govert v Beaumont, enz.

(http://books.google.nl/books?id=q11bAAAAQAAJ&printsec=frontcover&dq=beverwyck&lr=&source=gbs_book_other_versions#v=onepage&q=beverwyck&f=false)

5. W.H. de Boer: Sint Gommer en Sint Pancras, 1988, blz12, 13:

blz 12:

*Tot slot een door Rijkenberg opgesteld lijstje van de hem bekende rectoren, maters en procuratricen van het Ursulaklooster te Enkhuizen oa: **Renesse Westphalen**; 1550, als Mater.*

blz 13

*Het Ursulaklooster heeft talrijke weldoeners gehad, zoals de bekende Enkhuizer families Tapper en **Westphalen**.*

(<http://www.oudenkhuizen.nl/archief/book.php?id=161>)

--

6. G. Brandt: Historie der Vermaerde Zee- en Koopstad Enkhuizen, 1666, blz 9, 23, 295:

blz 9:

In het verhalen van dese Geschiedenissen heb ik mij dikwils gedient van de Gedenkschriften, die door den Heere Jan Simonsz. Blaueuhulk, eertijds Raedt en Schepen deser stad, en naderhandt Bewinthebber de Oostindische Compagnie, met groote naerstigheid uit oude papieren en schriften der stad sijn bijeengesteld, tegenwoordig berustende onder den Heere Simon Dirksz. Semeyns, Schepen deser stad, en Bewindhebber der voornoemde Comagnie: als ook van de Aentekeningen geschreven van wijlen Marten Pietersz. Proost, en Andre burgers, gelijk aen de kant van yder bladt met uitdrukking van sijnen naeme, of met dese woorden Enkh. Aentek. Dat is, Enkhuiser Aentekeningen, wordt te kennen gegeven. Eenige van de selve sijn mij door den Heere **Adriaen F. Westphalen** Rechtsgeleerde van Enkhuisen ter handt gekomen, met naemen d'Informatien van D.V. Teilingen, die in de Historie meermaels worden gemelt. Dese heeft ook de lijstje der oude Wethouders, bij mij opgesocht, uit meenigte van oude brieven en besegeltheden grootelijks vermeerdert.

blz 23:

Toen men de Pancras kerk soude bouwen, wierdt bij die van Gommerskerspel voorgenomen om ook een kapelle te stichten. Want of die van Gommerskerspel met die van Enkhuisen wel tot eene stad waeren gemaakt, nochtans laegen se van maldanderen afgescheiden. Doch nu wierden hunne huizen te met naer Enkhuisen toe geset, op de rooying van de Streek, soo in de Westerstraet als in 't Westeinde. In dit Westeinde dan maekten se te desertijdt aen de Noordtsijde een groote kapelle (schuins over het huis genaemt het Turks hooft, daer nu het school is) die aen St. Jan, andere seggen aan St. Stephanus, wierdt toegewijdt. Daerna is er ook noch een kleene kapelle op de sloot, beoosten de herberge daer Romen uit plag te hangen, benevens het landt toekomende van oudts en noch tegenwoordig het geslachte **Westphalen**, gesticht; doch sonder altaeren en alleen versien met een groot kruis: ook stondt het, seit men, soo verre van de stadts poorte als de berg Calvarien van Jerusalem. In dese kapelle plagten de verbijgangers te bidden. Daer wierdt t niet eens 's jaers, als de processie buiten quam, Misse gedaen. De Westerkerk, die dese luiden hunnen ouden Patroon ofte schutsheiligh St. Gommer toewijdden, menen eenige dat al in den jaere 1351 ofte 1370, begonnen was, te weten het oosteinde; maer andre seggen, dat de oostsijde in den jaere 1427 wierdt gebout. Het eerste werk bestondt uit de drie kappen, die westwaerts aen gingen tot den balk daer men sedert het jaer-getal van de Reformatie der stad en daerna van het toerusten der Spaensche oorlogsvloeten tegens dese landen, haaft aengeschreven.

Blz 295, 296:

Onder d'Enkhuisers, die vremde landen besochten, telt men ook Meynert Pilgromsz. een burger deser stad, die in de jaeren 1555 en 1563 uit een ijver van dien tijdt te Romen en te Jerusalem was geweest, en met den tijtel van kruisheer en Ridder te rug keerende, door die van het Westende en Enkhuisen, met het luiden van alle klokken, in de stad wierdt gehaelt. Naderhandt heeft ook **Frederik Westphalen** een inboorling en burger tot Enkhuisen, de drie deelen des werelts Europa, Asia en Africa op seine eigen kosten, uit enkle lust en genegenheit om de werelt te sien, meest te lande doorreist, en den tijdt van twaelf of dertien jaeren in dat reisen doorgebracht: meenigte van landen en steden besocht, en de kennisse van verscheide vremde saeken en taelen bekomen. In den jaere 1620 quam hij binnen Alkaijr, voer daer over den Nijl, en reedt naer d'Egyptische Pyramiden Ook kocht hij van d'Arabieren, sich daer ontrent onthoudende, een vergulde voet en handt, gebalsemt, van de Mumien, die aldaer in d'onderaedtsche graven gevonden waeren. Dese heeft hij in den jaere 1643 aen d'Anatomie of Ontledingkamer der Hoge School te Leiden vereert: gelijk sulks in de groote kasse der selve kamer, uit een Opschrift van den Proffessor Otho Heurnius, kan werden gesien. In den jaere 1617 is hij te Weenen, en in den jaere 1620 tot Jerusalem Ridder gemaakt. Hij overleedt in den jaere 1653 den tweden October tot Alkmaer, daer hem den Heere **Adriaen F. Westphaelen**, Rechtsgeleerde sijn soon dit grafschrift, in de groote kerk, heeft opgerecht:

OSSA HIC EXPECTANT RESURRECTIONEM,
 FREDERICUS WESTPHALEN
 ENCHUSANUS
 SAC. ROM. IMP. EQUES AURATUS
 NEC NON HIEROSOLYMITANUS:
 POST PERAGRATAM EUROPAM, ASIAM,
 ATQUE AFRICAM
 DIEM EXTREMUM CLAUSIT ALCMARIAE

ANNO AETATIS SVAE LXXII,
A CRISTO NATO MDCLIII,
DIE II MENS. OCTOB.

(http://books.google.nl/books?id=Xbs_AAAAcAAJ&pg=RA1-PA2&dq=historie+der+stad+enkhuzen&lr=&cd=2#v=onepage&q&f=false)

--

7. D. Brouwer: Enkhuzen. Aantekeningen uit het verleden, deel 1, 1946, blz 99, 193:
blz 99:

Dat waardevermindering der perceelen was reeds lang ingetreden, maar spreekt b.v. duidelijker als men ziet, dat het perceel van **Adriaan Westphalen** in de Westerstraat, ten westen van de Ooievaarssteiger, dat thans bezit is van de Vereeniging „Hendrick de Keyser”, in 1708 bij executorialen verkoop, ook wegens belasting-achterstand, niet meer kon opbrengen (en gegund werd!) dan f54.-, verre blijvende beneden de vordering, die er op lag.

blz 193:

Andere bekende aardrijkskundigen, behoorende tot den onmiddellijken kring van Paludanus waren: Dr. Francois Maelson, in 1562 aangesteld als stadsgeneesheer, later als pensionaris der stad, die met Ds. Plancius van Amsterdam en De Moucheron van Middelburg krachtig ijverde voor de bevordering der aardrijkskundige wetenschap; hij wist aan West-Friesland een zekere mate van zelfstandigheid te verzekeren en stond bij Prins Maurits in hoog aanzien; - Jan Huygen van Linschoten, Haarlemmer van geboorte, doch die zich na zijn reizen in Indië en Japan in 1590 te Enkhuzen vestigde „als een seestadt, die met zijn aerdt overeenkwam”, en wiens werk „de Itenerario” zeer beroemd is geworden; - Lucas Jansz Wagenaer, wiens „Spiegel der Zeevaart”, „Schat der Zeevaart” en „Zeekaart-boek” in de 17e eeuw voor de zeevaart groote waarde hadden; - **Vrederik Adriaansz Westphalen**, enz.

(<http://www.oudenkhuzen.nl/archief/fragment.php?id=4126>)

--

8. C.W. Bruinvis: Het Witte Hof van Alkmaar, Bijdr. vd gesch. Bisdom Haarlem, XVIII, 1893, blz 162:
noot over Adriaan Westphalen:

Adriaan Westphalen was een zoon van den te Enkhuzen geboren en den 2 oct. 1653 te Alkmaar overleden, tweemaal tot ridder geslagen reiziger **Frederik Adriaensz. Westphalen**, en mede van Enkhuzen geboortig. Na de hoogeschoolen te Leuven en Keulen bezocht en de vredesonderhandelingen te Munster bijgewoond te hebben, werd hij den 9 februari 1649, op 23-jarige leeftijd, te Leiden ingeschreven als student in de rechten, gewis alleen met het doel om hier te lande te promoveren, daar dit reeds den 10 juli van hetzelfde jaar geschiedde, na verdediging van een proefschrift *de successionibus quae ab intestato deferuntur*. Hij vestigde zich als advocaat in Alkmaar en huwde met Margaretha Caecilia Coetenburg, bij wie hij (behalve de jonggestorvenen) 4 kinderen won. Den 15 oktober 1653 kocht hij 2 graven in het zuiderkruis der Groote kerk, die hij, nadat het lijk zijns vaders daarin ter aarde was besteld, deed dekken met eene dubbele zerk, nevens het familiewapen en een vereerend opschrift de kwartierwapens van **Westphalen**, van Adelen, Banjaart, Wiltschut, Rycholt, van Wijdenes, Albout en Pilgrom toonende. Hij was een ijverig aantekenaar en, ten koste van veel geld, verzamelaar van handschriften, van welke laatste hij inzonderheid van Scriverius herkomstige bezat. Uit zijne collectie bevinden zich: in de Kon. Bibliotheek te 's Gravenhage een *Cronijck van Westfriesland en Hollandt* (tot 1498) door Pancras van Casticom en eene nederduitsche vertaling van de *kronijck der Utrechtsche Bisschoppen* door Johannes de Beka; in de bibliotheek van het Historisch Genootschap te Utrecht het z. g. *Oude Goudsche Kronijckje*; in die van de Universiteit te Leuven eene *Kronijck van Holland*, loopende van 863 tot 1477; te Middehill een dito, uit de collectie-Meerman afkomstig, door een Egmonder monnik opgesteld, en loopende van 647 tot 1205; en in de stads-bibliotheek te Hamburg het eens door Nicolaas, bisschop van Haarlem, bezeten vervolg op de vorige, van 1168 tot 1332, door Wilhelmus Procurator, mede van het Egmondsche klooster, vervaardigd. De voorlaatste was in 1620 door Sweertius uitgegeven, de laatste nog niet; en nu beraamde **Westphalen** om de geheele kronijck het licht te doen zien, met veranderingen, verbeteringen en vermeerderingen van zijne hand. Hij won voor dit plan den bekenden uitgever F. Halma, maar toen 16 bladen (bladzijden?) in groot folio afgedrukt waren staakte laatstgenoemde het werk, omdat hij de waarde ervan door de al te wijldloopige en van lichtgeloovigheid getuigende bijvoegingen van **Westphalen** niet verhoogd oordeelde (De *Chronica* zijn later uitgegeven door Mattheus in zijne *Analecta* en wederom door Kluit in zijne *Historia critica*). Zijn zoon **Frederik Arnulphus** *), geboren in 1658, toonde na zijns vaders overlijden diens historieschatten weinig op prijs te stellen. Want naar Brabant vertrekkende (mr. G. van Loon, die, zonder hunne namen te noemen, vader en zoon vereenzelvigt, zegt in het voorbericht der uitgave van Klaas Kolijn “tot het bekleeden van een zeer gewichtig ambt”), deed hij zijne manuscripten bij pakken op auctiën voor scheurpapier verkoopen, waardoor veel in onbevoegde handen geraakte of verloren ging. Eikelenberg redde toen voor weinige stuivers een door Scriverius van aantekeningen voorzien exemplaar der *Rijmkronijck* van Melis Stoke (uitgaaf door Dousa, 1591), hetwelk hij later aan Jacob Marcus vereerde en in 1772 door Balthazar Huydecoper opnieuw in 't licht gegeven werd. Onze Alkmaarsche geschiedschrijver bezat ook verscheidene van **Westphalen** afkomstige, door Pancras van Castricom aan Scriverius, Merula e.a. geschreven brieven, die niet meer onder zijne in het Stedelijk Museum berustende papieren gevonden

worden. Van **Adriaan Westphalen** zelf is daar niet anders voorhanden dan een 4^e boekje, met fijne en nette hand deels in het Latijn, deels in het Hollands geschreven, en getiteld: *Breve Cronicon Alcmarianum fide dignum, autenticum per me Adrianum Frederici Westphalen...* [een kort woord is hier verwijderd] *et historicum etc. auctum et breiter notis illustratum. Adsit ad inceptum Diva Maria meum.* Over de gebeurtenissen van 1672 schrijvende, laat hij zich dus uit: “Primo Julij hebben de pachters en veel fijne canalie de regenten talcmaer de sleutels der stats poorten affgedwongen en soo stad als meester gemaect, beneffens enige predikanten en regenten die meeste gelt op tgemenelant hadden en haer door officien te veel verrijckt getracht de prins van oranien stathouder en mr. te maken en soo in weerwil van anderen oranien vaendels overal geplamt met trommel affgeroepen voor oranien tegens de wit off staetsgesinden”; en na eenige namen van laatstgenoemden vervolgt hij aldus: “Imo rogarunt fautores me et alios primarios catolicos ut eos adjuvando simul civitatem regardemus sub ejus protectione, sed auriacus (ut profetia, aegaea fabel [fabula?] scribit *et tum felix negiges quod coelum propinabit*) non curans catolicos et fautores ejus nec communitatem vel bonum publicum, sed suam fortunam et bonum publicum negligendo, imo abusus et mala protegendo favendo etc. sese familiam suam, catolicos imo omnes bonos in ruinam duxit”.

Op 1689 teekende hij aan, dat zijn zoon **Frederik**, bij den maaltijd in den Ouden Doelen van kapiteinen en adel der schutterij op St. Jorisdag, als sergeant de eenige roomsche onder de geuzen was, en onmiddellijk daarop geeft hij zijn misnoegen te kennen over de verheffing van den zoon van een Amsterdamsch bankroetier tot vaandrig. Van den eersten pater franciscaan Hendrik Huibertsz. Buitendijk, in 1622 herwaarts gezonden, verhaalt hij, dat deze veel voorname geuzen, als Reienier Coetenburg, Jacot, Camay en Dominicus Boot van Wezel bekeerd heeft. Ten opzichte van Coetenburg en Van Wezel moge dit juist zijn, maar jr. Eduard Jacot, heer van Dussen, jr. Philips Jacob Jacot, heer van Axel, en jr. Willem Jansz. Camay behoorden reeds in 1619 tot de 27 ondertekenaars van een verzoekschrift uit Alkmaar aan de overheid der predikheeren, om pater Dirk Harmensz. aldaar als zielzorger te bekomen. (In deel 46 van deze serie geschiedenisboeken van het Bisdom Haarlem, op blz 311, moet Bruinvis deze bewering weer terugnemen omdat het verzoek pas na 1629 is opgemaakt, en **Westphalen** dus gelijk heeft over die bekeringen.)

Als vijfde pastoor der statie van St. Matthias is bekend mr. Reinier Coetenburg, broeder van Margaretha Caecilia, een Keulse theologant en licentiaat in de rechten, die in 1652 eerste pastoor in de Zijpe werd en de 15 mei 1658 te Alkmaar zijn eerste doop inschreef. Zijn voorganger aldaar, Jacobus Gaal, was 's jaars te voren eerste pastoor te Tuitjehorn geworden, vermoedelijk wegens gerezen moeilijkheden over het kerkhuis *Het Blauwe Paard* aan de Langestraat met Balthazar Schouten, ten wiens name het den 6 november 1645 door Jan Cornelisz. Ransdorp aan de gemeente – die ook aan zijne vrouw Neeltje Maartensd. veel te danken had – vermaakt was. Het gemis eener kerk verklaart de aantekening van **Westphalen**, dat mr. Reinier de dienst verrichtte “eerst in ons hooge huis op de Langestraat, daarna in rosaen (?) gehuurde huis”. (Het huis *De Blauwe Haan*, aan de Langestraat, werd van een Coetenburg gehuurd omstreeks 1660, voor f140 's jaars, en diende een tiental jaren tot kerk). Hij overleed den 16-9-1663, “als kapelaan” zegt Westphalen.

(Ook in het verhaal over het Witte Hof zelf komt Adriaan Westphalen een paar keer voor).

--

9. W. Frijhoff/J.v.Herwaarden: *Geschiedenis van Dordrecht*, 1996, blz 134, 174, 175:

blz 134:

Een notitie uit 1440 geeft een wat nauwkeuriger plaatsbepaling van de Dordtse ‘hoerenbuurt’. Een zekere **Lange Adriaan** werd toen namelijk veroordeeld omdat hij onder andere de *vrouwtgens die sitten int wilde leven affter in die Vyschstraet bijder stede muer* met een mes had bedreigd en uit hun huis had gejaagd. Vele jaren later, in 1477, zou **Lange Adriaan** overigens als exponent van de Hoekse factie het Dordtse schoutambt toebedeeld krijgen, wat tragischerwijs voor hem in augustus 1481 op een doodvonnis is uitgelopen.

blz 174:

De laatste Hoekse fase: 1477-1481.

Nadat bekend was geworden dat Karel de Stoute op 6 januari 1477 bij Nancy was gesneuveld, ontstond er allerwege onrust die per stad het hoofd werd geboden. Het lijkt erop dat de omstreden schout Jacob Pot meteen naar Antwerpen was uitgeweken; hij werd vervangen door de Hoeksgezinde **Adriaan Janszoon [Westvalinc]**. Op 4 februari 1477 werd in Dordrecht een generalen Paeyts ende eendracht overeengekomen, die elke partijdigheid of vijandschap uitsloot. Dat nam niet weg dat er een paar dagen later weer sprake was van grote murmuracie ter stede.

blz 175:

Toen deze uitspraken werden gedaan stond de stad onder Hoeks bewind met **Dirk van Beaumont** als een soort duce in een commissie van vier waarvan de drie overige leden niet zo geprononceerd bezig zijn geweest: zij ontbreken later dan ook op de lijst veroordeelde prominenten. **Dirks** trouwste companen waren de Dordtse Burgemeester van gemeentewege Gillis Adriaanszoon, één dergenen die eerder vanwege zijn aandeel in de onderhandelingen met Karel de Stoute in moeilijkheden was geweest, diens broer Cornelis Adriaanszoon, die zijn voorman als schepen en burgemeester van gemeentewege had bijgestaan, en de Dordtse schout **Adriaan Janszoon [Westvalinc]**, bijgenaamd Lange Adriaan. Laatstgenoemde kwam eerder in dit boek ter sprake omdat hij zich in 1440 aan lichte dames had vergrepen; hij was als schout

sedert 1477 de opvolger van Jacob Pot en heeft in 1470, 1477 en 1480 tevens als baljuw van Zuidholland gefungeerd.

Aan hun bewind kwam abrupt een einde toen Kabeljauwse leider Jan van Egmond in de vroege ochtend van 6 april 1481 de stad wist te verrassen. In drie schepen had hij zijn mannen verborgen. Nadat de schepen onverdacht de waterpoort hadden gepasseerd en in de stadshaven waren afgemeerd, kwamen de strijders te voorschijn.

Een aantal Hoekse voorlieden werden in Den Haag gevangen gezet, waaronder **Dirk van Beaumont, Lange Adriaan** en Cornelis Adriaanszoon. **Dirk** en **Adriaan** werden op 2 augustus 1481 door het Hof van Holland ter dood veroordeeld en hun vonnis is op 14 augustus voltrokken.

(http://books.google.nl/books?id=3IAgb4mGpx0C&pg=PA174&lpg=PA174&dq=westvalinc&source=bl&ots=wH-tQ-dshl&sig=UWQcdhFUXkfQk-wvtSS68PjFE60&hl=nl&ei=Jmq2S-zRD9OI-AaWn6T9Ag&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=2&ved=0CacQ6AEwATgK#v=onepage&q=westvalinc&f=false)

--

10. W. van Gouthoeven: d'Oude Chronycke, 1636, blz 76, 77:

blz 76:

onder Bailliu van Zuyt-Hollant:

Adriaen Jansz. 1470. Namaels Schouth.

blz 77:

onder Graeffelijckheys Officier, eertijds Schouth ghenoomt:

1477. **Adriaen Iansz.** An. 1477. naer dat de Houcxsen de Stadt hadden vermeestert, ende d'oude regeerders uyt-gheweken waren, wert Schout ghestelt: Maer de stad An. 1481. met twee Rijs-schepen, door 't beleydt van Heere Jan van Egmont, met hulpe vande Cabbeliausche, inghenomen, ende den Burghemeester Gielis Adriaensz. op de straet doot gheslagen zijnde, wert desen **Schout** ghevangen met **Dierck van Beemont Govertsz.** Oudt-Burghemeester, ende beyde inden Haghe onthoof, uyt partyschap.

--

11. M. Gumbert-Hepp/J.P. Gumbert: Kroniek Willem Procurator, 2001, blz 30, 36, 40 ev:

blz 30:

Uit dit katern zijn twee bladen (ff.102-103) uitgesneden, denkkelijk omdat iemand de daarin opgenomen brieven van Lodewijk de Beier uitermate interessant vond. Gelukkig kon **Westphalen** de hand leggen op een afschrift van deze correspondentie (dat het merendeel van de lacune, maar ook een goed deel van de voorafgaande en volgende tekst omvat), een afschrift dat zijn neef Dirk Baens (van Wydenes, in 1659 werd hij, 20 jaar oud, in Leiden als student rechten ingeschreven) gemaakt had naar 'dit parchement boeck van Egmonds Abdye' (over wat dat geweest kan zijn, zie beneden p. 36). Dat afschrift, vier bladen papier (thans gefoliëerd als blad M107-110 (afb. p. 32)), is sinds die tijd in het handschrift ingevoegd.

blz 36:

In elk geval legde **Westphalen** het door Baens gemaakte afschrift in het Hamburgse handschrift, op de plaats van de lacune;59 daar trof Matthaeus het aan, ...

blz 40:

'Hier eindigt het Meerhout-handschrift [=het Berlijnse *Chronicon*], en daar is het meeste en beste van dit allemaal woordelijk, zelfs letterlijk van afgeschreven'; later heeft hij de noot vervolgd met *Presens vero iste codex fuit Nicolai Episcopi Harlemensis, et deinde Guidel. Hedae VIIviri*, hetgeen later is voortgezet door **Westphalen** met *nunc adriani Westvaling frederici equitis filio Holl. Antiquo nobili stem*.

Na Scriverius was het boek eigendom van de Alkmaarse advocaat en verzamelaar van historische documenten **Adrianus van Westphalen** (1626-1695), katholiek en ietwat zonderling. Zijn naam staat op het schutblad M1, en op f.3, f.19. ook hij plaatste enkele (weinig belangrijke) notities in de marge, en voegde, zoals reeds besproken, een gedeeltelijk afschrift van de hand van zijn neef Baens in de lacune.

(http://books.google.nl/books?id=VDGqhHGxaocC&pg=PA40&lpg=PA40&dq=westvaling&source=bl&ots=eVTDobdQWZ&sig=3g3D-b-AHkJJG98ZckeKOI9gzVo&hl=nl&ei=ZXW2S_nTAYnl-QbInqj9Ag&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=6&ved=0CBMQ6AEwBQ#v=snippet&q=westphalen&f=false)

--

12. J. van Heemskerk: Batavische Arcadia, druk 6, 1708, blz 246:

Niet lange te voren was de Stad van Dordregt mede verrascht, en ingenomen door Heer Jan van Egmond met ballingen van de Cabeljauwsche zyde, dewelke wel twee hondert poorteren van en Hoeksgezinde gevangen namen, de Wet aldaar veranderden, ende alles tot voordeel van de Cabeljauwsche zyde herstelden. ...

Alle deze gevangens, gelyk mede die van Dordregt, ende Leiden, wierden na den Hage gevoert, ende liepen groot gevaar van den lyve, zonder het voorbidden van vrouw Margriet, weduwe van wylen Hertog Carel van Burgondien, die zelfs hier over in den Hage quam, en zoo veel te weeg bragt dat op die tyd geen bloet gestort wierd. Maar na haar vertrek nam de hevigheid zoo verre d'overhand, dat de **Schout van Dordregt**,

met den Burgermeester **Beemont**, een oud eerbaar man, opentlyk onthalt, ende alle d'andere gevangene van Hoesche zyde uit alle des Heeren Landen verbannen wierden.

noot: Ziet hier van breeder Dr. Beverwyk, in sijn beschryvinge van Dordrecht, pag. 320. Dewelke zeyd dat den gevangen Schout ende Burgermeester in den Hage zyn gevoert, ende aldaar by haar partydige Regters ter doot verwesen, ende op den 28. Augusti 1481. onthalt. Hy stelt aldaar mede het vanisse van den Burgermeester **Dirk van Beaumont** in date 3. Augusti 1481. waar by hy verklaard werd verbeurt te hebben sijn lijf ende alle sijne goederen, ende metten zwaarde geregt te zullen werden. Gedaan by den Stedehouder, ende de Raden 's Hof van Holland, namentlijk, Sevenbergen, Assendelfs, Werve, Almonde, Tonge, Berendrecht, Abeele, Noortwijk, Schoonhoven, ende Pieter Jansz. op dat (zeyd Dr. Beverwyk) uit het selve vonisse gezien mag werden hoe de zaken doen ter tijd hier te Lande stonden.

(<http://books.google.nl/books?id=SGJbAAAAQAAJ&pg=PA269&dq=gouthoeven&lr=&cd=5#v=onepage&q=beaumont&f=false>)

--

13. B. Huydecoper: Proeve van taal en letterkunde, 1794, blz 512, 563:

blz 512:

'Noch heb ik van deselve Chronike gesien een ander afschryft onder de boeken van den Heer MATHIAS RÖVER, die tot Leide op den 14 September 1729. by openbare veiling verkogt sijn, 't welke ook seer net geschreven was. Het was ingebonden in folio, en hadde voor het titelblad ('t welk behoorde tot het Latijnsche gedicht door eenen onbekenden van den selven slach by Woronc geschreven, en door ER. PUTEANUS tot Brussel in den jare 1641. doen drucken, en 't welk ook achter dit Manuscript ingebonden was) op een besonder cedulletje geteekent, en met coleuren afgeset, opgeplakt een stam-wapen, en daer boven dese woorden. *Het seer oude Adelijcke stam-wapen van die Westphalen.* en onder het wapen, dese woorden. *Hier in veltslach mede geweest sijn.*

(http://www.dbnl.org/tekst/huyd001proe01_01/huyd001proe01_01_0008.php)

blz 563:

'Onze voorganger, SIMON EIKELENBERG, had een goede menigte Brieven van dezen CASTRICOMIUS, die te voren in handen geweest sijn van **ADRIAAN VAN WESTPHALEN**, die te Alkmaar woonde, en bezitter van vele geschriften geweest is. Die Brieven sijn geschreven aan PAULUS MERULA, PETRUS SCRIVERIUS en anderen. Wy hebben er eenigen van dezen, te Alkmaar wonende, gelezen en uitgetrokken.

noot: Na de dood van onze Pieter Meerhout is deze *Chronijk* gekomen in handen van den Oudheidkundigen PETRUS SCRIVERIUS; en na deszelfs overlyden in die van **ADRIAAN VAN WESTPHALEN**, die vele Boeken en geschriften bezat, die te voren het eigendom van SCRIVERIUS waren. **ADRIAAN VAN WESTPHALEN** had het voornemen, om deze Chronijk te vermeerderen, te veranderen, te verbeteren. De Boekverkooper F. VAN HALMA zoude het drukken; doch, toen men al eenige bladen, ik meen tot 16, (schrijft de Heer SMIT,) had afgedrukt, op groot Folio papier, en de Drukker zag, tot welke grootheid het werk zoude uitloopen, door de byvoegingen van vele bygeloovigheden, waaraan de Heer **VAN WESTPHALEN**, als een Roomschegezinde, was overgegeven, en die de Drukker liefst zag weggelaten, is het werk blyven steken. De zoon van dezen **ADRIAAN**, van Alkmaar naar Brabant verhuizende, heeft zich, in onkunde, van verscheiden oude Handschriften ontdaan. Volgens verhaal van SIMON EIKELENBERG aan den Heer SMIT sijn er, by deszelfs vertrek naar Brabant, geheele pakken te Alkmaar op Auctien gedaan, die voor scheurpapier gebruikt sijn; welk noodlot de *Rijmkronijk* van MELIS STOKE, met breedvoerige aantekeningen van gemelden SCRIVERIUS, ook zoude sijn overgekomen; zoo niet SIMON EIKELENBERG, voor weinige stuivers, dit stuk van den ondergang verlost had; hebbende het zelve, nog by sijn leven, vereerd aan den Heer JACOB MARCUS, Koopman te Amsterdam, die het voornemen had, om den MELIS STOKE van nieuws uittegeven. (Hierover zullen wy, by leven en gezondheid, elders breeder handelen.) De jonge **WESTPHALEN** schijnt, by sijn vertrek naar Brabant, nog verscheide Manuscripten met zich genomen te hebben, waaronder ook deze *Chronijk*; welke Mr. GERARD VAN LOON, in sijn Voorrede voor COLLJN, schrijft, in Brabant, by koop machtig geworden te sijn. De waarde van deze onze oudste Vaderlandsche Chronijk, waarvan zelfs de kleinste byzonderheden te vernemen, den Liefhebbers der Oudheidkunde vermaak oplevert, heeft ons tot dezen uitstap verleid; waarover wy verschooning vragen, by allen, die de moeite genomen hebben deze geheele aantekening te lezen, zonder dat zy er iets uit geleerd hebben.

(http://www.dbnl.org/tekst/huyd001proe01_01/huyd001proe01_01_0015.php)

--

14. N.G. van Kampen: Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, deel 3, 1826, blz 121:

Nergens bloeiden dus Zeevaart en Aardrijkskunde destijds wel zoo in ons Vaderland, als te *Enkhuizen*, waar mannen als LINSCHOTEN, MAALSON, WAGENAAR en PALUDANUS haar gezamenlijk ondersteunden. Een Reiziger te lande zou aanspraak hebben kunnen maken op deelgenootschap in dien uitmuntenden kring, indien hij niet eenige jaren later geleefd had. Het was **FREDERIK WESTPHALEN**, die mede, op eigene kosten en uit loutere zucht tot de wetenschap, de drie deelen van ons halfrond bezocht, en twaalf of dertien jaren daaraan besteedde. In 1617 was hij te *Weenen*, en werd er tot Ridder gemaakt. In 1620 zag hij de *Pyramiden*, en vond er eene vergulde voet en hand, in marmer, die hij in 1643 aan de *Leydsche*

Hoogeschole vereerde. Dat zelfde jaar bezocht hij ook *Jeruzalem*. In 1653 stierf hij te *Alkmaar*, twee en zeventig jaren oud (2).

(2) G. BRANDT, *Historie van Enkhuizen*, bl. 195—200. *Bijvocef.*, U. II, 12 j 22—29.

(<http://books.google.nl/books?id=DxQwAAAAYAAJ&pg=PA232&dq=Beknopte+geschiedenis+der+Letteren+en+Wetenschappen+deel+2&cd=4#v=onepage&q&f=false>)

--

15. J. Kok: *Vaderlandsch Woordenboek over Enkhuizen*, deel 13, 1785, blz 316:

Gelijk *Enkhuizen* voorheen op haaren Koophandel en Zeevaart mogt roemen, dus had deze Stad ook reden om roem te dragen op *voornaame Mannen*, die binnen haare muuren gebooren of als Burgers daar geagt en geëerd waren, en zo in Geleerdheid, als in Konsten en Wetenschappen uitmunten; die hun goed en bloed, voor Stad en Vaderland, ten beste gaven, en den vijand merkelijk nadeel toebagten. Onder alle deeze mogen wij noemen, Mr. RUARD TAPPER; THEODORUS LANGIUS; HEERTJE YSBRANDSZ; Mr. FRANCOIS MAALSON; LUCAS JANSZON WAGENAAR, Dr. BERNADUS TEN BROEKE, anders PALUDANUS; JOHANNES ANTONIDES VAN DER LINDEN; CORNELIS BOISINS; de BUISKENSEN en SEMEINSEN; E. VAN DER HOOF en CENTEN, enz. Onder de Helden en Zeevaardenden, verdienen inzonderheid genoemd te worden: GERRIT ENTSZ; FREDRIK SYMONSZ; WILLEM JANSZ; HERMAN ENTSZ; JAN GERBRANTSZ; JAN REINIERSZ; JAN PIETERSZ. PROOST; JACOB PIETERSZ; WYBRAND SCHRAM; FREEK FREEKSZ; HENDRIK JANSZ. SCHRAM; HILLEBRAND GERRITSZ QUAST; JAN HUIGEN VAN LINSCHOTEN (schoon gebooren te Haarlem) MEYNERD PULTROMSZ; **FREDRIK VAN WESTPHALEN**, DAVID VLUG, en veele anderen.

(<http://www.archive.org/stream/vaderlandschwoo54fokkgoog#page/n344/mode/1up>)

--

16. J. Kok: *Vaderlandsch Woordenboek*, deel 31, 1794, blz 80-83:

Westphalen, (Frederik Adriaansz.) geboren te *Enkhuizen*, in den Jaare 1581, was een man van aanzien, en bezat een grooten weetlust, om de merkwaardigheden in vreemde Gewesten met eigen oogen te bezigtigen. Op eigen kosten doorreisde en bezogt hij de voornaamste en meest bezienswaardige landen oorden en steden van de drie waerelddeelen, Europa, Asia en Afrika. In zommigen derzelve vertoefde hij lang genoeg, om zich de taal der onderscheidene landschappen in zo verre eigen te maaken, dat hij met de landzaaten konde verkeerren. Dit baande hem den weg tot de kennis van veele dingen, van welke andere Reizigers, bij mangel dier kennis, verstoken blijven. Twaalf of dertien jaaren besteedde de Heer **WESTPHALEN** aan dit reizen en trekken. In den Jaare 1617 zich te *Weenen* bevindende, wierdt hij aldaar tot Ridder geslagen; diergelijk eene eer genoot hij drie jaaren laater te *Jeruzalem*. In het laatstgemelde jaar deedt hij eenen keer *Egipte*, om de waerelds vermaarde Peramiden of Grafnaalden te bezigtigen. Van de *Arabiërs*, welke zich in dien oord onthouden, kocht **WESTPHALEN** eene Hand en eene Voet van eene Mumie, uit een der Onderaardsche Gewelven opgedolven; hij gaf dezeve naderhand ten geschenke aan de ontleedkamer van 's Lands Hoogeschool te *Leiden*. De herkomst deezer merkwaarigheden bewaarde de Hoogleeraar OTTO HEURNIUS in een Opschrift, daar nevens geplaatst, in de groote Kas van Natuurlijke en andere Zeldzaamheden in de gemelde Ontleedkamer. De Heer WESTPHALEN overleedt te Alkmaar, op den tweeden Oktober des Jaars 1653. Hij liet eenen Zoon na, **ADRIAAN FREDERIKSZ WESTPALEN** genaamd, die den post van Regtsgeleerde bekleedde, en op het Vaderlijk Graf, in de Groote Kerk van gemelde Stad het volgende Opschrift deedt stellen.

Ossa hic expectant Resurrectionem.

Fredericus Westphalen,

Enchusanus,

Sacr. Rom. Imp. Eques Auratus.

Nec non Hierosolymitanus,

Post peragratam Europam, Asiam,

Atque Afrikam,

Diem extremum clausit Alcmaria

Anno AEtatis LXXII.

A Christo nato MDCLIII.

Die II Mens. Octob.

Zie beschrijving van Enkhuizen.

(<http://www.archive.org/details/vaderlandschwoo70fokkgoog>)

--

17. P. Leendertz/J. Anspach: *Navorscher: Algemeen register op*, vol. 13, 1863, blz 206, 228:

blz 206:

Heer Stevens Beschrijv. Van Seulpturen van Nederland. Balen haalt in zijne Beschrijv. Van Dordr., bl. 1289, in de geslachtboom van **Westvalinc**, het volgende werk aan: Heer Steven, Beschrijvinge der Oude, en Adelycke Sepulturen van Nederland, gemaect 1598. Is dat werk gedrukt, en aan een der Navorschers bekend?

M.

blz 228:

Adriaen Janszoon, schout van Dordrecht. Op de lijsten der baljuwen van Zuidholland en schouten van Dordrecht (bij Gouthoeven bl 76, 77; van Leeuwen, Bat.III. bl 1404, 1407; v.d.Eyck, Corte Besch. enz. van Z.Holl; Oudenhoven, Zuyt-Holl, bl 447; Beverwyck, Dordr, bl 175, 319, 322; Balen, Dordr, bl 7, 236) vindt men, op het jaar 1477, als opvolger van Jacob Pot Pietersz. (door Hoeksen verjaagd: zie v.d.Wall, privil.von Dordr, bl 631) genoemd: Adriaan Jansz., die na 't innemen der voorsz. Stad, (door mank Jan van Egmond) gevangen genomen, na den Hage gevoerd, en aldaar op ten 2 van Oogstmaand 1481, neffens **Dirck van Beaumont Govertsz.** oud burgem. door zijn wangunstigen, onthoofd werd". Balen noemt hem t. a. p. bl 122, 236: "**Adriaen [Westphalinc] Janszoon**," doch volgens de opgave der drukfouten en misstellingen, achter zijn werk geplaatst, moet die naam "**Westphalinc**" wegvallen. Ook bl 8 (in de lijst der baljuwen van Zuidholl.), 791, 792, 793, noemt hij hem eenvoudig "**Adriaen Jansz.**"; en in den geslachtsboom van **Westvalinc** op bl 1289 maakt hij van **Adriaen Jansz. Westvalinc**, als baljuw van Zuidholl. en schout van Dordr. geen gewag.

Wie noemt mij den naam van dien schout? M.

(<http://books.google.nl/books?id=5PbUAAAAMAAJ&pg=PA206&dq=westvalinc&cd=10#v=onepage&q=westphalinc&f=false>)

--

18. H.S.V. Leeuwen: Batavia Illustrata ofte Hollandse Chroyck, 1685, blz 1168, 1213:

blz 1168, Stamboom kort:

Arnulphus Westvaling, Ridder, Heer van Welbeeke, &c. lange jaren Veld-Overste van Syfridus, Eerts-Bisschop van Ceulen, tegen den Hertog van Gulik, stierf anno 1312. hadde getrouwt *Fokelia Wynia, Aucho dogter*, wiens nazaten 't huys te Wirdum ook bezaten; *Winsemii Cronijk van Friesland, fol. 205. en 358.* &c. lieten na, onder andere Kinderen, Jan Westvalinc,

Jan Westphaling, Knape, Heer van Almstein, werd vermeld anno 1347. was Castelein van Geertruydenberg, en besat van den Grave van Holland te Leen alle de Uytlanden in Gijsbrecht-Bots-Ambagt; was op 't versoek van Graaf *Willem van Holland*, anno 1342. Borge voor den Heer van Asperen, broeder van *Ian van Arckel*, Bisschop van Utrecht, benefens *Otto van Haaften, Arnolt van Ysselstein, en Niclaes van der Dussen*, Ridderen; bezegelde anno 1326. te Oosterhout een Attestatie voor den Grave van Holland: troude anno 1325. *Belie*, dogter van *Banduyn Kervinx*, Ridder, Heer van Reimerswaal, Lodijk, en van *Badeloge van Stryen*; en wan

I. *Frederick Westphaling*, Heer tot Almstein, troude tot Groeningen, *Berta van Brunsveld*, zonder oir.

II. **Jan Westphaling**, zijn Leenvolger, volgt.

III. *Otto Westphaling*, Canonik tot Geertruidenberg, aldaar gesturven en begraven.

IV. *Sara Westphaling*, troude *Everard Hottinga*, Fries Edelman, en *Heroos zone*, welke leefde anno 1398.

V. *Joost Westphaling*, ontving van den Grave van Holland, anno 1368. ten regten Leene de Uytlanden, als sijn vader die plag te houden, en brieven daar af zijn in de Rekenkamer; hij had ook onder andere goederen, Lijfrenten op de Stad Dordregt, anno 1367. volgens Stads Rekeningen, Gouthoven, en andere Manuscripten.

Jan Westphaling, Jans zone, Leenvolger in Almstein, was Castelein en Schout van Geertruydenberg, op 't Casteel aldaar residerende; ontving anno 1396. van den Grave van Holland, te Leen de helft van alle de Uytlanden met de vervallen wegen en dijken in Gijsbregt-Bots-Ambacht; nog binnen Geertruydenberg de groote Tienden van Almonde; gelijk mede anno 1394. den 14. November voor hem gesloten wierde het Accoort tusschen den Heer van Zevenbergen en de Vrouw van Breda, ten versoeke van Hartog *Albregt van Beyeren*; hy troude eerst *Maria Botnia*, Odoos dogter, die anno 1397. Hoofd en Veltoverste was vande Vetkopers tegen de Scieringers; was; ten twedenmale, *Barbara van Bylandt*, dogter van *Otto van Bylandt*, en van *Ermgard van Lynden*, sonder oir; te derden *Beatrix van Heeswijk*, *Hendrix* dogter, en lieten t'samen na ses kinderen, als

I. *Adriaen Westphaling*, besat mede Leenen in Holland, conform de Registers.

II. *Olivier Westphaling*, wiert Raad en Kamerheer van *Frederik de II.* Churfurst van Saxen, en troude hij desselfs natuurlijke dogter, *Agnes*, Vrouwe van Bleseaux; hy stierf anno 1484 nalatende verscheide soonen en dogteren.

III. **Jan Westphaling**, volgt.

IV. *Heindrik Westphaling*, raakte tot Egmond op de Hoef, in groot aansien, by Ian, Heer van Egmond, naderhand den eersten Grave, en anno 1444. sijn Raad, en seer behulpzaam tegen den rijken Abt aldaar, breder te lesen in *Annal. Egmond*, Cap. 182. *Bokenberg*, en andere meer.

V. *Sophia Westphaling*, troude *Ian van Broekhuysen*, *Gerrits* sone, was balliu en Schout van Bergen op Zoom, alwaar hy stierf; uytwijsende verscheide verzegelde brieven van anno 1465.

VI. *Elisabeth Westphaling*.

Jan Westvaling, Jans soone, troude tot Delft *Agatha Rietwijk*, dochter van *Nicolaas Rietwijk*, en *Theodora van Zanen*; hy was in groot aansien by Graaf *Philips van Holland*, die anno 1494. in sijn bywesen tot Geertruidenberg als Grave wierd aengenomen; sy stierf in 's Gravenhage, den 1. October 1505. begraven in de grote Kerk, alwaar haar beider namen en Wapens, aan een pylaar in 't Choor uytgehouden sijn geweest; sy lieten t'samen na,

I. **Adriaen Westphaling**, troude *Eva Banjart*, dogter van *Frederik Banjart* wiens vader Castelein van Medenblik was; was geeligerd tot Raatsheer van 't Hof van Holland, dog stierf anno 1556. nalatende kinderen, waar van nog Posteriteit is.

II. *Willem Westphaling*, was Rentmeester van de Abdye van Rynsburg, volgens Commissie van den 30. November anno 1553. in plaatse van Heer Willem van Alkemade, Ridder.

III. Elisabeth Westphaling, troude Cuno van Coeverden, Edelman uyt Overyssel, van wien aldaar Descendenten gekomen sijn.

IV. *Leo Westphaling*, Commandeerde ter Zee, vermeldt anno 1558. dog stierf zonder oir.

V. *Renette Westphaling*, Mater van St. Urselen Clooster tot Enckhuysen.

Het Wapen van dit geslagte is een Roode Balk op een Silver Velt, en boven in het Schilt een Barnsteel van Sabel.

blz 1213:

Almstein was voor de groote Watervloet van de jare 1421. een out Slot in de groten Waart van Zuyt-holland, maar is als doen beneffens alle Dorpen en Castelen aldaar gelegen hebbende, mede weggespoelt en vergaan; had sijn naam van de Riviere de Alm, en lag aan 't Oostersche gescheid van 't Ambacht van Eem, 't welk van outs begreep Eemkerk, Emestein, Almstein, en paalde in 't Oosten aan Uytalm, in 't Zuyden aan den Alm, in 't Westen aan Almsvoet, en in 't Noorden aan de Graaf, daar deselve tegen de Werken, en Werkendam steuytende is, en is groot Hemels-brete 1814. Morgen.

--

19. R. Meischke/H.J. Zantkuijl/W. Raue/P.T.E.E. Rosenberg: Huizen in Nederl, Ver. Hendrick de Keyser, deel 1, 1993, blz 228, over Westerstraat 76:

Het huis bezit nog zijn oorspronkelijke, laat-gotische voorgevel en heeft inwendig een laat-gotisch houtskelet. Dendrochronologisch onderzoek leverde voor het houtskelet een datering op van 1536-1537, wat goed overeenkomt met de 'circa 1550', die tot nog toe op stilistische gronden als bouwdatum voor de gevel werd aangenomen.

--

20. S. Messchaert-Heering: Van Koopmansstraat tot Nieuwmarktspijp, 2001, blz 269, 271:

blz 269, over Westerstraat 76:

1588:

Bij het passeren van een notariële akte van het huis ten oosten staat het huis op naam van **Adriaan Andriesz Westphalingh**.

Het huis bezit tegenwoordig nog zijn oorspronkelijke, laat gotische houtskelet. Dendrochronologisch onderzoek van het houtskelet leverde een datering op van 1536-37. Enkhuizen is relatief rijk aan huizen met houtskeletten uit de eerste helft van de zestiende eeuw in Westerstraat 15 en 34. (Bron: Huizen in Nederland, uitgave Hendrick de Keyser.)

1630:

In de verponding van 1630 staat het huis op naam van **Frederick Adriaan Westphalen**

(1581-1653) en Jan Pieters, het is gewaardeerd op f 180,—

08-03-1706: OAE 298

'Hebben de heren burgemeesteren en regeerders der stad Enkhuizen aan juffrouw **Catharina Westphalen** op desselfs verzoek geaccordeerd verminderinge van verponding van haar huis in de Oude Westerstraat aan de noordzijde, onder conditie dat dezelve 400 gulden in plaats van alle achterstallige verponding in vier termijnen zal betalen en hetzelve huis ten genoegen van de heer burgemeester zal moeten repareren en van nu af voortaan in plaats van 23 gulden en 10 cent hetzelfde in de verponding gestaan hebbende, 12 gulden zal betalen'.

18-02-1708: OAE 963

Verkopen de ontvangers wegens achterstallige verponding het huis op zaterdag des namiddags om twee uur precies aan Cornelis Jansz die er een prijs voor betaalt van 54 gulden.

blz 271, over Westerstraat 74:

1579: NA 815

'Rentenbryve bij Matthijs Matthijszoon, poorter der stede Enchuysen, gepasseert up Frederick Wilmerszoon uuyt Westeynde:

Op huyden den achtende dach january te elfder uuyre voormiddags comparerende Matthijs Matthijszoon, poorter der stede Enchuysen in Sint-Jorys, ende verclaerde voor hem en sijnen erfven en nacomelingen wel en deuchdelijcken schuldich te wesen Frederick Wilmerszoon, sijnen medepoorter wonende in Westeynde, eenen losrenten van negen gulden 's jaers tot 40 grooten Vlaems 't stuck verschijnende allen jaeren op de eersten dach van meye. Daervoor verbindende ende hypothequerende inde qualite als vooren

specialijcken sijn voornoemde huys en erfve genaemt SINT JORYS staende ende leggende inde Westerstraete aen de noordtsijde, belendt aen d'oostzijde met Pieter Jansz Besemenmaecker aen de westzijde met een gemeene stege en **Adriaan Andriesz Westphaling**. Ende voorts generalijcken te wille mogen aflossen met hondertendevijftich dier gelijcken guldens mette ver-loopen ende verschenen renten daer en boven naer beloop des tijdts payemente loopens geldt'.

(<http://www.oudenhuizen.nl/archief/premises.php?id=323>)

(<http://www.oudenhuizen.nl/archief/premises.php?id=26>)

--

21. P.C. Molhuysen: Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, deel 1, 1911, blz 261:

BEAUMONT (Dirk van), zoon van Govert van Beaumont en Maria van Starrenburg, was in 1457 en 1459 schepen, in 1477-78 en 1479-80 burgemeester van Dordrecht. Hij behoorde tot de hoeksche partij. Na de overrompeling van Dordrecht 6 April 1480/81 door de Kabeljauwschen onder Jan heer van Egmond met behulp van twee rijsschepen, werd hij nevens vele andere partijgenooten gevangen genomen en naar 's Gravenhage gevoerd. Terwijl velen er in slaagden door bemiddeling van de weduwe van hertog Karel den Stoute, Margaretha van York, genade te verwerven en hun leven met verbanning te redden, werden **Dirk van Beaumont** en de schout **Adriaen Jansz. Westfaling** door het Hof van Holland bij sententie van 2 Aug. 1481 ter dood verwezen en onthoofd. Zeer uiteenlopend is het oordeel der geschiedschrijvers over deze terechtstelling, volgens sommigen niets dan een wraakneming uit partijhaat.

Zie, behalve de werken over vaderl. geschiedenis: Gouthoeven, d'oude Chronycke 523-24; Balen, Beschr. van Dordr. 792-93.

van Dalen

(<http://www.inghist.nl/retroboeken/nnbw/#1:138>)

--

22. P.C. Molhuysen: Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek, deel 3, 1914, blz 1412, 1413:

blz 1412:

WESTPHALEN (Adriaan), geb. te Enkhuizen 1626, overl. te Alkmaar 1695 (begraven 18 Mei), zoon van Frederik Adriaansz. W., die volgt, en Catharina Maria de Groot. Hij bezocht de hoogeschole te Leuven en Keulen, was tijdens de vredehandelingen te Munster, deed zich 9 Febr. 1649 te Leiden als 23-jarig student in de rechten inschrijven en promoveerde den volgenden dag. Hij huwde 16 Mei d.a.v. te Alkmaar met Margrieta, de nagelaten dochter van den omstreeks 1626 roomsch geworden schepen Reinier Coetenburg. In 1653 kocht hij 2 graven in de Groote kerk, welke hij, na de teraardebestelling van zijn vader, deed dekken met een dubbele zerk, de familiewapens en een latijnsch opschrift toonende. W. toonde veel zin voor geschiedenis en maakte tal van aantekeningen, ook aangaande zijne woonstad; opmerkelijk zijn die over de toenmalige r.-k. geestelijken aldaar; behaagden zij hem dan schreef hij over hen in de moedertaal, indien niet dan in het latijn. Hij bezat verscheidene oude merkwaardige kronijken, o.a. die van een egmonder monnik loopende van 647 tot 1205 (in 1620 door Sweertius uitgegeven) en het vervolg daarop van 1168 tot 1332 door Wilhelmus Procurator. Hij was er op bedacht om beide gezamenlijk het licht te doen zien, met veranderingen, verbeteringen en vermeerderingen van zijne hand, en wist den bekenden uitgever F. Halma voor dit plan te winnen; maar toen 16 bladen in groot folio afgedrukt waren, staakte laatstgenoemde het werk, omdat hij de waarde ervan door de al te wijdloopige en van lichtgeloovigheid getuigende bijvoegingen van **W.** niet verhoogd oordeelde. Toen na **W.**'s overlijden zijn in 1658 geboren zoon **Frederik Arnulphus** tot het bekleeden van een gewichtig ambt naar Brabant zou vertrekken (in 1723 was hij nog raad van Z. Keiz. Mts. Rekenkamer te Brussel), deed dezezijns vaders manuscripten bij pakken op auctiën voor scheurpapier verkoopen, waardoor veel in onbevoegde handen geraakte of verloren ging. Simon Eikelenberg redde toen voor weinige stuivers een door Scriverius van aantekeningen voorzien exemplaar der Rijkmkroniek van Melis Stoke, en bezat ook verscheidene van **W.** afkomstige brieven van Pancras van Castricum aan Scriverius, Merula e.a.

Van zijn kinderen is ons, behalve **Frederik Arnulphus**, slechts bekend **Catharina Maria**, die 24 Nov. 1722 begraven werd. In 1657 en 61 waren kinderen van hem overleden. Zijne weduwe werd 26 Maart 1704 begraven.

Zie: Bijdr. bisdom Haarlem XVIII, 162-164; S. Muller Fz., Lijst van Noord- Nederl. Kronijken (Utr. 1880).

Bruinvis,

blz 1413:

WESTPHALEN (Frederik Adriaansz.), geb. te Enkhuizen 23 Oct. 1581, overl. te Alkmaar 2 Oct. 1653, zoon van Adriaan W. en Catharina Rijcholt Rijcks. Hij studeerde te Douay, en grooten lust hebbende om vreemde landen te zien en de middelen om daaraan te voldoen, besteedde hij daaraan 13 jaren in Europa, Azië en Afrika. Te Weenen in 1617 en te Jeruzalem in 1620 werd hij tot ridder geslagen. In laatstgenoemd jaar bezocht hij ook de pyramiden en kocht hij van daar zwerfende Arabieren een vergulde hand en voet van een opgedolven mummie; hij schonk dit in 1643 aan de ontleedkamer te Leiden, gelijk door een opschrift van prof. Otto Heurnius werd aangewezen. Hij huwde Catharina Maria de Groot en liet een zoon na, die hem een latijnsch grafschrift wijdde in het zuiderkruis der Groote kerk (zie voorg. art.). Een andere zoon, **Remundus**, was jong overl.

Zijn door H. Bary gegraveerd portret komt voor in de Historie van Enkhuizen door G. Brandt, en door R. Vinkeles naar J. Buys bij Kok, Vaderl. Woordenboek.

Een door J. de Bisschop geteekend portret is in 's Rijks Prentenkabinet.

Brandt, Vondel, Kools, Neuhusius, Bruno en anderen hebben lofdichten op hem vervaardigd. De heer F.E.L. Veeren heeft in het Tijdschrift van het Aardrijksk. Genootschap, jaarg. 1887, doen nadrukken wat Kok over W. meldt, als poging om meer van zijne reizen te vernemen; maar deze is vruchteloos gebleven.

Zie: Historie Der vermaerde Zee- en Koopstadt Enkhuizen (Enkh. 1666) 2e. ged., bl. 12; Idem, (Hoorn 1747), 295.

Bruinvis.

(<http://www.inghist.nl/retroboeken/nnbw/#3:714>)

--

23. P.C. Molhuysen: Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek , deel 4, 1918, blz 1448:

WESTVALING (Adriaan) Jansz. was in 1477, nadat de kabeljauwsche regeerders de stad hadden verlaten wegens hun slecht geldelijk beheer, schout van Dordrecht geworden, gedurende den tijd, dat de stad in handen der hoeksche partij was. Maar nadat 6 April 1480 door heer Jan van Egmond met behulp van 2 rijsschepen, waarin krijgsvolk was verborgen, Dordrecht was verrast en aan de kabeljauwsche zijde gebracht was, werden **Dirck van Beaumont** en **Adriaen Jansz. Westvaling** gevangen genomen, en naar den Haag gevoerd, waar zij bij vonnis van 2 Aug. 1481 ter dood veroordeeld werden en onthoofd.

Zie: Balen, Besch. van Dordr. 793.

van Dalen

(<http://www.inghist.nl/retroboeken/nnbw/#4:731>)

--

24. N.N.: Pelgrimstochten naar het beloofde land door de eeuwen heen:

1619. **Frederick Adrijansz Westphalinc** uit Enkhuizen vertrok al in 1615 voor zijn omzwervingen door tal van landen in Europa. Op 2 november 1619 reisde hij van Italië naar Alexandrette (Iskenderun) en komt op 22 december te Aleppo aan. Daar treft hij Adriaen de Vos en Pater Nicolay Hubrechts uit Antwerpen met wie hij zich aansluit bij een karavaan van Paaspelgrims naar Jerusalem Na het bezoek aan de H. Stad zullen zich hun wegen weer scheiden. Westphalinc reist vandaar immers af naar Egypte. Op 14 juli 1620 zien we hem dan te Alexandrië aan boord gaan voor Venetië, waar hij gedurende zeven maanden in het lazaret zal worden opgenomen. Na nog wat omzwervingen door Europa komt hij vervolgens in 1622, na een reis van zeven jaren weer in Nederland terug.

--

25. J. van Oudenhove: Oud ende Nieuw Dordrecht, 1666, blz 519 ev:

Onder Vrouwe Maria van Bourgongien, XXVIII. Gravinne.

Zijn hier tot Dordrecht, gelijk op meer plaetsen in Nederlandt zware oproeren geweest, ende groote verdeeltheyt tussechen de Hoeksche ende Cabbeljausche. Heer Jan van Egmond, diemen Manck Jan versmadelijk noemde, die als Casteleyn tot Gornichem teghen de aenloop vande Geldersche lagh, ende by hem vele Cabbeljausche Ballingen van Dordrecht hield, wierden aangebrocht, dat **Arien Jansz.** Schout tot Dordrecht eenighe schandelijcke woorden tot sijnen nadeel gesproken hadde, waer op hy hem ontboodt, dat hy sijn stede wel bewaren soude, alsoo hy van meninghe was hem by schoonen daghe te komen besoecken, ende hem te doen reden geven van 't gene hy hem naer gegeven hadde. Hy laet toemaecten twee langhe Maes-schepen met Rijs geladen, daer onder in lagen 150. Engelsche onder Capiteyn Sir Thomas Aurits, met noch eenighe andere knechten, met eenighe Heeren ende vele Ballinghe vande Cabbeljausche parthye, die uyt de Stadt Dordrecht geweken waren, gingen 's avondts den 5 April 1481. schepe, ende quamen 's morghens ten seven uren voor het groot Hooft tot Dordrecht. De Schipper van den **Schout** (die doen op 't Hooft was) gebræght zijnde, wat hy in hadde. Antwoorde, Rijs, ende alderley goedt, dat ick haest sal lossen. De Schout in de Stadt gegaen zijnde, werde de lose gegeven, die was: Vierjarigh rijs, Rijst op in Godts naem. Ende daer mede de verborgen oprijsende, liepen gewapent in de Stad, hebbende elck eenen witten neusdoeck om de armen, ende quamen voor het Stadt-huys, dat doen op de Tol-brugh stond, eer sy wederstant vonden. De Overste van de Stadt brachten de Burgers in de Wapenen, ende trocken haer Vyanden tegen, om die uyt de Stadt te slaen. De Borgemeester Gillis Adriaensz. hadde uyt haestigheydt in plaets van een Helmet, een koperen Pot op sijn Hoofd geset, ende komende geloopen tegen Heer Jan van Egmond, seyde hem: Manck Jan wat maectt ghy in mijne Stadt? Dan werde daer op metten Onderschout, verslagen, hetwelck de moet dede verliesen, soo dat elck vluchte, ende Heer Jan van Egmont Meester van de Stadt bleef, waer op dit Jaer-schrift gemaectt is: EgMont CLarus VI & IVbiLLIs, CoepIt dordreCht seXta AprILIs.

Nota, 't Is vreemd dat men den Borgemeester hier eenen koperen Pot op sijn hoofd geset heeft: Want behalven dat soo eenen misslaghe gheen plaets en vindt by soo een wijs ende verstandigh man, als buyten twijffel desen Borgemeester was, soo is eenen koperen Pot oock bequaem op 't hoofd te setten, ende daer mede te strijden.

(<http://books.google.nl/books?id=f11bAAAAQAAJ&pg=PP9&dq=oud+en+nieuw+dordrecht&lr=&cd=9#v=onepage&q&f=false>)

26. V. van der Plaats: Beknopte historie van 't vaderland, tot 1767, deel 1, 1776, blz 161:

Onder de geenen, die toen om 't yveren voor de voorregten hunner Steden en des Vaderlands, en om het sterk trekken van hunne eigene party, eenigermaate als Martelaars van Staat te rekenen waren, behooren vooral **Adriaan Westfaling**, en **Dirk van Beaumont**, Schout en Burgemeester te Dordrecht, die in 't begin van Oogstmaand des jaars 1481 in 's Haage onthalt wierden; meest om dat ze van de Hoeksche party waren, die nu het onderspit delfde, en welker voornaamsten ten Lande waren uitgeweeken, terwyl de anderen zich niet verroeren durfden.

(http://books.google.nl/books?id=uWNbAAAAQAAJ&pg=PA161&lpg=PA161&dq=adriaan+westfaling&source=bl&ots=CMoZZVWkVs&sig=GLoSUeuzRZ_aiGZqSLdxaRGxXiQ&hl=nl&ei=q1m3S9CyEpSBON2yqVM&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=1&ved=0CAgQ6AEwAA#v=onepage&q=adriaan%20westfaling&f=false)

27. J.B. Rietstap: Handboek der wapenkunde, 1857, blz 135:

De BARENSTEEL, ook *tournooi-kraag* geheeten, (OudHoll. *palesteel*, Fr. *lambel*, Eng. *label*, Hd. *Turnierkrage*) is eene figuur, die meestal gebezigd wordt om een wapen te *breken* (*briser*) en dan uitsluitend ten deel valt aan den oudsten zoon van hem, die regt heeft tot het volle wapen; doch somtijds komt de barensteel ook als zelfstandige wapenfiguur voor. Hij wordt afgebeeld als een aanmerkelijk *verkorte dwarsstreep* (Fr. *fit*), waaraan in den regel drie (dikwijls meer, zelden minder) driehoekige *hangers* (Fr. bevestigd zijn. Dit getal van drie is het natuurlijke getal en wordt niet uitgedrukt; men doet zulks alleen als er meer of minder hangers zijn. Tot bevordering van de sierlijkheid is de barensteel aan vaste afmetingen gebonden; hij is drie deelen lang en drie-vierden van een deel hoog; van die hoogte wordt een-vierde voor den dwarsstreep gerekend en het overige voor de hangers. Zoo hij zich, gelijk bijna steeds het geval is, in het schildhoofd bevindt, is hij de lengte van één deel van den bovenschildrand verwijderd. (Zie op Pl. I het eerste vakje van fig. 33.)

OVERSTOLZ — *Westphalen*. In rood drie gouden barenstelen boven elkander, de eerste van vijf, de tweede van vier, de derde van drie hangers.

(<http://books.google.nl/books?pg=PA136&dq=wapenboek+van+vele&lr=&cd=2&id=Sk0VAAAAQAAJ#v=onepage&q=wapenboek%20van%20vele&f=false>)

28. P.J. de Vries: de bronnen van Brandt, in Steevast 2002, , blz 51/52:

Brandt noemt verder nog als bronnen de vooraanstaande Enkhuizeners, Fredrik Noorman, Jacob Guldenarm en **Adriaan van Westphalen** (1626-1695). De laatste, telg uit een erudiete familie en tijdgenoot van Brandt, moet zelfs hebben beschikt over geschriften uit de abdij van Egmond, waarop we hierna terugkomen.

(<http://www.oudenkhuizen.nl/archief/fragment.php?id=1482>)

29. J. Wagenaar: Vaderlandsche historie, verkort, deel 2, 1794, blz 145:

De kabbeljaauwschen, stout op de gunst van Maximilliaan, door het toestaan van eene zwaare bede verworven, lieten zich in 't jaar 1481 niet weinig gelden. Onder bevel van Jan van Egmond, verrasten zij Dordrecht, den 5 April. Sommige Hoekschen werden doodgeslagen, en veele anderen gevangen naar den Haage gevoerd. Onder dezen waren de Schout **Adriaan Westfaling** en de Burgemeester **Dirk van Beaumont**, die, op vonnis van 't Hof, onthald werden, doch op grond van zulke beschuldigingen, die niet buiten verantwoordinge, in lateren tijd, geoordeeld werden.

(http://books.google.nl/books?id=E25KAAAAYAAJ&pg=PA145&lpg=PA145&dq=adriaan+westfaling&source=bl&ots=bkKfvRjYOH&sig=zZS9As4EGdZJRJZh3XrI3ugs8gc&hl=nl&ei=MF63S5jGMOSUOMmzrVM&sa=X&oi=book_result&ct=result&resnum=2&ved=0CAoQ6AEwAQ#v=onepage&q=adriaan%20westfaling&f=false)

J. Wagenaar: Vaderlandse Historie, deel 4, 1750, blz 22, 195 ev:

blz 22, over de grootvader van Eva Banjaert: Csei Banjaert, Slotvoogd of Kastelein van Medemblik:

Tusschen den President Gozewyn de Wilde, en **Banjaart Scei**, Slotvoogd te Medemblik, was een onverzoenlyke haat ontstaan: also de President der Kabbeljaauwsche, **Banjaart** der Hoeksche zyde toegedaan was. Zo ver ging de wrok, dat de President **Banjaart** openlyk van manslag of moord beschuldigde: waar tegen **Banjaart** den Prefident de onnatuurlyke zonde van *Sodomie* te last lei. Op den twintigsten, deedt Filips den afgezetten President, en deszelfs beschuldiger, den Slotvoogd van Medemblik, vatten , en in den Haage op 't Hof eenigen tyd bewaaren. De gevangenen werden beide naar Heusden gebracht, alwaar zy wel anderhalf jaar zaten. Eindelyk voerde men den President naar 't Slot te Loevestein. Hier werdt hy, zonder nog schuld bekend te hebben, ter dood veroordeeld. Om den elendigen Heere egter tot bekentenis te brengen, werdt er een vuur ontsteken, in het Voorhof van 't Slot, en een rood kleed, daar nevens, op de aarde gespreid. Men beloofde hem 't zwaard, zo hy belydenis wilde doen; doch dreigde hem

te verbranden, indien hy by de ontkenning volharden bleef: waar op hy, uit overtuiging van schuld, of uit vrees voor zwaarer straf, de misdaad beleedt, met welke men hem betigt hadt, en op staande voet onthalsd werdt. De Slotvoogd, die geoordeeld werdt slegts een manslag te hebben begaan, werdt eersl op vrye voeten gesteld, doch kort daar na, by Vonnis van den zesden van Wintermaand des jaars 1449, ten lande uit gebannen, en van alle zyne waardigheden vervallen verklaard.

blz 195ev:

Dordrecht, alwaar de Hoekschen thans meester waren, werdt, op den vyfden van Grasmaand, door de Kabbeljaauwschen, onder bevel van Heere Jan van Egmond, verrast. Hy hadt eenig gewapend volk verstecken in het Schip van Jan Matthyszoon en nog een ander: welken, boven met Rys gelaaden, by klaren dag, de oude Haven invoeren (*f*). 't Volk, spoedig ontscheept zynde, overviel de Hoekschen onverhoeds. De Burgemeester *Gillis Adriaanszoon*, die een koperen pot, in plaats van eenen stormhoed, op 't hoofd gezet hadt, en de Onder-Schout werden vegtenderhand doodgeslaagen. Veele anderen, en onder deezzen, de Schout **Westfaling** en de Burgemeester *Dirk van Beaumont*, werden gevangen naar den Haage gevoerd (*g*). De verdreeven Dordsche Kabbeljaauwschen, zo wel als de Leidsche Hoekschen, vonnis ten Hove in hun voordeel bekomen hebbende (*h*), kwamen wederom binnen, en maakten zig meester van 't bewind der Stede. Gouda, Schoonhoven en Oudewater vielen ook wederom in de magt der Kabbeljaauwschen. Tot het inneemen van Oudewater, hadt *Gerrit van Uitenbroek*, Schout der Stede, veel toegebracht. Hy werdt'er, sedert, met ballingfchap en verbeurdverklaring zynere goederen over gestraft (*i*). De Hofpoort in den Haage zat vol van Hoeksche gevangenen uit verscheiden Steden.

De Hertog Maximiliaan hadt zig, reeds in de Vasten, naar Breda begeven, om op eenige bewegingen in Gelderland een waakend oog te houden. Doch hier het bemagtigen van Dordrecht verstaan hebbende, begaf hy zig, omtrent den agtsten van Grasmaand, naar Rotterdam. De Dordsche Gemagtigden vertoonden hem hier „ dat de Stad, laatslelyk, alleenlyk ingenomen was, om 's Hertogen vonnis ter uitvoeringe te stellen, dat men dezelve verder ten zynen dienste bewaaren wilde, en dat men hem slegts zyne toestemming tot de gemaakte verandering verzogt. Voorts booden zy den Hertoge de sleutels der Stad aan, en stelden hem hunne gevangenen in handen. De Hertog, geheel op de Kabbeljaauwsche zyde, stondt hun 't verzogtte toe. Omtrent drie weken later, kwam hy te Dordrecht, *vernieuwende* aldaar, dus luidt de oude aantekening, *uit synre Princeliker mogentheit, hy Provisie en sonder Prejudicie van de Privilegien en Rechten der Stad, dat Gerecht en die Wet* (*k*). Van Rotterdam, trok hy naar Gouda en Schoonhoven, alwaar hy, insgelyks, de verandering, door de Kabbeljaauwschen gemaakt, bekragtigde. Leiden, welk nog belegerd gehouden werdt, lei eerlang het hoofd in den schoot. De Overste Broekhuizen, bedugt voor de magt van Maximiliaan, ruimde de Stad met zyn volk. De Hertog vertrok, op den zeventienden van Grasmaand, te schepe, van Gouda naar Leiden. Te Leiderdorp aan land gestapt, werdt hy ontmoet, door de voornaamste Leidsche Burgers, in rouwgewaad, die hem de sleutels der Stad aanboden, en op de knieën om genade smeekten. Zy verwierven dezelve, op, agttien mannen na, met welken de Hertog zynen wil wilde doen. Ook werden er, kort daaraan, zes te Leiden geregt: en onder deezzen, *Dirk Potter van der Loo*, die Hopman geweest was, onder de Gelderschen (*l*). Maximiliaan begaf zig van hier naar den Haage, om het vonnis der Hoeksche gevangenen uit verscheiden Steden te doen opmaken. De goederen van Jan, Burggraaf van Montfoort, van Reyer van Broekhuizen, en van verscheiden andere geweekenen werden verbeurd verklaard, en zy voor altoos gebannen. De Heerlykheid van Purmerende, by koop aan den Huize van Montfoort gekomen zynde, was ook onder deeze verbeurd verklaarde goederen. Maximiliaan schonk dezelve, ten deezzen tyde, aan zynen Neeve, *Balthazar, Heere van Volkestein*, dieze, in 't jaar 1484 aan Jan, Heere van Egmond, verkogt. Den meesten Hoekschen gevangenen werdt, sedert, op voorbede der Hertoginne Weduwe, Margareet van Jork, het leeven geschonken: doch zy werden ten Lande uit gebannen (*m*).

Adriaan Janszoon Westfaling, Schout, en **Dirk van Beaumont**, Burgemeester van Dordrecht, waren de eenigsten, die, in den aanvang van Oogftmaand, in den Haage, onthalsd werden. Uit het Vonnis van **Beaumont**, welk nog voorhanden is (*n*), kan men afneemen, wat hun te last gelegd werdt. **Beaumont** hadt, volgens dit Vonnis, beleeden: 1. Dat hy, in Louwmaand des jaars 1478, Burgemeester zynde, de Gemagtigden van onzen genadigen Heere en Vrouwe van Oostenryk, die toen waren Adolf van Ravestein, Lodewyk van Gruithuizen en *Meeftter Jan Karondolet* (*o*), gedrongen hadt, buitens tyds, de Regeering van Dordrecht te veranderen. 2. Dat hy, in Sprokkelmaand daaraan volgende, mede bewilligd hadt in een besluit, om Gemagtigden naar den Haage te zenden, en aldaar te bewerken, dat het Hof geene *Mandementen* meer naar Dordrecht zondt, om de uitgeweekenen wederom te doen inneemen; maar dat men de Stad, met haare zaaken, liete begaan: en dat hy, ten zelfden einde, ook hadt gestemd, in het afvaardigen van den Burgemeester Gillis Adriaanszoon aan den Stadhouder Lalain, wien men belet hadt, met de uitgeweekenen, wederom naar de Stad te komen. 3. Dat hy, buiten kennis van den Hertoge, een Verbond tusschen eenige Hollandsche en andere Steden bewerkte: en met de oproerige Geldersche Steden, vriendelyke briefwisseling helpen houden hadt. 4. Dat hy, Schepen zynde, twee mannen hadt helpen veroordeelen, en een vry spreken: welke beide vonnissen het Hof hielt onregtvaardig te zyn. 5. Dat hy, nevens anderen, den Stadhouder hulp hadt geweigerd, om de Stad Leiden, door Broekhuizen ingenomen, wederom te bemagtigen: ja dat hy, daarentegen, insgelyks nevens anderen, den Leidenaaren verlof gegeven hadt, om Lyftogt te Dordrecht te komen koopen: daar zulks, door 't Hof, verboden was. 6. Dat hy, eindelyk, hadt geoordeeld, dat men de vreemde Knegten des Hertogs, met welken men Leiden bedwingen wilde, met geweld, ten Lande uit moest zoeken te jaagen, *onder dexel van Privilegien*: ten welken einde, hy

mede gestemd hadt, tot het beschryven eener algemeene Dagvaart der Hollandsche Steden, te Dordrecht. Om alle welke misdaden, gelyk menze noemde, **Beaumont**, door Stadhouder en Raaden, geoordeeld werdt, de dood verdiend te hebben.

Onpartydigen zien ondertusschen , dat de meeste punten, die zo hoog genomen werden, bestonden, in het verdedigen en behertigen der oude gewoonten en voorregten, grootendeels onlangs, door 't Groot-Privilegie van Vrouwe Maria, bevestigd. Hier toe behoorde, gewisselyk, het weeren van *Mandementen* van 't Hof, die met der Steden Voorregten streeden, het houden van Dagvaarten en het sluiten van Verbonden, zonder den Hertog te kennen: hoewel sommigen, naderhand, geoordeeld hebben, dat de vryheid, om Dagvaarten te houden, bepaald was, by eene Handvest van Hertoge Jan van Beieren (p), vorderende, datze *niet tegen den Graave* of deszelfs *Heerlykheid* moesten *draagen*; gelyk de Dagvaart, die **Beaumont** dreef, scheen te zullen doen (q). Het vonnissen tegen Regt, indien hiervan al duidelyk blyk ware, behoorde eenen Regter, die anders gewoon was naar zyn geweeten te oordeelen, nimmer tot eene misdaad gerekend te worden. Ook moest het ondersteunen der Leidenaaren, in zulke verwarde tyden, in welken nu de eene dan de andere party boven dreef, zo zwaar niet gewoogen worden. De vriendelyke briefwisseling met de Gelderschen kon misdaadig zyn; doch men weet niet regt, waarin ze bestaan, of hoe veel schuld er **Beaumont** toe gehad hebbe. Wy besluiten dan, dat er weinig of geene reden is, om hem en den Schout **Westfaling** anders dan als Martelaars van Staat aan te merken. De Hertog en het Hof hadden nu beslooten, de Kabbeljaauwschen, die zwaare Beden inwilligden, alleen in 't bewind te stellen: waarom de Hoekschen in 't onderspit gebragt, gebannen, of van 't leeven beroofd moesten worden. De toeleg gelukte. De voornaamste Hoekschen raakten het Land uit: de anderen durfden zig reppen noch roeren. De Hertog deedt alomme een bevel afkondigen, waarby de twistende gemeente tot eendragt en rust vermaand werdt. (<http://books.google.nl/books?pg=PA196&lpg=PA22&dq=scei+banjaart&id=Shc4AAAAMAAJ&ots=CoUrtAiqMs#v=onepage&q=weftfaling&f=false>)

--

30. S.B.J. Zilverberg: Brandt zijn Historie van Enkhuizen: West-Frieslands Oud en Nieuw, 1968, blz 62: Brandt, die bekend is als een conscientieus bronnenonderzoeker, schrijft ook nog, dat hij met vrucht heeft gebruik gemaakt van de familiepapieren van belangrijke Enkhuizer regeringsgeslachten als die van J. S. Blauhulck en van M. P. Proost, terwijl hij ook van de uit de haringstad afkomstige rechtsgeleerde en groot liefhebber van de historie **A. F. Westphalen** vrij wat interessante 'Enkhuiser Aanteekeningen' ter beschikking had gekregen. Van de eigenlijke archivalia van de stad heeft Brandt slechts in zeer geringe mate gebruik kunnen maken, hetgeen ons overigens niet behoefte te verwonderen, in geen enkele stad in de Republiek voelde de magistraat er veel voor, dat de ambtelijke stukken onder de ogen van buitenstaanders kwamen.

(<http://www.oudenkhuizen.nl/archief/fragment.php?id=124>)

(Van de regelmatig genoemde boeken zoals Winsemius; Timareten; Scheltema: *Staatkundig Nederland*; Witsen: *Scheepsbouw*; werd ik niet veel wijzer, al komt de naam Westphalen in varianten wel in sommige van deze werken voor, doch zijn ze moeilijk te duiden.)

--

Boeken abc (op titel)

- Batavia Illustrata ofte Hollandse Chronyck, HSV. Leeuwen, 1685, (18).
 Batavische Arcadia, J. v. Heemskerk, druk 6, 1708, (12).
 Beknopte gesch. der Letteren en Wetensch, NG. van Kampen, deel 3, 1826, (14)
 Beknopte historie van 't vaderland, tot 1767, V. vd Plaats, deel 1, 1776, (26).
 Beschryvinge v Dordrecht, M. Balen, 1677, (3).
 t'Begin van Hollant in Dordrecht, J. v Beverwijk, 1640, (4).
 Bijdragen vd.gesch. Bisdome Haarlem, XVIII, 1893, Het Witte Hof, CW. Bruinvis, (8).
 Biogr. Woordenb. Der Ned, AJ. vd Aa, deel 2, 1854, (1).
 Biogr. Woordenb. der Ned, AJ. vd Aa, deel 20, 1877, (2).
 Enkhuizen. Aantekeningen uit het verleden, D. Brouwer, 1946, (7).
 Geschiedenis van Dordrecht, W. Frijhoff-J.v.Herwaarden, 1996, (9).
 Handboek der wapenkunde, JB. Rietstap, 1857, (27).
 Historie van Enkhuizen, Gerard Brandt, 1666, (6).
 Huizen in Nederland, ver. Hendrick de Keyser, deel 1, 1993, (19).
 Kroniek Willem Procurator, M. Gumbert-Hepp en J.P. Gumbert, 2001, (11).
 Navorscher, Algemeen register op, P.Leendertz-J.Anspach, vol. 13, 1863, (17).
 Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, PC. Molhuysen, deel 1, 1911, (21).
 Nieuw Ned. Biogr. Woordenb, PC. Molhuysen, deel 3, 1914, (22).
 Nieuw Ned Biogr. Woordenb, PC. Molhuysen, deel 4, 1918, (23).
 d'Oude Chronycke, W. van Gouthoeven, 1636, (10).
 Oud ende Nieuw Dordrecht, J. v Oudenhove, 1666, (25).
 Pelgrimstochten naar het beloofde land door de eeuwen heen, (24).
 Proeve van taal en letterkunde, B. Huydecoper, 1794, (13).
 Sint Gommer en Sint Pancras, WH. de Boer, 1988, (5).
 Steevast 2002, PJ. de Vries: de bronnen van Brandt, (28)
 Vaderlandsch Woordenboek over Enkhuizen, J. Kok, deel 13, 1785, (15).
 Vaderlandsch Woordenboek, J. Kok, deel 31, 1794, (16).
 Vaderlandsche historie, J. Wagenaar, deel 2 en 4, (29).
 Van Koopmanstraat tot Nieuwmarktspijp, S. Messchaert-Heering, 2001, (20).
 West-Frieslands Oud en Nieuw, SBJ. Zilverberg: Brandt zijn 'Historie', 1968, (30).

--

Leenakten Willem III tgv. Westvalinc, scribent?, 1325:
Perkament Register van de Charter- of Leenkamer van Holland. E.L.24.pag.45.
Den 25. April 1327.

Wi Willem Grave van Henegouwe, van Holland, enz. Maken cond allen luiden dat wi om bede ende versoeke van Janne Westvaling verliet hebben, ende verliet Jonghe Janne Westvaling sijnen zone, ende hem ghesamender hand ten rechten Liene van ons te houden alle die uite lande ende alle die vervallen dike, die gheleghen sien in Ghisebrechts Bots ambacht, also grote ende also cleijne als hise meten rechte van ons helft, ende sine brieve houden, die hi dair of hevet, in manieren dat Jonge Jan Westvaling, die ...ijware van alle desen ghoede voirsereven hebben zel, also langhe als hi levet, ende na siere doet, zo zalt comen op sinen outsten wittachtigehen zone, storve hi oec sonder zone, ende Jan sijn Vader levende, zo soud comen op sinen Vader, ende die soud van ons houden, alle voirserevenes. In oirconde etc. Ghegheven tote Zente Gheerdenberghe des zaterdaghes na beloken Paeschen, in't jaer ons Heren M.CCC.zeven ende twintich.

Pet Dominum Comitemet Wilhelmina Camerlinc

Den 25. April 1327.

Wi Willem Grave etc. maken cond allen luiden, dat Jonghe Jan Westvaling met onser hand ghemaect hevet Bearicen Heijnrix dochter van Heeswijc sinen wive, toit hare lijftochte alle die uijt lande, ende alle die vervalle dike die gheleghen sien in Ghisebrechts des Bots ambachten also groot ende also cleijne als hijse van ons houdte Liene. In wilker lijftochte voirseijt wi gheloven Joncfrouwen Beatricen voirsz. te houden, als wi sculdich sien te doene na zevende custume van onsen lande. In oirconde etc. Ghegheven te Zente Gheerdenberghe op rente Marchus dach, in't jaer ons Heren M.CCC.zeven ende twintich.

(Was getekend; Willem de Goede, graaf van Henegouwen als Willem I, van Holland en Zeeland als Willem III, de schoonvader van Europa, *1287, +7-6-1337Valenciennes.)

Perkament register liber iii, Aelbrecht. Pag.161.versa.

Den 18 januarij 1379-& 1380.

Joest, Jan Westvaling zoan quam voer minen Heer ende scout hem quijt zulc goad als hier na gheschreven staet, ende hi van minen Heer helt ten rechten Leen;
Als die helfte van alle uitlanden, ende van alle dien vervallen dijc, ende alle den vervallen weghe die liggen in Heer Ghizebrecht Bots ambacht, tot Jan Venedanz. behoefs. Welk goed mijn Heer verlijet heft Jan Venedan voirsz. te houden ten rechten Leen, ghelikerwijze dat Jan Westvaling te voren helt.
Hier over waren als manne die Heer van Brederode, Heer Philips van Pollanen, ende Willem van Naeldwijn.
Ghedaen in den Haghe dez Woensdaghes na Ponciaen, anno LXXIX. Na den loop van den Hove

Den 25. April 1327. Westvaling.
Dott. Westvaling
original aamangij.
Perkament Register van de Charter- of Leenkamer van Holland. E.L.24.pag.45.
Wi Willem Grave van Henegouwe, van Holland, enz. maken cond allen luiden dat wi om bede ende versoeke van Janne Westvaling verliet hebben, ende verliet Jonghe Janne Westvaling sijnen zone, ende hem ghesamender hand ten rechten Liene van ons te houden alle die uite lande ende alle die vervallen dike, die gheleghen sien in Ghisebrechts Bots ambacht, also grote ende also cleijne als hise meten rechte van ons helft, ende sine brieve houden, die hi dair of hevet, in manieren dat Jonge Jan Westvaling, die ...ijware van alle desen ghoede voirsereven hebben zel, also langhe als hi levet, ende na siere doet, zo zalt comen op sinen outsten wittachtigehen zone, storve hi oec sonder zone, ende Jan sijn Vader levende, zo soud comen op sinen Vader, ende die soud van ons houden, alle voirserevenes. In oirconde etc. Ghegheven tote Zente Gheerdenberghe des zaterdaghes na beloken Paeschen, in't jaer ons Heren M.CCC.zeven ende twintich.
Pet Dominum Comitemet Wilhelmina Camerlinc

Den 18. Januarij 1379. & 1380. Westvaling.
Joest, Jan Westvaling zoan quam voer minen Heer ende scout hem quijt zulc goad als hier na gheschreven staet, ende hi van minen Heer helt ten rechten Leen;
Als die helfte van alle uitlanden, ende van alle dien vervallen dijc, ende alle den vervallen weghe die liggen in Heer Ghizebrecht Bots ambacht, tot Jan Venedanz. behoefs. Welk goed mijn Heer verlijet heft Jan Venedan voirsz. te houden ten rechten Leen, ghelikerwijze dat Jan Westvaling te voren helt.
Hier over waren als manne die Heer van Brederode, Heer Philips van Pollanen, ende Willem van Naeldwijn.
Ghedaen in den Haghe dez Woensdaghes na Ponciaen, anno LXXIX. Na den loop van den Hove

115.
Wi Willem Grave etc. maken cond allen luiden, dat Jonghe Jan Westvaling met onser hand ghemaect hevet Bearicen Heijnrix dochter van Heeswijc sinen wive, toit hare lijftochte alle die uijt lande, ende alle die vervalle dike die gheleghen sien in Ghisebrechts des Bots ambachten also groot ende also cleijne als hijse van ons houdte Liene. In wilker lijftochte voirseijt wi gheloven Joncfrouwen Beatricen voirsz. te houden, als wi sculdich sien te doene na zevende custume van onsen lande. In oirconde etc. Ghegheven te Zente Gheerdenberghe op rente Marchus dach, in't jaer ons Heren M.CCC.zeven ende twintich.

De briefwisseling van Anthonie Heinsius 1702-1720

Bewerkt door A.J. Veenendaal jr.; met medewerking van C. Hogenkamp en M.T.A. Schouten:

WESTPHALEN, CATHARINA MARIA. @ VI; VII; IX,

Zuster van de volgende.

WESTPHALEN, FREDERIK ARNULPH. @ V-VII; IX; XII,

Afkomstig uit Holland; 1708 extraordinaris auditeur van de Rekenkamer van Brabant; eedsaflegging als zodanig 1710; getrouwd met Catharine de Cotereau, weduwe van Adrien-Charles de Glymes, heer van Saint-Martin, kolonel in dienst van Philippe V. *Annuaire de la Noblesse de Belgique*, 1879, 225; *La Flandre Illustre*, 121

(<http://www.inghist.nl/Onderzoek/Projecten/BrievenAnthonieHeinsius1702-1720/Index/w>)

Bieven:

(<http://www.inghist.nl/retroboeken/heinsius/#5:8>)

V. blz 543:

Br.nr, 1048, 20-9-1706. (aan Daniel Heinsius, raadpensionaris etc.), van **Westphalen**, (Frederik Arnulph Westphalen, afkomstig uit Holland, krijgt in 1708 de post van extra-ordinaris auditeur van de Rekenkamer van Brabant en legt in 1710 als zodanig de eed af. *La Flandre Illustre*, 121.)

Brussel, den 20 sept. 1706.

Weledele Heer, Alhier tot Brussel sijnde met mijn suster gekoomen, soo heb ick vernoomen en bevonden dat aldaer goede occasie is om mijn te avanceren en dat verscheyde honorabele employen van uytlanders mogen werden bekleet. Nuw soude mijn ootmoedigh versoeck sijn dat Uw Weled. van die goetheyt geliefde te sijn van mijn persoon te recommanderen aen de Weled. Heer tresorier Hop, sijnde tegenwoordig in 's-Gravenhage te begroeten op den dach als deselfde met het iacht naer Hollant vertrock. En dewijl Uw Weled. wel bekend is dat wij veel tot den oorloch en tot de welstant van ons vaderlant hebben gecontribueert, soos oude mijn ootmoedigh versoeck sijn dat ick door gunst en voorspraek van Sijn Weled. alhier soodanig mochte werde geavanceert dat ick mijnselve met fatsoen kan maintineren en in staet sijn om mijn lieve vaderlant altoos dienst te kennen doen. Biddende dan dat Sijn Weled. ernstelick mijn persoon aen de heer Hop gelieft te recommanderen en dese occasie niet mach voorbijgaen en ick tot Brussel sal blijven tot de wererkompst van Sijn Weled. de heer tresorier Hop en het avancement sal in mijn persoon gemackelick kunnen geschieden sonder eenige krencking van rechten off privilegiën de Brabanders en sonder eenigh ialousie aen deselfde te geven alsoo wij alhier tot Brussel bij veele wel bekend sijn voor een eereelicke en fatsoenelicke familie, houdende mijnselve in Sijn Weled. goede gracie ende gengentheyt gerecommandeert en sal altoo blijve...

Frederik Westphalen.

VI. blz 376:

Br.nr. 735, 27-6-1707. van Westphalen,

Ondanks alle brieven van voorschrijven van voorname Hollandse heren, heeft Westphalen nog altijd geen ambt in Brabant kunnen verkrijgen. Hij beklagt zich hierover bij Heinsius en verklaart dat hij het idee heeft dat Van den Bergh hem aan het lijntje houdt. Uit Brussel.

Blz 405:

Br.nr. 809, 13-7-1707. Van Witsen.

Weledele Gestrenge Heere, Onophoudelijk vergt mij jufferouw Westphalen dat ik haer aen U Weled. een brief van adres soude medegeven teneinde zij gunstige audiëntie bij U Weledele mogt bekomen. Dese bede op seer langh aenhouden komt dan in dese letteren, hiernevens biddende vergiffenis dat dese vrijheyt hebbe derve nemen, die door veel lamentering niet of konde wijsen. Ik beklag dese familie. Sij sijn door 's lants lasten bedurven want al haer middelen sijn landen en hebben contanten tot betalinge der veele lasten moeten opnemen. En is de Hr. van Wassenaer tot Leyden en ik al vrij met haer geintresseert. Als ik hoor dat U Weled.Gest. welvaerent is verblijde ik mij en segge te sijn ...

N. Witsen, Amsterdam.

Blz 562:

Br.nr. 1125, 28-9-1707. van Catharina Maria Westphalen,

Catharina Westphalen vraagt opnieuw de steun van Heinsius bij het verkrijgen van de post in de rekenkamer te brussel voor haar broer. Zij verzoekt hem Renswoude opnieuw te bewerken, voordat die naar Brussel zal terugkeren. Uit Den Haag.

VII. blz 272:

Br.nr. 569, 15-5-1708. van Catharina M. Westphalen,

Catharina Westphalen vraagt voor haar broer de steun van Heinsius bij het verkrijgen van de vacante plaats in de Rekenkamer van Vlaanderen, die hem is toegezegd door Van den Bergh en Renswoude. Alleen Cadogan houdt zijn benoeming op, omdat die een eigen kandidaat heeft, een zekere Servaty, van geringe komaf en vroeger kantoorklerk van de graaf van Bergeyck. Uit Alkmaar.

Blz 290:

Br.nr. 612, 31-5-1708. van Catharina M. Westphalen,

Frederik Westphalen heeft de auditeursplaats in de Rekenkamer van Vlaanderen gekregen, maar samen met een zekere Papajans¹, een Brabander, zodat hij niet meer dan 1200 gulden 's jaers zal trekken. Nu heeft Cadogan het echter zo geregeld dat zij samen 2000 gulden moeten betalen om hun emplooi te verkrijgen en Catharina Westphalen vraagt nu of haar broer daarvan verschoond mag blijven, zoals hem eerder is toegezegd. De heer van Zevenhuizen heeft ook niets betaald toen hij zijn plaats kreeg. Uit Brussel.

(1. Jean-Baptiste Papejans werd op 6 juni 1708 benoemd tot auditeur aupernumeraire in de Rekenkamer van Vlaanderen, en Frederik Westphalen werd op dezelfde dag benoemd tot auditeur extraordinaris.)

IX. blz 299:

Br.nr. 628, 25-9-1709. van Westphalen,

Westphalen heeft gehoord dat Gecommitteerde Raden van het Noorderkwartier hem weer naar het gerecht van Hoorn willen verwijzen in de zaak van de in beslag genomen landpachten in Schagen van zijn zuster en hemzelf. Hij vraagt Heinsius ervoor te zorgen dat hem nu eindelijk recht zal worden gedaan zonder het tot een nieuw proces te laten komen. Uit Den Haag.

Blz 308:

Br.nr. 653, 28-9-1709. van Westphalen,

Westphalen beklagt zich dat hij nog geen stuiver uit zijn nieuwe emplooi heeft getrokken. Hij vraagt Heinsius nu er bij Van den Burgh op aan te dringen dat hij betaald wordt. Uit Den Haag.

XI. blz 594:

Br.nr. 1061, 23-2-1711. van Catharina M. Westphalen,

Catharina Westphalen beklagt zich over het feit dat haar broer nog altijd slechts een halve plaats als rekenmeester van de Rekenkamer van Brabant heeft, terwijl de bezitter van de andere helft al geruime tijd geleden overleden is. Zij hoopt dat de Staten-Generaal tijdens de aanwezigheid van de heren Van den Bergh en Renswoude deze zaak zullen afdoen. Uit 's Gravenhage.

Blz 734:

Br.nr. 1287, 13-4-1711. van F. Westphalen,

Westphalen beklagt zich over het onrecht dat hem en zijn zuster in Noord-Holland wordt aangedaan. Hij had gehoopt dat men zijn rekest om het volledige tracement van auditeur van de rekenkamer te verkrijgen, had afgedaan tijdens het verblijf van Van den Bergh en Renswoude in Den Haag, maar dat is niet gebeurd. Uit Brussel.

XII. blz 211:

Br.nr. 350, 13-7-1711. van F. Westphalen,

Westphalen meldt dat hij in het huwelijk is getreden met Catharina de Cottereau, dochter van Guillaume de Cottereau, markies van Assche, en weduwe van wijlen de graaf van Glymes¹. Uit Brusse.

(1. Westphalen trouwde met Catharina de Cotereau, weduwe vna Adrien-Charles de Glymes, heer van Saint-Martin, die kolonel in dienst van Philippe V was geweest. Haar vader was Guillaume de Cotereau, eerste markies van Assche. *Annuaire de la noblesse de Belgique*, 1879, 225, waar de huwelijksdatum van 14 juli 1710 wordt gegeven!)

--

Alkmaarse Courant, 8-1-1994, rubriek *Nooitgedacht*:

Zaanse fabrikant bouwde Wilgenborg als zomerhuis

BERGEN – Meindert Klaaszoon Honig liet in 1936/1937 in Bergen ‘Wilgenborg’ bouwen als zomerhuis. Sinds begin jaren zestig bewoont de 93-jarige oud-directeur van het van oorsprong Zaanse bedrijf Honig (zetmeel- en levensmiddelenfabricage) deze villa aan de Voert permanent.

Zaankanter Meindert, wiens overgrootvader Klaas Corneliszoon Honig met de aankoop in 1867 van een houten stijfshuis in Koog aan de Zaan de basis legde voor het Honigconcern, kocht in 1933 in Bergen – in die tijd een geliefd vakantieoord voor veel Zaanse vermogende families de boerderij **Westphalen** aan de Voert met veertien hectare land. Het gezin Honig gebruikte maar een deel van de stolp als zomerverblijf. De villa werd gezet op een punt van het weiland, naar een ontwerp van architect Verschuyf uit 't Gooi.

Buiten zijn eigen vakantie reisde Meindert Klaaszoon Honig in de zomermaanden dagelijks op en neer. Gaandeweg de Tweede Wereldoorlog bleek het voor de fabrikant, waarvoor hij zich uitgaf, niet langer mogelijk Wilgenborg te bereiken en keerde het gezin terug naar de Zaanstreek. Alexander Honig (1929) uit Nederhorst de Bergh, een van de vijf kinderen, herinnert zich nog goed hoe hij heerlijk kon spelen in de tuin van Wilgenborg. “Ik heb nog een poosje in Bergen op school gezeten. Daar moesten we met schrijven blokschrift leren, in Koog aan de Zaan was dat schuinschrift.”

Met de emigratie in 1949 naar Zuid-Afrika liet de familie Honig Wilgenborg ver achter zich. Over de beweegredenen om Nederland te verlaten vertelt zoon Alexander: “De Koude Oorlog was op zijn hevigst. Een Russische invasie dreigde reëel te worden. Het bedrijf heeft toen in Zuid-Afrika een dochter van een Engelse onderneming gekocht.” Dat was John Moir. De gelijknamige desserts worden thans geproduceerd in fabriek De Bij van Honig in Koog aan de Zaan. Meindert Klaaszoon Honig en zijn echtgenote Paula

Albertine Maria Hillen (1897-1975) keerden na vijf jaar terug naar hun geboorteland. Via Naarden vestigden zij zich ruim dertig jaar geleden in Bergen, in de Wilgenborg.

Tot zijn vijfenzestigste jaar was Meindert directeur bij Honig. Hij stootte zijn laatste functie bij de onderneming af vlak voor het faillissement en opsplitsing in 1978 van Koninklijke Scholten Honig. In dit concern was het bedrijf Honig in 1965 opgegaan.

Ruim twintig jaar eerder verbrandde de boerderij **Westphalen**, waarvan de overgebleven schuur en bijbehorende landerijen in eigendom zijn van Alexander Honig. Niet ondenkbaar is dat Lourens Henneman de naamgever is van deze stolp. Henneman, boer te Schermer, bezat in 1832 op twee personen na de meeste landerijen in Bergen. Wellicht dat Henneman met de vernoeming zijn rijkdom wilde symboliseren.

Stoomverwarming

In meer opzichten is Wilgenborg een bijzonder pand. Bij de bouw is de villa voorzien van stoomverwarming. Bij absentie van de bewoners in de wintermaanden moest immers voorkomen worden dat de verwarming bevroor. De voordeur is verrijkt met een bijenkorf, het familie-embleem. De naam Wilgenborg is intrigerend. Heeft Meindert Honig in 1937 zijn nieuwe zomerhuis vernoemd naar het Willigevlak? Dit bos van bijna 22 hectare in het Bergense duingebied staat aangegeven op een kaart uit 1823. Met 14 procent 'bosland' was Bergen in die tijd een uitzonderlijk basrijke gemeente.

De Zaanse fabrikant heeft zich echter niet laten leiden door historische Bergense omstandigheden, maar door praktische motieven. Hij liet zijn zomerhuis omringen door wilgen, een goed in deze kuststreek gedijende boomsoort. Het woorddeel 'borg' ademt de betekenis uit van 'voornaam woonhuis' met een ondertoon van 'geborgtheid'.

--